

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра обліку та оподаткування

Кваліфікаційна робота

магістра

на тему: Процес формування облікової політики фінансової установи

ПТ «Ломбард «Перший» та її аудит

Виконала: студентка 2 курсу, групи 8.0718
спеціальності облік і оподаткування,
освітньої програми облік і аудит
спеціалізації облік і аудит у підприємстві

В. М. Овдiєнко

Керівник: д.е.н., професор Проскурiна Н. М.

Рецензент: к.е.н., доцент Гринь В. П.

Запорiжжя – 2019

Факультет економічний
Кафедра обліку та оподаткування
Рівень вищої освіти магістр
Спеціальність 071 Облік і оподаткування
Освітня програма облік і аудит
Спеціалізація облік і аудит у підприємстві

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____ Н.М. Шмиголь

«_____» _____ 2019 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ

Овдієнко Вікторії Миколаївни

1. Тема роботи: Процес формування облікової політики фінансової установи ПТ «Ломбард «Перший» та її аудит
керівник роботи Проскуріна Н. М., д.е.н., професор,
затверджені наказом ЗНУ від 04 липня 2019 року № 1110-с.

2. Строк подання студентом роботи 16 грудня 2019 р.

3. Вихідні дані до роботи: Закон України про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні, Положення (стандарт) бухгалтерського обліку, Податковий кодекс України, облікові дані та звітність ПТ «Ломбард «Перший» ТОВ «Мікрофінанс» і компанія» а також монографічні дослідження та наукові статті вітчизняних і зарубіжних авторів.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): уточнити сутність поняття облікової політики; узагальнити нормативно-правового забезпечення формування та контролю облікової політики; дослідити основи зовнішнього та внутрішнього аудиту; розглянути основи забезпечення облікової політики підприємства; уточнити процес організації облікової політики на підприємства, розглянути нормативно правову базу функціонування ломбарда .

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): кваліфікаційна робота містить: 22 рис., 22 табл.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1	д.е.н., професор Проскуріна Н. М.	02.09.2019	02.09.2019
2	д.е.н., професор Проскуріна Н. М.	30.09.2019	30.09.2019
3	д.е.н., професор Проскуріна Н. М.	21.10.2019	21.10.2019

7. Дата видачі завдання: 08 липня 2019 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Складання плану роботи, підбір літератури	серпень 2019	виконано
2.	Написання вступу	серпень 2019	виконано
3.	Виконання першого розділу	вересень 2019	виконано
4.	Виконання другого розділу	вересень 2019	виконано
5.	Виконання третього розділу	жовтень 2019	виконано
6.	Написання висновків	листопад 2019	виконано
7.	Оформлення роботи, одержання відгуку та рецензії	грудень 2019	виконано
8.	Подання роботи на кафедру	грудень 2019	виконано

Студент _____ В. М. Овдієнко
(підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____ Н. М. Проскуріна
(підпис) (ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ В.В. Сьомченко
(підпис) (ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: 105 с., 22 рис., 22 табл., 5 додатків, 69 літературних джерел.

Об'єктом дослідження є процес організації бухгалтерського обліку, контролю та облікова політика ломбардів.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних і методичних положень, а також розробка практичних рекомендацій з удосконалення порядку формування та застосування облікової політики ломбардів, яка забезпечує організаційно-економічні умови для їх ефективної діяльності.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних питань, пов'язаних з формуванням та реалізацією облікової політики та її контролю на ПТ «Ломбард «Перший» ТОВ «Мікрофінанс і компанія».

Методи дослідження – абстрактно-логічний, аналізу, синтезу, індукції, дедукції, монографічний, аналітичний, порівняльний, спостереження, метод аналогій, групування, графічний.

За результатами дослідження запропоновано своє поняття облікової політики, її реалізація через принципи контролю, забезпечення прав бухгалтерів в реалізації своєї думки через введення в нормативні документи поняття «професійного судження бухгалтера». Виявлені слабкі місця в положенні про облікову політику та запропоновані методи бухгалтерського обліку, які б найширше розкривали необхідності ломбардної діяльності. Розглянуті існуючі положення підприємства про внутрішній аудит та запропоновано свою форму та зміст висновку про проведення перевірки. Запропоновано тест вхідного контролю для зовнішніх аудиторів фінансових

Отримані результати дослідження спрямовані на підвищення ефективності облікової політики, забезпечення реалізації функцій

внутрішнього аудиту та розуміння рівня нормативної забезпеченості діяльності ломбарду при прийняття завдання зовнішніми аудиторами. Застосування на практиці рекомендацій щодо облікової політики дозволить швидше оцінювати собівартість послуги, розкрити слабкі питання обліку, забезпечити швидший перехід до міжнародних стандартів та дозволить зовнішнім користувачам краще розуміти дані фінансових результати. Застосування рекомендацій щодо внутрішнього аудиту забезпечить ефективне функціонування служби, вчасне та повне звітування про результати проведення внутрішнього аудиту для полегшення проходження зовнішніх перевірок. Використання запропонованого тесту взідного контролю нормативного забезпечення дозволить оцінити ризики зовнішнього середовища ще на рівні прийняття завдання.

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА, ОБЛІК, ФІНАНСОВА УСТАНОВА,
ЛОМБАРД, ЗОВНІШНІЙ ТА ВНУТРІШНІЙ АУДИТ, КОНТРОЛЬ

SUMMARY

Qualification work: 105 p., 22 fig., 22 tabl., 5 applications, 69 references.

The subject of the research is the process of accounting organization, control and accounting policy of pawnshops

The purpose of the qualification work is to study the theoretical and methodological provisions, as well as to develop practical recommendations for improving the order of formation and application of accounting policies of pawnshops, which provides organizational and economic conditions for their effective activity.

The subject of the study is a set of theoretical, methodological and practical issues related to the formation and implementation of accounting policy and its control at Lombard First LLC, Microfinance and Company LLC.

Research methods - abstract-logical, analysis, synthesis, induction, deduction, monographic, analytical, comparative, observation, method of analogies, grouping, graphic.

According to the results of the research, the concept of accounting policy, its implementation through the principles of control, ensuring the rights of accountants in the implementation of its fragrance through the introduction of the concept of "professional judgment of the accountant". Weaknesses in accounting policies have been identified and proposed accounting methods that would have broadly disclosed the need for pawnshops. The existing internal audit provisions of the enterprise are reviewed and its audit form and content are proposed. An input control test for external financial auditors is proposed

The results of the study are aimed at improving the efficiency of accounting policies, ensuring the implementation of internal audit functions and understanding the level of regulatory support of pawnshops when taking the task of external auditors. The practical implementation of accounting policy guidelines will allow us to assess the cost of the service more quickly, address weak accounting issues,

ensure a faster transition to international standards, and allow external users to better understand these financial results. The implementation of internal audit recommendations will ensure the effective functioning of the service, timely and complete reporting of the results of the internal audit, to facilitate the conduct of external audits. The use of the proposed RMS test will allow the assessment of environmental risks at the level of acceptance of the task.

ACCOUNTING POLICY, ACCOUNTING, FINANCIAL INSTITUTION,
LOMBARD, EXTERNAL AND INTERNAL AUDIT, CONTROL

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ,
СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ

грн. – гривень;

Дт – дебет;

ЗпБО – Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»

КВЕД – класифікація видів економічної діяльності;

Кт – кредит;

МСА – Міжнародні стандарти аудиту;

МСБО – Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку;

МСФЗ – Міжнародні стандарти фінансової звітності;

НКДРРФП – Національна комісія з державного регулювання ринків фінансових послуг;

п. – пункт;

пп. – підпункт;

ПКУ – Податковий кодекс України;

П(С)БО – Положення (стандарт) бухгалтерського обліку;

ПТ – повне товариство;

рис. – рисунок;

р. – рік;

СВА – служба внутрішнього аудиту

ст. – стаття;

табл. – таблиця;

ТМЦ – товарно-матеріальні цінності;

ч. – частина;

ЦКУ – Цивільний кодекс України

Положення № 3981 – Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами від 26.04.2005 № 3981

ЗМІСТ

Завдання на кваліфікаційну роботу	
Реферат	
Summary	
Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів	
Вступ.....	11
1 Концептуальні основи формування облікової політики фінансової установи для цілей бухгалтерського обліку	
1.1 Облікова політика як об’єктивний чинник розвитку ломбарду.....	16
1.2 Нормативно-правове регулювання облікової політики фінансової установи.....	24
1.3 Складові облікової політики: об’єкти та елементи	34
2 Облікова політика ПТ «Ломбард «Перший» та її реалізація в обліку	
2.1 Організаційно-економічна характеристика підприємства.....	44
2.2 Процес розробки та реалізації облікової політики ломбарду.....	55
2.3 Вплив облікової політики ломбарду на формування та розкриття інформації у фінансовій звітності	70
3 Організаційно-методичні основи аудиту облікової політики ПТ «Ломбард «Перший»	
3.1 Організація внутрішнього аудиту облікової політики ломбарду	79
3.2 Методика зовнішнього аудиту дотримання облікової політики ломбарду.....	87
Висновки	95
Перелік посилань.....	98
Додаток А Звіт про фінансовий стан ПТ «Ломбард «Перший».....	106

Додаток Б Звіт про прибуток чи збиток ПТ «Ломбард «Перший»	107
Додаток В Звіт про зміни капіталу ПТ «Ломбард «Перший»	108
Додаток Д Звіт про рух грошових коштів ПТ «Ломбард «Перший».....	109
Додаток Е Примітки до фінансової звітності «Ломбард «Перший»	110

ВСТУП

Реформуванням системи бухгалтерського обліку відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності надає суб'єктам господарювання більше самостійності в організації бухгалтерського обліку та виборі способів і методів ведення бухгалтерського обліку. Така самостійність реалізується шляхом формування облікової політики підприємства, що здійснюється на підставі положень чинного законодавства.

Облікова політика підприємства дозволяє обирати альтернативні варіанти ведення бухгалтерського обліку з огляду на їх регламентований характер. Проблемним залишається відсутність рекомендацій щодо правил обліку окремих фактів господарського життя та окремих видів діяльності. Так, діяльність ломбардів має ряд особливостей, які вирізняють їх з поміж існуючих підприємств. Надаючи послуги з короткострокового кредитування громадянам, ломбарди задовольняють відповідні потреби різних верств населення, сприяють підтримці його життєвого рівня, зменшують соціальну напругу в країні, а також забезпечують підвищення платоспроможного попиту на товари та послуги в цілому.

Таким чином формування облікової політики ломбардів є важливою складовою розуміння особливостей ведення такого бізнесу та інформаційно забезпечує всіх можливих користувачів фінансової звітності.

Питання формування та реалізації облікової політики підприємств знайшли відображення в працях таких вітчизняних та закордонних вчених: Букало Н. [11], Бутинець Ф.Ф. [5], Васільєва Л. М. [22], Дерев'янка С.І. [15], Гошовська В. В. [1], Житний П. [7], Каверіна С. [6], Кулик В. А. [12], Ловінська Л.Г. [9], Пушкар М.С. [19], Смоквіна Г.А. [6], Сук П. [8], Хом'як Р.Л. [21], Швець В.Г. [13] та інші.

Незважаючи на значні наукові напрацювання, доводиться констатувати, проблемних місць в теоретичному, методичному та

практичному аспекті облікової політики багато. Адже, думки вчених дуже поділяються по кожній категорії обліком політики. Також, нормативно-правова база не є досконалою та також створює валикі непорозуміння та запечності. Стосовно діяльності фінансових установ та їх облікової політики також виникають питання, а саме, про необхідності вимог до розкриття інформації в обліковій політиці, щоб забезпечували контроль такого виду діяльності.

Вищевикладене підтверджує значущість даної проблеми, зумовило вибір теми кваліфікаційного дослідження та доводить актуальність розробки інструментів обліку та контролю для фінансових установ, а також практичних рекомендацій щодо формування та реалізації облікової політики в ломбардах при складанні та аудиті фінансової звітності.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних і методичних положень, а також розробка практичних рекомендацій з удосконалення порядку формування та застосування облікової політики ломбардів, яка забезпечує організаційно-економічні умови для їх ефективної діяльності.

Для досягнення визначеної мети були поставлені та вирішені наступні завдання:

- розкрити поняття «облікова політика», її функції, сутність і специфіку формування в сучасних умовах ;
- розглянути нормативно-правове забезпечення формування облікової політики ломбарду;
- визначити етапи та суб'єкти формування облікової політики ломбарду;
- розглянути особливості діяльності ломбардів;
- охарактеризувати організаційно-економічну структуру досліджуваного ломбарду;
- розглянути основи ведення бухгалтерського обліку, їх реалізацію в обліковій політиці та виявити слабкі питання в обліковій політиці ломбарду;

- оцінити фінансовий стан та ліквідність активів ломбарду задля розуміння можливості забезпечення відповідальності всім своїм майном;
- визначити вплив облікової політики на формування та розкриття інформації у фінансовій звітності ломбарду;
- проаналізувати організаційно-методичне забезпечення системи внутрішнього контролю в ломбарді;
- удосконалити методичні підходи до внутрішнього та зовнішнього аудиту облікової політики ломбарду.

Об'єктом дослідження є процес організації бухгалтерського обліку, контролю та облікова політика ломбардів.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних питань, пов'язаних з формуванням та реалізацією облікової політики та її контролю на ПТ «Ломбард «Перший» ТОВ «Мікрофінанс і компанія».

Теоретичною і методологічною основою кваліфікаційної роботи стали фундаментальні положення економічної теорії, розробки вітчизняних та зарубіжних вчених, положення і стандарти облікового, податкового, контролюючого та іншого законодавства, які регулюють порядок ведення обліку, особливості діяльності ломбардів, забезпечення внутрішнього та зовнішнього контролю ведення бухгалтерського обліку та формування облікової політики, монографії, дисертації, автореферати. Використовувалися матеріали підприємства: фінансова звітність, дані бізнес-планів, первинні документи.

Для реалізації поставленого завдання використовувалися методи аналізу, синтезу, індукції та дедукції застосовувалися при розгляді складових та взаємозв'язків облікової політики, основ ведення господарської діяльності фінансової установи. Абстрактно-логічний метод використовувався при розгляді теоретичних та практичних основ облікової політики, розуміння, формування взаємозв'язків між поняттями та наслідками, реалізація затверджених основ облікової політики в обліку ломбардної діяльності.

При розгляді вітчизняної та зарубіжної літератури застосовувався монографічний метод, що дозволяв виявити існуючі основи формування та впровадження облікової політики, виявити проблеми та розглянути причини їх виникнення. Також, використовувався метод порівняння для обґрунтування необхідності застосування конкретних методик та процедур. Аналітичний метод був спрямований на визначення тенденцій розвитку та можливих напрямів дослідження. Задля порівняння методів П(С)БО та МСФЗ використовувався метод аналогій, щоб виявити спільні та відмінні риси необхідні для якісного розуміння елемента облікової політики. Також, при розгляді основ діяльності ломбардної діяльності та набуття практичного досвіду використовувався метод спостереження.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в удосконаленні теоретичних, методичних і організаційних положень щодо облікової політики ломбардної установи та її аудиту. У процесі дослідження отримано такі наукові результати:

- уточнено понятійний апарат бухгалтерського обліку в частині визначення поняття «облікова політика» (система внутрішнього контролю ведення бухгалтерського обліку для забезпечення реалізації взаємодії зовнішніх та внутрішніх користувачів) що на відміну від існуючих робить акцент на обліковій політиці як апарату контролю підприємства, який повинен забезпечувати відповідність чинним нормам та реалізувати більш прямий вплив вищих рівнів нормативного забезпечення та усувати неточності в трактуванні фінансових результатів;

- обґрунтовано доцільність реалізації облікової політики через призму принципів контролю а саме всеоб'ємність, безперервність, розподіл функцій, оптимальність, результативність та попередження порушень, що дозволяє зробити облікову політику гарантом дотримання існуючих норм на підприємстві;

- запропоновано внести до розпорядчих актів поняття «професійного судження бухгалтера» як категорію, що забезпечувала б права бухгалтерів

при складанні та реалізації облікової політики;

- доведено доцільність внесення змін до облікової політики в частині методу списання запасів, що забезпечить рівномірність визнання витрат по кожному окремому підрозділу ломбарду;

- розроблено структуру висновку внутрішнього аудитора та визначено його ключові положення кожного розділу, що забезпечує реалізацію функцій та цілей покладених на службу внутрішнього аудиту;

- запропоновано тест вхідного контролю зовнішнього аудитора на відповідність вимогам законодавства про ломбардну діяльність при прийнятті завдання аудиту.

Основні результати дослідження, що викладені в кваліфікаційній роботі, пройшли апробацію шляхом обговорення та отримали позитивну оцінку науковців на Національній науково-практичній конференції «Вектори розвитку науки і бізнесу в глобальному середовищі: тренди та перспективи» (7 листопада 2019 р., м. Тернопіль), XII університетської науковопрактичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених «Молода наука-2019» (15-17 квітня 2019 р., м. Запоріжжя), а також, на обговоренні Науково-практичного семінару «Облікова політика підприємства: сучасний стан, проблеми формування та шляхи вирішення» (6 грудня 2019 р., м. Запоріжжя). Опубліковано статтю у збірнику статей молодих вчених «Актуальні питання обліку та аналізу: теорія та практика» (2019р., м. Запоріжжя) та у збірнику «Обліково-аналітичне забезпечення управління розвитком підприємства» (2019р., м. Запоріжжя).

Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків; викладена на 105 сторінках, в тому числі містить 22 таблиці, 22 рисунки; список використаної літератури з 69 найменування й 5 додатків.

1 КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ФІНАНСОВОЇ УСТАНОВИ ДЛЯ ЦІЛЕЙ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

1.1 Облікова політика як об'єктивний чинник розвитку ломбарду

Облікова політика підприємства – ключовий крок в організації системи бухгалтерського обліку на підприємстві, інструмент впливу на окремі параметри обліку, оптимізації об'єктів обліку та, за потреби, відстоювання інтересів підприємства в суді.

Поняття «облікова політика» в міжнародну практику обліку офіційно введено у 1975 році з виходом МСБО 1 «Розкриття облікової політики», а в Україні узаконено в процесі реформування бухгалтерського обліку. Необхідність в цьому виникла у зв'язку з введенням національних П(С)БО, які відповідають вимогам міжнародних стандартів обліку, після того, як Україна відмовилась від жорстокої державної регламентації фінансової звітності [1].

Кутер М.І. зазначає, що облікова політика виникає тоді, коли бухгалтер, окрім констатації об'єктивних господарських процесів (наприклад, виплата грошових коштів), які не мають альтернативного підходу, починає робити припущення про наявність визначених умов або неіснуючих у дійсності подій (наприклад, розрахунок фінансового результату або розподіл накладних витрат) з метою отримання інформації, необхідної, передусім, для аналізу ефективності роботи підприємства. «Як тільки бухгалтер робить припущення і відображає не тільки очевидні факти, – зазначає М.І. Кутер, – виникає простір для ствердження, групових інтересів і, звичайно, облікової політики. Учасники господарського процесу,

переслідуючи власні інтереси, ставлять перед обліком визначені цілі, які досягаються (або не досягаються) шляхом вибору облікової політики» [2].

В економічних дослідженнях відмічається, що для української економіки облікова політика – поняття відносно нове, мало вивчене і, до прийняття національних П(С)БО, сприймалося, перш за все, як набір кількох (елементарних) методів оцінки активів і зобов'язань, формування доходів і витрат. Згідно ЗпБО [3] і П(С)БО 1 [4]: «Облікова політика – сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності».

Виходячи з необхідності впровадження та реалізації облікової політики, вважається доцільним розглянути визначення терміну «облікова політика», яке існує на сьогодні у вітчизняних та закордонних науковців, для більш глибокого розуміння цього поняття (табл.1.1)

Таблиця 1.1

Визначення облікової політики в працях вітчизняних та закордонних науковців

№	Автор	Визначення
1	2	3
1.	Бутинець Ф.Ф. [5]	Розглядає як сукупність способів ведення бухгалтерського обліку, які були обрані підприємством.
2.	Дерія В.А. [6]	Розуміє офіційно затверджене на підприємстві надане державою йому правовий вибір, з урахуванням його цілей, специфіки діяльності підприємства та чинних правових актів, відповідних методик та форм, техніки ведення бухгалтерського обліку.
3.	Житнього П.Є. [7]	Розглядає одночасно інструмент історичного та поточного обліку, попередньої оцінки господарських фактів, прогнозування, планування внутрішньогосподарського контролю, а також інструмент перетворення інформації про господарські події в облікові показники згідно з потребами фінансової звітності та управління виробничою системою.
4.	Сук П.Л. [8]	Розглядає як принципи і правила ведення бухгалтерського обліку на конкретному підприємстві.
5.	Ловінська Л.Г., Стефанюк І.Б. [9]	Розглядає як сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються суб'єктом господарювання для ведення поточного обліку, складання та подання фінансової звітності в межах, визначених законами.

Продовження табл. 1.1

1	2	3
6.	Азрімян А.Н. [10]	Розглядає як обрану підприємством сукупність способів ведення бухгалтерського обліку (первинного спостереження, вартісного виміру, поточного групування і результатів узагальнення фактів господарської діяльності) у відповідності з особливостями його господарської діяльності, яка використовується постійно.
7.	Т.В.Баран овська [11]	Розглядає як сукупність дій із формування комплексу методичних прийомів, способів і процедур організації й ведення бухгалтерського обліку, який відповідає особливостям діяльності підприємства та інтересам його власників
8.	В.А. Кулик [12]	Розглядає як систему способів ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, що використовується підприємством для інформаційного забезпечення прийняття економічних рішень та передбачає найбільш достовірне відображення фактів господарської діяльності
9.	В.Г. Швець [13]	Розглядає з одного боку, сукупність прийомів і методів, за допомогою яких здійснюють керівництво бухгалтерським обліком в Україні в особі уповноважених на те законодавчих та виконавчих органів влади, з іншого – сукупність конкретних методів і способів організації та форм бухгалтерського обліку, прийнятих підприємством на підставі загальних правил і особливостей господарської діяльності.
10.	Давидов Г.М. [14]	Розглядає як цілеспрямована діяльність людей з управління бухгалтерським обліком для досягнення поставленої мети.
11	Дерев'янк оС.І. [15]	Розглядає вибрану підприємством, з урахуванням встановлених норм та особливостей, методологія бухгалтерського обліку, яка спрямована на досягнення його цілей і завдань та використовується з метою забезпечення надійності фінансової звітності та якісної системи управління.
12.	С.В. Свірко [16]	Розглядає як сукупність облікових принципів, методів, процедур та заходів для забезпечення якісного, безперервного проходження інформації від етапу первинного спостереження до узагальнюючого – складання звітності.
13.	Андросов В.М., Вакулова Е.В. [17, с.730]	Розглядає як прийнята організацією сукупність способів ведення і організації бухгалтерського обліку: первинного спостереження, вартісного вимірювання, поточного групування і підсумкового відображення фактів господарської діяльності
14.	Безруких П.С [18].	Розглядає як вибір підприємством конкретних методик, форм, техніки ведення і організації бухгалтерського обліку, виходячи з встановлених правил і особливостей діяльності.
15.	Пушкар М.С. [19, с.30]	Розглядає як вибір суб'єктом господарювання методичних прийомів відображення в бухгалтерському обліку фінансово-господарських операцій
16.	Савич В.І. [20, с.84]	Розглядає як сукупність відібраних підприємством конкретних методів, форм, техніки ведення і організації бухгалтерського обліку, виходячи з встановлених норм і особливостей діяльності.
17.	Хом'як Р.Л. [21, с.66]	Розглядає як інструмент організації обліку на конкретному підприємстві, який включає сукупність способів та процедур ведення обліку, що використовуються з метою підготовки, складання та подання фінансової звітності.

На думку Пантелійчук Л. Б., визначення облікової політики є найбільш змістовним таке: «сукупність облікових принципів, методів, процедур та заходів для забезпечення якісного, безперервного проходження інформації від етапу первинного спостереження до узагальнюючого – складання звітності» [22].

Житній П.Є. вказує, що облікова політика – це вибрана підприємством, з урахуванням встановлених норм та особливостей, методологія бухгалтерського обліку, яка спрямована на досягнення його цілей і завдань та використовується з метою забезпечення надійності фінансової звітності та якісної системи управління [23].

Провідний вчений, Бутинець Ф.Ф., також відмічає, що облікова політика – це не просто сукупність способів ведення обліку, обраних відповідно до умов господарювання, а й вибір методики обліку, яка дає змогу використовувати різні варіанти відображення фактів господарського життя. В широкому розумінні її можна визначити як управління обліком, а у вузькому – як сукупність способів ведення обліку (вибір підприємством конкретних методик ведення обліку) [5].

Проте, серед вітчизняних науковців немає єдиної думки щодо визначення терміна «облікова політика». Одна група авторів [5, 6, 9, 13, 15, 17, 19] тлумачить облікову політику як сукупність способів ведення бухгалтерського обліку, які були обрані підприємством. Друга група [8, 10, 12, 16, 18, 20] під обліковою політикою розуміють принципи і правила ведення бухгалтерського обліку на конкретному підприємстві. Третя група авторів [7, 11, 14, 21] розглядає облікову політику з точки зору апарату управління, що забезпечував реалізацію його функцій.

З огляду на весь теоретичний аспект облікової політики мали на меті сформулювати своє тлумачення даного поняття спираючись на необхідність в фінансових установах. А саме, облікова політика – це система внутрішнього контролю ведення бухгалтерського обліку для забезпечення реалізації взаємодії зовнішніх та внутрішніх користувачів.

Облікова політика як система розглядається з точки зору існування окремих її незалежних елементів, які знаходяться в тісному взаємозв'язку та здійснюють вплив на фінансові результати діяльності.

Облікова політика як контроль це необхідність дотримуватися визначеного порядку дій, що забезпечувати реалізацію поставлених цілей обліку.

Облікова політика як внутрішній чинник розкриває її індивідуальність стосовно кожного окремого підприємства та важливість її реалізації для цілей кожного окремого підприємства.

Облікова політика як чинний взаємодії зовнішніх та внутрішніх користувачів дозволяє забезпечити взаємодію та обмін інформацією та забезпечення реалізації функцій бухгалтерського обліку.

На підставі вищевикладеної наукової дискусії щодо визначення поняття облікової політики, вважаємо за необхідне розглянути напрями визначення поняття «облікова політика» із використанням міжнародного досвіду та врахуванням особливостей національної економіки (табл. 1.2).

Тлумачення облікової політики в українському законодавстві, так само, як і в законодавстві інших країн (Молдові, Білорусії, Республіки Туркменістан) співвідноситься з визначенням, що міститься у МСФЗ, але наведені у нормативно-правових актах визначення облікової політики не повною мірою відображають її роль в обліковій системі підприємства та значимість при вирішенні облікових завдань, що ставляться перед нею на практиці.

Розглядаючи тлумачення облікової політики в нормативних актах можна стверджувати, що поняття «облікова політика» має бути переглянуто на законодавчому рівні та повинно включати наступні аспекти:

– визначати необхідність використання облікової політики не лише при складанні та поданні фінансової звітності, а й при веденні бухгалтерського обліку;

- містити складові облікової політики, що встановлені (або мають бути встановлені) чинним законодавством;
- враховувати направленість облікової політики на задоволення інформаційних потреб не тільки зовнішніх користувачів, а й внутрішніх, тобто обґрунтовувати управлінський характер облікової політики. [12, С. 60]

Таблиця 1.2

Визначення поняття «облікова політика» у міжнародних та іноземних нормативно-правових актах [12, С. 52-53].

Нормативно-правовий акт	Визначення
МСБО – 8 [24]	Облікові політики – конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані суб'єктом господарювання при складанні та поданні фінансової звітності.
Закон про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [3]	Облікова політика – це сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності.
Положення про бухгалтерський облік «Облікова політика організації» (ПБО 1/2008) Російської Федерації [25]	Облікова політика – це прийнята сукупність способів ведення бухгалтерського обліку – первинного спостереження, вартісної оцінки, поточного групування та підсумкового узагальнення фактів господарської діяльності.
Закон Республіки Білорусь «Про бухгалтерський облік та звітність» [26]	Облікова політика – сукупність способів і методів ведення бухгалтерського обліку, які використовуються підприємством.
Закон Республіки Молдова «Про бухгалтерський облік» від 27.04.2007 р. № 113 [27]	Облікові політики – сукупність основоположних принципів, якісних характеристик, правил, методів і способів, затверджених керівництвом суб'єкта для ведення бухгалтерського обліку та складання фінансових звітів.
Закон Республіки Туркменістан «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 27.11.2010 р. № 155 [28]	Облікова політика – сукупність конкретних методів і способів здійснення первинного спостереження, вартісного виміру, реєстрації, поточного групування та підсумкового узагальнення фактів економічної діяльності економічного суб'єкта, встановлених національними та міжнародними стандартами фінансової звітності.

Згідно з ЗпБО [3] існує перелік основних принципів ведення обліку, на яких базується і облікова політика. Однак, за сучасних умов господарювання, облікова політика покликана виконувати не лише власне функції обліку та формування звітності, а й надавати інформацію для виконання інших

функцій управління – планування, організації, координації, мотивації, контролю. Тому при розробці облікової політики слід дотримуватися не тільки специфічних принципів бухгалтерського обліку, а й загальнонаукових. Дані принципи розглянуті в табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Загально-наукові принципи стосовно облікової політики [29]

№ п/п	Принцип	Доцільність
1	Принцип системності	Облікова політика розглядається в якості штучно створеної складової виробничої системи, що виконує функції, пов'язані зі збиранням, класифікацією, обробкою, аналізом і формуванням різних видів облікової інформації для визначення економічної ідеології підприємства
2.	Принцип комплексності	Передбачає вивчення і оцінку події не з позиції окремих ізольованих причин, а за сукупним впливом на господарську систему технічних, економічних, соціальних, екологічних, політичних та інших значимих чинників);
3.	Принцип наукової обґрунтованості	В узгодженості з дією НТП, законів економічного розвитку суспільства, концепцією державної політики, нормативно-правовою базою
4.	Принцип ефективності, плановірності та динамізму	Передбачає спрямування облікової політики на розв'язання не лише поточних, а й довгострокових стратегічних завдань розвитку підприємства, за умов існування ефективних альтернативних варіантів досягнення тієї чи іншої мети
5.	Принцип профілактики	Виконує запобіжну функцію, створюючи умови для своєчасного інформування управлінського персоналу підприємства про відхилення від планових чи нормативних величин витрат та результатів діяльності, для можливої корекції управлінських рішень
6.	Принцип «селекції»	Передбачає, що інформація, яка надається на кожному рівні виробничої системи, має бути необхідною і суттєвою для прийняття управлінських рішень.
7.	Принцип сумісності особистих, регіональних державних інтересів і	Передбачає що облікова політика повинна виступати компромісом між існуючими інтересами та бути гарантом обліку.

Зі сформованим новим визначенням облікової політики необхідно також розглянути принципи контролю до реалізації її функцій. Представлене обґрунтування надане в табл. 1.4.

Таблиця 1.4

Принципи контролю стосовно облікової політики

№ п/п	Принцип контролю за Бутенцем Ф.Ф. [30]	Доцільність в обліковій політиці
1.	Всеоб'ємність	Передбачає охоплення всіх складових частин діяльності та їх відображення через призму бухгалтерського обліку.
2.	Безперервність	Являє собою фундаментальним принципом бухгалтерського обліку та явно забезпечує необхідність дотримання при будь-яких умовах.
3.	Розподіл функцій	Облікова політика націлена на забезпечення правових засад ведення обліку і може забезпечувати розподіл функції на підприємстві. А додатки до облікової політики розкриватимуть даний принцип в повній мірі.
4.	Оптимальність	Створення облікової політики націлене на забезпечення ефективності функціонування бухгалтерського обліку і забезпечення ясності його ведення.
5.	Результативність	Дотримання засад облікової політики буде забезпечувати позитивний результат в управлінні.
6.	Попередження порушень	Якісно сформована облікова політика напрямлена на виключення можливості порушень.

Для кожного підприємства облікова політика – це основний методичний документ, яким вона керується в період своєї діяльності з дня державної реєстрації. Після статуту цей внутрішній нормативний документ є основним .

Пушкар М.С. зазначає, що «облікова політика це конституція підприємства, яка передбачає права і обов'язки системи обліку з приводу формування інформаційних ресурсів для менеджерів» [12, С. 55].

Отже, облікова політика покликана здійснювати інформаційне моделювання господарських систем і виконує не тільки власне функції обліку та формування звітності, а й інші функції управління: планування, економічного аналізу, контролю та прогнозування.

Отже, облікова політика це сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності. Складові облікової політики самостійно встановлюються підприємством, про що потрібно зазначити у наказі про облікову політику, але є низка складових, що чітко встановлені відповідними П(С)БО. Змінити

облікову політику підприємство може у виняткових випадках, прямо встановлених в положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку. При цьому, зміни облікової політики та облікових оцінок регламентовано міжнародним та вітчизняним законодавством.

1.2 Нормативно-правове регулювання облікової політики фінансової установи

Однією з характерних особливостей українського законодавства є його постійний розвиток та удосконалення. Не виняток в цьому сенсі і нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку. Оскільки, облікова політика підприємства передбачає альтернативність у виборі принципів, методів та процедур бухгалтерського обліку, то, насамперед, облікова політика і підлягає постійним змінам внаслідок зміни законодавчої бази. Актуальність даного питання полягає в тому, що:

- підприємство, дотримуючись принципу послідовності переглядає облікову політику щороку;
- аудиторська перевірка, насамперед, перевіряє облікову політику на факт виконання вимог норм чинного законодавства.

Облікова політика підприємства є важливим інструментом, завдяки якому існує можливість оптимального поєднання державного регулювання і власної ініціативи підприємства в питаннях організації та ведення бухгалтерського обліку.

Рівні застосування облікової політики та суб'єкти її формування наведено на рис. 1.1. Для розгляду нормативно-правового регулювання облікової політики доцільно розмежувати її на такі рівні [12]:

- міжнаціональний;
- державний;

- галузевий;
- суб'єкта господарювання.

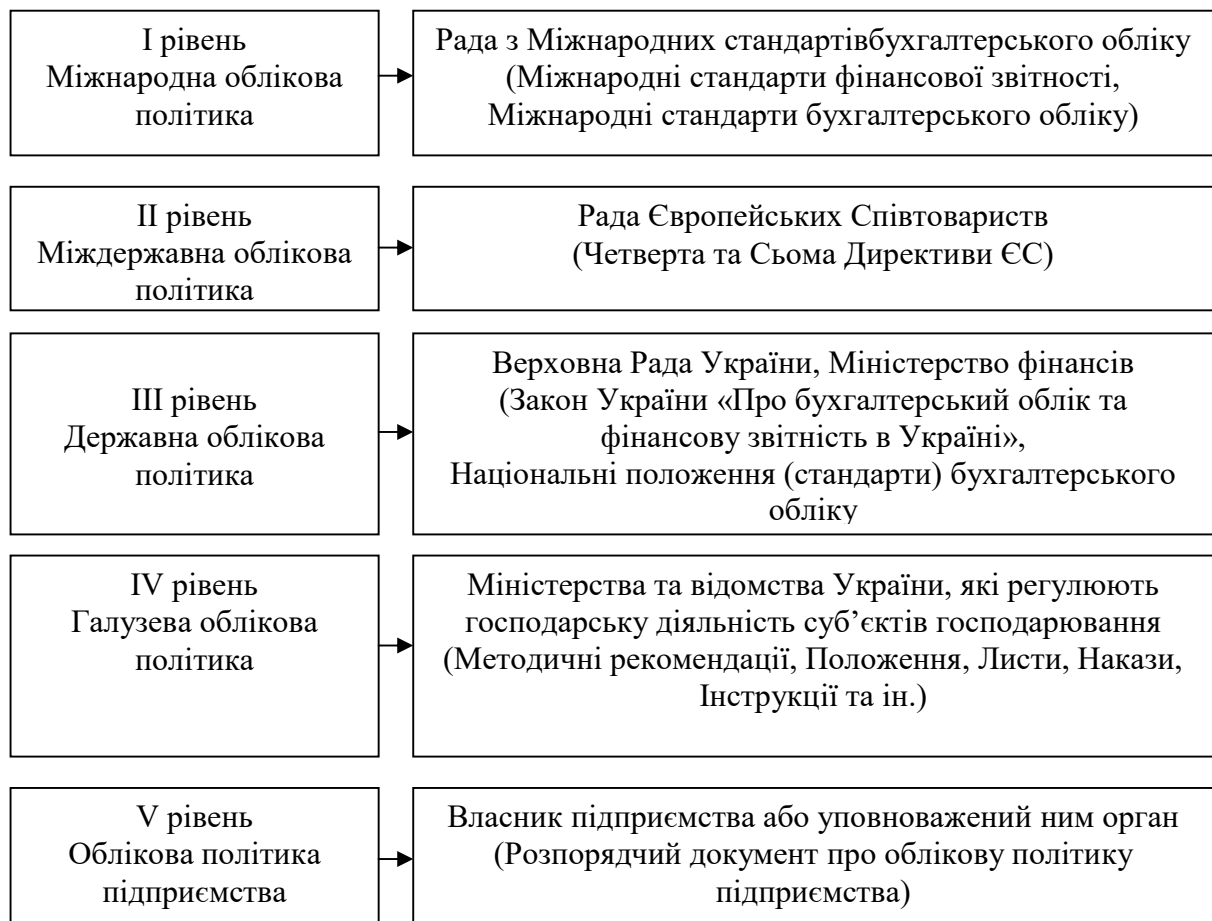

Рис. 1.1 Рівні застосування облікової політики [12, с. 11]

Відповідно до цих рівнів можна розподілити нормативно-правове регулювання формування облікової політики.

На міжнаціональному рівні облікова політика регламентується МСФЗ та МСБО.

На державному рівні облікову політику регулюють ПКУ, ЗпБО [3], П(С)БО. П(С)БО 1[4] надає визначення облікової політики та визначають порядок розкриття та внесення змін в облікову політику.

Формування облікової політики як на державному рівні так і на рівні підприємства здійснюється під впливом багатьох чинників (рис. 1.2), що

зумовлюють різні аспекти регламентації облікової політики на кожному із представлених ієрархічних рівнів.

Рис. 1.2 Вплив чинників на формування облікової політики[12]

На галузевому рівні вплив на облікову політику мають методичні рекомендації, інструкції, положення, вказівки МФУ, галузевих міністерств та інших органів виконавчої влади, що розробляються з врахуванням специфіки конкретних видів діяльності. Стосовно фінансових установ, то облікову політику регулюють НКДРРФП. Але з новим наказом «Про внесення змін до

деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг»[31]про передачу функції регулювання таке право матиме Національний банк України. Це посилить контроль діяльності ринку фінансових послуг та можливо дасть поштовх для створення якісних галузевих методичних рекомендацій НКДРРФП.

Важливо також розуміти важливість та необхідність для фінансових установ забезпечення переходу облікової політики до МСФЗ.

До 07.02.2013 р. вимоги до розкриття облікової політики підприємств регламентувалися П(С)БО 1 [4], в якому п. 25 було передбачено, що у примітках до фінансових звітів обов'язково слід розкривати облікову політику підприємства. Після припинення чинності зазначеного нормативно-правового акту розкриття облікової політики у звітності регламентується Національним П(С)БО 1[4]. До 27.06.2013 р. основні вимоги до розпорядчого документа про облікову політику регламентувалися Листом МФУ «Про облікову політику»[32]. Зазначеним документом, передбачаються основні елементи облікової політики, що мають бути включені до розпорядчого документа про облікову політику підприємства.

Так, розпорядчий документ про облікову політику підприємства має визначити застосування [32]:

- методів оцінки вибуття запасів;
- періодичності визначення середньозваженої собівартості одиниці запасів;
- порядку обліку (ідентифіковано чи загалом) і розподілу транспортно-заготівельних витрат;
- окремого субрахунку обліку транспортно-заготівельних витрат;
- методів амортизації необоротних активів;
- вартісних ознак предметів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів;
- класу 8 та/або 9 Плану рахунків бухгалтерського обліку;

- періодичності (періоду) зарахування сум дооцінки необоротних активів до нерозподіленого прибутку;
- методу обчислення резерву сумнівних боргів;
- переліку створюваних забезпечень майбутніх витрат і платежів;
- порядку оцінки ступеня завершеності операцій з надання послуг;
- сегментів, пріоритетного виду сегмента, засад ціноутворення у внутрішньогосподарських розрахунках;
- переліку і складу змінних і постійних загальновиробничих витрат, бази їх розподілу;
- переліку і складу статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг);
- порядку визначення ступеню завершеності робіт за будівельним контрактом;
- дати визначення придбаних в результаті систематичних операцій фінансових активів;
- бази розподілу витрат за операціями з інструментами власного капіталу;
- порогу суттєвості щодо окремих об'єктів обліку;
- переоцінки необоротних активів;
- періодичності відображення відстрочених податкових активів і відстрочених податкових зобов'язань;
- окремого балансу філіями, представництвами, відділеннями та іншими відокремленими підрозділами підприємства.

Враховуючи зміни чинного законодавства, зазначений перелік є неповним та повинен бути доповненим, виходячи із вимог нормативно-правових актів, введених у дію після останнього перегляду Листа МФУ «Про облікову політику» (після 2005 року), потреб конкретного підприємства, його галузевих особливостей, встановленої власниками стратегії розвитку[32].

Слід зауважити, переважна більшість принципів, методів і процедур, що використовуються для складання та подання фінансової звітності,

безальтернативно (однозначно) прописані в нормативних документах з бухгалтерського обліку, тому перелічувати їх в обліковій політиці немає потреби. Адже такі норми підлягають безумовному виконанню, тобто є імперативними для застосування підприємством.

Законодавством не затверджена типова форма розпорядчого документу про облікову політику, у зв'язку із цим відсутні вимоги до його оформлення, змісту та структури.

Форма розпорядчого документу про облікову політику обирається підприємством самостійно. Для надання документу юридичної сили він повинен містити наступні реквізити:

- назву підприємства;
- назву виду документа;
- дату документа та його реєстраційний номер;
- текст документа;
- підписи керівника;
- підписи осіб, відповідальних за виконання положень даного документа.

Також, можна виділити наступні проблемні питання у сфері облікової політики підприємств в Україні:

- критерії визначення суттєвості інформації;
- застосування нової облікової політики до операцій, інших подій та умов таким чином, начебто ця політика застосовувалася завжди;
- застосування нової облікової політики до операцій, які відбулися після дати введення такої політики;
- визначення та умови практичної неможливості ретроспективного застосування;
- критерії та ієрархія джерел, якими необхідно керуватися при формуванні облікової політики з питань, які не врегульовані діючими нормативними актами;

- застосування положень облікової політики, коли вплив їх застосування неістотний; підґрунтя зміни облікової політики;
- порядок ретроспективного застосування змін облікової політики і розкриття виключення з ретроспективного застосування змін в обліковій політиці;
- деталізований перелік інформації, що має бути розкрита про зміну облікової політики;
- порядок розкриття інформації про оцінку впливу стандартів і рекомендацій, які опубліковані, але ще не вступили в силу.

Розглянемо на основі визначення облікової політики які відмінності можна знайти в положеннях національних та міжнародних стандартах (табл. 1.5).

Таблиця 1.5

Визначення поняття облікової політика за міжнародної та вітчизняної
нормативною базою

Нормативно-правовий акт	Визначення
МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» [24]	Облікові політики – це конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані суб’єктом господарювання при складанні та поданні фінансової звітності.
ЗпБО [3]	Облікова політика – це сукупність принципів, методів та процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності.
П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»[4]	Облікова політика є сукупністю принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності.
Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства [32]	Облікова політика є елементом системи організації бухгалтерського обліку на підприємстві.

З наведених вище визначень облікової політики видно, що МСФЗ 8, роблячи акцент на достовірності фінансової звітності, допускає, що при відсутності запропонованих чинними МСФЗ принципів і вимог може облікову політику можна розцінювати домовленості, національні правила і облікову практику. А з огляду на те, що вітчизняна система бухгалтерського

обліку ґрунтується на міжнародних стандартах, українському бухгалтеру в ході розробки облікової політики свого підприємства теж допустимо керуватися не тільки принципами складання фінансової звітності та вимогами, жорсткий прописаним в чинних бухгалтерських стандартах та інших нормативних актах, але і (при їх відсутності) своїми професійних думками, орієнтуючись на подібні операції, галузевих практику, що склалася, а також використовуючи спеціалізовану (професійну) літературу з обліку та власну думку.

Професійне судження являє собою обґрунтовану думку професійного бухгалтера щодо способів кваліфікації та розкриття достовірної інформації про фінансовий стан, фінансові результати організації та їх зміну. Його думка виноситься майже на один рівень з професійною думкою аудиторів та має важливий вплив на формування облікових оцінок. Виступаючи абстрактним поняттям, професійне судження знаходить документальне відображення на рівні підприємства у Положенні (наказі) про облікову політику. Проте, слід враховувати, що зміни в господарській діяльності підприємств можуть зумовити необхідність перегляду прийнятих рішень і внесення певних коригувань до облікової політики, що може бути встановлено лише на підставі професійного судження бухгалтера. Тому відбувається деякий безперервний процес взаємодії професійного судження окремого бухгалтера, стандартів бухгалтерського обліку та наглядових органів.(рис. 3.4)

Професійне судження бухгалтера виражається через елементи облікової політики. Воно повинно оформлятися як система документів, що включаються до облікової політики організації, і є унікальним засобом, за допомогою якого:

- здійснюється реальна інтеграція системи бухгалтерського обліку до вимог функціонування підприємства;
- вдосконалюється нормативна система бухгалтерського обліку та звітності через запити та відстоювання кожного окремого елемента облікової політики перед регулюючими органами;

- розкриваються протиріччя чинного законодавства та можуть дозволити удосконалити існуючі закони;
- підтримання професійної етики головних бухгалтерів та можливість їх правового захисту.

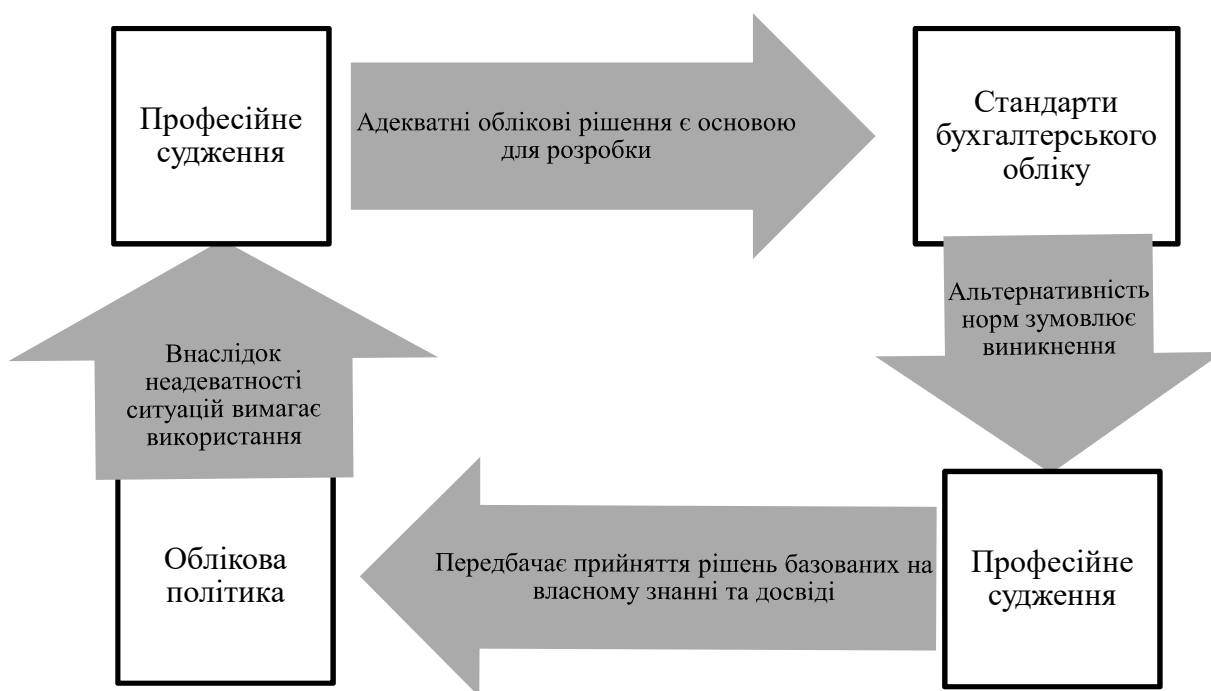

Рис. 1.5 Процес використання професійного судження бухгалтера [33]

Тому, на нашу думку, важливим було б введення в нормативні акти, а саме ЗпБО [3], поняття професійного судження бухгалтера. Адже, з огляду на діяльність ломбарду прийняття фактично існуючих засад ведення обліку не може забезпечити в повній мірі необхідності розкриття інформації про господарські операції.

Так, в своїх дослідженнях виокремили питання обліку в ломбардах які потребують уваги, а саме[34]:

1. Обліку реалізацій послуг. Кожна послуга надає грошові кошти під заставу майна. Собівартість такої послуги не має фактичних матеріальних витрат, а складається тільки з інших супутніх отриманих послуг. Тому

важливо є обґрунтовувати в обліковій політиці процес формування собівартості одиниці послуги та час їх списання.

2. Облік предмету застави. Предмет застави є також проблемним моментом для обліку. Адже його оцінка йде за оціненою вартістю згідно ринкової вартості його аналога, а також ринкової вартості металу. Тому їх облік на підприємстві на час застави є важливим.

3. Облік відсотків. Відсотки обліковуються згідно типу наданої послуги та мають включати в себе покриття всіх витрат ломбарду. Тому важливу роль тут грає собівартість послуг, а також ринкова ціна металів.

4. Облік зберігання та реалізації не викупленого заставного майна. Тобто, куди далі направляється даний предмет і чи не суперечить його передача законодавчим актам, адже, ломбарди не мають права вести іншу діяльність, крім надання кредитів та супутніх послуг.

Розкриваючи всі ці питання в обліковій політиці, бухгалтер керувався своєю професійною думкою, яка безпосередньо впливає на методи та способи ведення бухгалтерського обліку. А, отже, знаходить своє відображення в обліковій політиці. Так, затвердження поняття професійного судження допомогло б:

- обґрунтувати необхідність використання своїх методів ведення обліку в яких надається альтернатива вибору згідно норм законодавства;
- застосувати існуючі норми з корективами з огляду специфіки підприємства та можливості адаптації їх под свої потреби;
- створити можливість відстоювати свої права при проведенні перевірок з огляду на розуміння чинних норм законодавства не лише з огляду податківців, а й з огляду практичної діяльності;
- знизити навантаження на бухгалтера при проведенні перевірок з боку органів влади та при проведенні зовнішнього аудиту через облікову політику;
- створити взаємодію між кожним суб'єктом господарювання та регулюючими органами для створення необхідних норм, правил, принципів та

методів бухгалтерського обліку, що дозволили б вирішувати проблемні питання.

Отже, розгляд нормативно-правового забезпечення облікової політики в Україні передбачає узгодження вимог Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства із іншими нормативно-правовими актами, а також гармонізацію національного законодавства, що регламентує особливості формування та застосування облікової політики для господарюючих суб'єктів, оскільки окремі положення методичних рекомендацій (інструкцій, вказівок, листів, наказів) галузевих міністерств і відомств суперечать вимогам П(С)БО. Адже кожен рівень облікової політики передбачає наявність нормативно-правового забезпечення, спрямованого на регламентацію різних аспектів облікової політики і має на меті забезпечувати його регулювання процесу створення, регламентації та використання облікової політики, що на жаль зараз не відбувається. Тому доцільно необхідним є введення поняття професійного судження бухгалтера, яке б створило умови для якісної реалізації принципів облікової політики.

1.3 Складові облікової політики: об'єкти та елементи

Формування ефективної облікової політики підприємства повинно базуватися на сукупності складових облікової системи, кожна група складових якої є відокремленою частиною, разом з тим діє як частковий елемент єдиного цілого (рис. 1.4).

Основною метою облікової політики за думкою Пушкар М. С. є забезпечення створення інформаційної системи підприємства з врахуванням вимог законодавчих актів і нормативних документів про фінансово-майновий стан та результати його діяльності, які необхідні як для внутрішніх, так і

зовнішніх користувачів для прийняття ними обґрунтованих управлінських рішень [35, С. 31-32].

Метою формування облікової політики за думкою Щербини О. С. в найзагальнішому вигляді має бути одержання максимального сумарного ефекту від діяльності підприємств. Визначення мети облікової політики, крім того, повинно включати пріоритети, стратегічні, тактичні й оперативні цілі діяльності підприємств. Вона повинна узгоджуватися з огляду особливостей діяльності суб'єктів господарювання [36].

Методологічні	<ul style="list-style-type: none"> розкривають концептуальні засади організації та ведення бухгалтерського обліку й складання фінансової звітності, націлюють побудову облікової системи на перспективу з використанням Міжнародних стандартів фінансової звітності та врахуванням національних особливостей, опираються на законодавчу базу щодо обліку, включають принципи бухгалтерського обліку, елементи фінансової звітності та вимоги до її складання й орієнтуються на концепцію розвитку вітчизняного обліку;
Методичні	<ul style="list-style-type: none"> включають об'єкти, функції, завдання, вимоги до обліку та сукупність способів і прийомів, які забезпечують одержання, обробку й видачу облікової інформації, а також процедури бухгалтерського обліку й облікові оцінки, які обирає підприємство самостійно, виходячи із загальноприйнятих правил й умов своєї діяльності для складання і подання звітності;
Управлінські	<ul style="list-style-type: none"> передбачають на рівні держави, міністерств і відомств, професійних організацій, підприємств регулювання бухгалтерського обліку, підготовку кадрів, інформаційне забезпечення, систему підвищення кваліфікації та сертифікацію бухгалтерів;
Організаційні	<ul style="list-style-type: none"> спрямовані на створення умов, необхідних для отримання інформації про всі господарські операції, їх реєстрацію та узагальнення у відповідних облікових регістрах, звітних формах, а також збереження документів;
Техніко-технологічні	<ul style="list-style-type: none"> містять у собі етапи обробки економічної інформації, вибір форми бухгалтерського обліку, технічне й програмне забезпечення, організацію праці облікового апарату;
Економічні	<ul style="list-style-type: none"> охоплюють організаційно-правові й організаційно-економічні аспекти діяльності підприємства, а також напрями використання інновацій, екологічний аспект безпечного виробництва, зовнішньоекономічної діяльності.

Рис. 1.4 Складові облікової політики [37]

Складовими облікової політики підприємства на думку Лузан Ю. Я. та Гаврилюка В. М. є [38, С. 62-82]:

– суб'єкти облікової політики – власник (власники) підприємства або уповноважений орган (посадова особа) несе відповідальність за формування облікової політики, делегування повноважень щодо безпосереднього визначення якої залежить від обраної форми організації бухгалтерського обліку; управлінський персонал;

– об'єкти облікової політики – об'єкти обліку, щодо яких законодавчими актами та нормативними документами передбачені кілька варіантів, і ті об'єкти, стосовно яких підприємство самостійно розробляє свій варіант організації і ведення обліку, виходячи з умов і специфіки діяльності;

– елементи облікової політики – конкретно вибрані або самостійно розроблені підприємством виходячи з умов і специфіки його діяльності способи (прийоми) або процедури, що стосуються організації і ведення обліку виходячи з умов і специфіки діяльності;

– аспекти облікової політики – методичний, технічний і організаційний (рис. 1.5).

Рис. 1.5 Теоретичні основи облікової політики

По іншому складові облікової політики розмежовує Пушкар М.С. [39, С. 14-15]., який включає в облікову політику:

1. Теорію облікової політики, яка включає у себе принципи обліку, законодавчі акти, наукові положення конструювання інформаційної системи;

2. Методологію обліку, яка складається із принципів та правил отримання, обробки, фіксації та передачі інформації, правил оцінки, ведення рахунків, критеріїв розмежування основних засобів та малоцінних швидкозношуваних предметів, порядку нарахування амортизації і зносу; порядку обліку ремонтів; оцінки запасів та готової продукції; списання витрат майбутніх періодів, порядку визначення обсягу реалізації продукції, порядку обліку і розподілу комплексних витрат і включення їх у собівартість, порядку створення статутного капіталу, формування витрат і доходів та інших питань;

3. Технологію обліку, яка містить у собі такі елементи:

- План рахунків обліку;
- форми обліку;
- послідовність проходження документів та їх обробка;
- організація внутрішнього контролю;
- організація складання реєстрів обліку та форм звітності;
- проведення інвентаризації майна та зобов'язань;

4. Організацію обліку, яка передбачає визначення структури бухгалтерії, централізовану чи децентралізовану систему обробки інформації, розробку інструкцій, внутрішніх стандартів, спосіб ведення обліку, взаємодію бухгалтерії із іншими службами та інші сторони діяльності бухгалтерського апарату.

Лузан Ю. Я. Гаврилюк В. М. також виокремлюють інші два основні аспекти облікової політики підприємств:

- облікова політика стосовно фінансового обліку– формування та документальне оформлення є обов'язковим для усіх підприємств, що визначено на законодавчому рівні;

– облікова політика стосовно управлінського обліку– законодавством не визначено її обов’язкове документальне оформлення [38, С. 12-13].

Облікова політика визначається на основі П(С)БО та інших нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку й фінансової звітності. Для систематизації завдань, які виконує облікова політика підприємств, Реслер М. В. виділяє її наукові виміри (рис. 1.6). Кожний вимір характеризує облікову політику з різних аспектів і дозволяє забезпечити принцип системності підприємства [37].

Кожна ця складова безперечно забезпечує правильну організацію, що так необхідна для забезпечення принципів бухгалтерського обліку, що є деяким гарантом правильності та нормативності. Полегшує роботу підприємства та допомагає в розуміння іншими користувачами даних бухгалтерського обліку, що є такою необхідною умовою функціонування кожного підприємства.

Соціальний	<ul style="list-style-type: none"> • Створення соціальних гарантій для захисту зовнішніх користувачів шляхом забезпечення єдності інтерпретації даних бухгалтерського обліку та показників фінансової звітності;
Економічний	<ul style="list-style-type: none"> • Економічний ефект від облікової політики виявляється в оптимальному забезпеченні інформацією для управління, скороченні обсягів документообігу, підвищенні дієвості внутрішнього контролю;
Біхевіористичний	<ul style="list-style-type: none"> • Використання свободи дій у питаннях організації обліку для створення дієвої системи бухгалтерського обліку на підприємстві, яка забезпечить дотримання інтересів власника;
Психологічний	<ul style="list-style-type: none"> • За допомогою елементів облікової політики та за умови конкретизації вимог до характеру необхідних даних досягається найбільш повне та ефективне забезпечення інформацією всіх рівнів управління;
Інформаційний	<ul style="list-style-type: none"> • Сталість та гласність облікової політики дозволяє на її основі будувати прогнози майбутнього стану об’єкта, наявність диспозицій дозволяє забезпечити необхідним масивом даних для побудови моделей прийняття рішень;
Юридичний	<ul style="list-style-type: none"> • Використання для усунення невизначеностей у нормативних актах з бухгалтерського обліку та у якості письмових доказів при вирішенні господарських спорів, конфліктів з контролюючими органами.

Рис. 1.6 Виміри облікової політики [складений за джерелом 40]

Облікова політика забезпечує цілісність в організації бухгалтерського обліку на підприємстві, говорить та охоплює всі її складові: організаційну, методичну, технічну [37] (рис. 1.7).

Організаційна	Технічна	Методична
<ul style="list-style-type: none"> • організаційна форма створення й структура обліково-аналітичної служби підприємства; • посадові інструкції облікових працівників і матеріально-відповідальних осіб; • рівень централізації облікових робіт; • варіант організації управлінського обліку (інтегрована, автономна); • перелік центрів затрат за центрами відповідальності; • показники, які становлять комерційну таємницю та порядок її захисту; • система внутрішнього контролю; • виділення філій, представництв, відділень та інших підрозділів підприємства на окремий баланс. 	<ul style="list-style-type: none"> • робочий План рахунків; • форми первинних документів, щодо яких не передбачені типові форми; • комп'ютерна техніка; • облікові реєстри й форми обліку; • схеми (графіки) документообороту й технології обробки облікової інформації, в т. ч. з використанням комп'ютерної техніки; • склад і порядок подання фінансової та внутрішньої звітності; • порядок проведення інвентаризації активів і зобов'язань. 	<ul style="list-style-type: none"> • визначає варіанти відображення в бухгалтерському обліку й отримання інформації про факти господарської діяльності, виходячи з альтернативних способів (приймів) та специфіки діяльності підприємства: • об'єкти облікової політики; • елементи об'єкта облікової політики; • варіанти вибору елемента об'єкта облікової політики; • нормативні документи, які передбачають вибір елементів облікової політики.

Рис. 1.7 Складові облікової політики [41]

Однак в Листі МФУ від 21.12.2005 р. № 31-34000-10-5/27793 [32] відмічено, що «розпорядчий документ складається виконавчим органом управління підприємством і подається на затвердження (погодження) власнику (власникам), органу, уповноваженому управляти державним майном, органу, уповноваженому управляти корпоративними правами держави». У зв'язку з тим процес формування облікової політики на підприємстві повинен бути покладений на виконавчий орган, ним може бути бухгалтер, бухгалтерська служба, один із структурних підрозділів облікової служби підприємства, спеціально створена комісія тощо. Тому власник (власники) повинні делегувати свої повноваження виконавчому органу (управлінському персоналу) і обов'язково документально оформити передачу

їх наказом або протоколом зборів, що в майбутньому забезпечить захист інтересів власника (власників) при виникненні господарських спорів.

Пушкар М.С. та Щирба М.Т. поділяють фактори на зовнішні і внутрішні (рис. 1.8)

Рис.1.8 Внутрішні і зовнішні фактори, що впливають на облікову політику [складений за джерелом 42]

Облікову політику створюється за етапами представлених на рис. 1.9. [29].

Процес формування облікової політики трудомісткий та потребує відповідального й професійного підходу, тому власнику або керівнику підприємства доцільно ініціювати процес формування облікової політики. Виконання робіт із формування облікової політики може передбачати залучення наступних суб'єктів (табл. 1.6).

Тому, а підприємстві доцільно створити спеціальну комісію із розробки розпорядчого документу про облікову політику та, за потребою, заключити договір з аудиторською (консалтинговою) фірмою про розробку облікової політики.

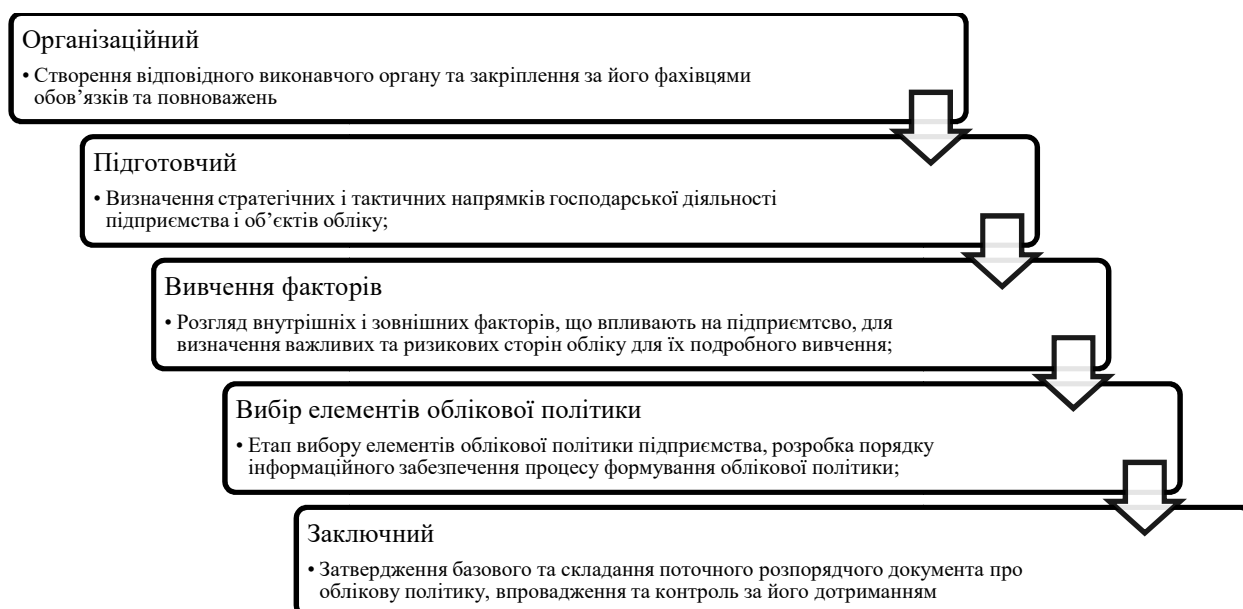

Рис. 1.9 Етапи формування облікової політики

На другому та третьому етапах визначаються стратегічні орієнтири діяльності підприємства, оцінюються фактори, що на неї впливають та створюється система обліку, що підпорядкована стратегії функціонування підприємства. Потрібно зауважити, що кожного року розпорядчий про облікову політику підприємства підлягає коригуванню з причин впливу зовнішніх чинників, які залежать від змін у чинному законодавстві країни, нормативно-правовій базі регулювання організації бухгалтерського обліку та внутрішніх, що можуть відбутися в результаті змін методів та видів оцінок, які застосовує підприємство у своїй обліковій діяльності.

При підготовці до складання розпорядчого документу про облікову політику необхідно встановити:

– стратегічні орієнтири підприємства (зміна виду діяльності; розширення номенклатури продукції; розширення ринків збуту; вихід на міжнародний ринок і т.д.);

– фактори, що впливають на діяльність підприємства зараз чи будуть впливати у майбутньому.

Таблиця 1.3

Суб'єкти формування облікової політики [12]

Суб'єкти	Особливості
Головний бухгалтер та бухгалтерська служба	На початковому етапі формування облікової політики головним бухгалтером та бухгалтерською службою використовуються досвід та професійні знання вузькоспеціалізованих працівників бухгалтерії. Інженерно-технічна, планово-фінансова та інші служби підприємства, відповідальні за планування таких важливих показників як собівартість продукції, амортизація тощо, розробляють і вносять пропозиції з питань формування облікової політики
Спеціально створена комісія	У випадку делегування власником повноважень з вибору суб'єктів формування облікової політики підприємства облікової політики підприємства найманому управлінському персоналу, необхідно підтвердити передачу повноважень документально (протокол зборів засновників), що задекларує рішення і забезпечить захист інтересів власника при виникненні господарських спорів
Відділ внутрішнього контролю	При використанні праці найманого управлінського персоналу повинна діяти захисна функція, яка реалізується через створення незалежної і підпорядкованої лише власникам служби внутрішнього контролю, обов'язком якої є контроль за дотриманням інтересів власника
Власник або керівник підприємства	Здійснює підготовку розпорядчого документу про облікову політику за наявності необхідних професійних знань та навичок формування облікової політики
Спеціалізовані консалтингові та аудиторські фірми	Якщо формування облікової політики здійснюється аудиторською фірмою (а також у випадках, коли цього вимагають власники), елементи облікової політики, що будуть представлені у майбутньому розпорядчому документі повинні бути презентовані власникам, з поясненням їх дії і ефекту для підприємства

На етапі формування облікової політики за конкретними об'єктами обліку здійснюється вибір одного варіанта з декількох – альтернативних, передбачених нормативно-правовими актами з бухгалтерського обліку. Оскільки облікова політика підприємства визначається на підставі методів і процедур, регламентованих не тільки положень (стандартів) бухгалтерського обліку, то при обранні того чи іншого варіанта можуть використовуватися

також інші нормативно-правові документи, що регулюють методологію бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.

Складовими облікової політики в Україні є об'єкти облікової політики, елементи облікової політики та облікові оцінки. Об'єкти облікової політики у більшості випадків співпадають із об'єктами бухгалтерського обліку (ними є активи, власний капітал, зобов'язання, доходи, витрати та фінансові результати), елементами облікової політики є альтернативні варіанти обліку окремих об'єктів, передбачених нормативно-правовими актами (наприклад, визначення межі суттєвості при складанні звітності, методи оцінки вибуття запасів, методи нарахування амортизації основних засобів і т.д.); до облікових оцінок включаються суми показників бухгалтерської звітності, що були розраховані керівництвом підприємства, та є припустимими відповідно до положень бухгалтерського обліку за неможливості визначення їх точних значень.

2 ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПТ «ЛОМБАРД «ПЕРШИЙ» ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЯ В ОБЛІКУ

2.1 Організаційно-економічна характеристика підприємства

Діяльність ломбардів має свою особливу специфіку, а також ряд вимог, яким він має відповідати. Тому розглянемо основи функціонування такого виду діяльності, на якому побудований облік та господарські процеси ПТ «Ломбарду «Першого»

Ломбард – це фінансова установа, виключним видом діяльності якої є надання на власний ризик фінансових кредитів фізичним особам за рахунок власних або залучених коштів, під заставу майна на визначений строк і під процент та надання супутніх послуг ломбарду [43]. Таким чином, ломбард має право надавати кредити лише фізичним особам.

Це визначення не зовсім узгоджується з визначенням ломбардної операції з пп. 14.1.100 ПКУ, де під нею розуміється операція, що здійснюється фізичною чи юридичною особою, з отримання коштів від юридичної особи, що є фінансовою установою, згідно із законодавством України, під заставу товарів або валютних цінностей[44]. Ломбардні операції є різновидом кредиту під заставу.

У таких умовах пріоритет має визначення з п. 1.2 Положення № 3981, оскільки цей документ згідно з його п. 1.1 визначає перелік видів діяльності ломбарду, вимоги до ломбарду для надання фінансових послуг, вимоги до облікової та реєструючої системи ломбарду[43].

Ломбард може бути створений тільки у формі повного товариства [45]. Згідно ст. 4 Закону «Про підприємництво» [46] повним є товариство, учасники якого відповідно до укладеного між ними договору здійснюють підприємницьку діяльність від імені товариства і солідарно несуть додаткову

(субсидіарну) відповідальність за його зобов'язаннями усім майном, що їм належать (ч. 1 ст. 119 ЦКУ[47]).

Відмінною рисою повного товариства є те, що у разі недостатності у нього майна для задоволення вимог кредиторів у повному обсязі його учасники відповідають за зобов'язаннями товариства усім своїм майном.

Також якщо юридична або фізична особа має намір набути істотну участь у фінансовій установі (у тому числі в ломбарді) або збільшити її таким чином, що ця особа прямо чи опосередковано володітиме або контролюватиме 10, 25, 50 і 75 % його статутного капіталу або права голосу придбаних акцій (часток) в органах фінансової установи, вона зобов'язана одержати письмове погодження НКДРРФП, відповідно до Порядку погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі № 2531 [48].

Ломбарди підлягають реєстрації в Державному реєстрі фінансових установ[43]. Зокрема, положення ч. 1 ст. 7 Закону «Про фінансові послуги та державнерегулювання ринків фінансових послуг» № 2664 передбачають, що юридична особа, яка має намір надавати фінансові послуги, зобов'язана звернутися до відповідного органу державного регулювання ринків фінансових послуг протягом 30 календарних днів з дати державної реєстрації для включення її до державного реєстру фінансових установ[49].

Ломбарди також повинні мати в наявності приміщення (на правах власності або користування) площею не менше ніж 5 м², призначене для надання фінансових послуг і супутніх послуг ломбарду, та спеціальне місце зберігання заставленого майна (пп. 3 ч. 1 розд. VIII Положення про Державний реєстр фінансових установ № 41[50]). Про необхідність наявності такого приміщення у ломбардів йдеться і в п. 96 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів) № 913[51], яким повинні відповідати ломбарди.

Спеціальне місце зберігання заставленого майна – окреме приміщення, окрема територія, інше місце з обмеженим доступом, які мають відповідати вимогам, установленим законодавством, бути розташованими за місцезнаходженням ломбарду чи його відокремленого підрозділу або за іншою адресою та бути обладнаними необхідними засобами, які мають забезпечити збереження предметів застави та утримування предметів застави в належному стані.

Деякі вимоги до приміщення ломбарду розглядалися в Листі Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 28.03.2014 р. № 7/14-3505 [52].

Ломбарди не мають права здійснювати будь-якої іншої підприємницької діяльності, крім підприємницької діяльності, передбаченої законодавством для ломбардів (пп. 2.1.7 Положення № 3981[43]).

Власний капітал ломбарду повинен становити суму не менше 1 млн. грн. при хоча б одному діючому відділенню (пп. 2.1.11 Положення № 3981[44], пп. 2 ч. 1 розд. VIII Положення «про Державний реєстр фінансових установ»[50]), причому внески до статутного капіталу вносяться виключно в грошовій формі й розміщуються на банківських рахунках (ч. 2 ст. 9 Закону про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг [53]). Предметом застави в ломбарді може бути будь-яке майно, яке може бути відчужене заставодавцем і на яке може бути звернене стягнення (ч. 1 ст. 576 ЦКУ[47]). Конкретний перелік заставленого майна залежить від спеціалізації ломбарду.

Для надання фінансових послуг ломбард повинен відповідати ряду вимог (рис. 1.7). Обов'язкові вимоги, що пред'являються до договору про надання фінансового кредиту ломбардом, викладено в п. 3.3 Положення № 3981[43].

Так, договір про надання фінансового кредиту ломбардом повинен відповідати вимогам відповідно до ст. 6 Закону про фінансові послуги та державнерегулювання ринків фінансових послуг[53].

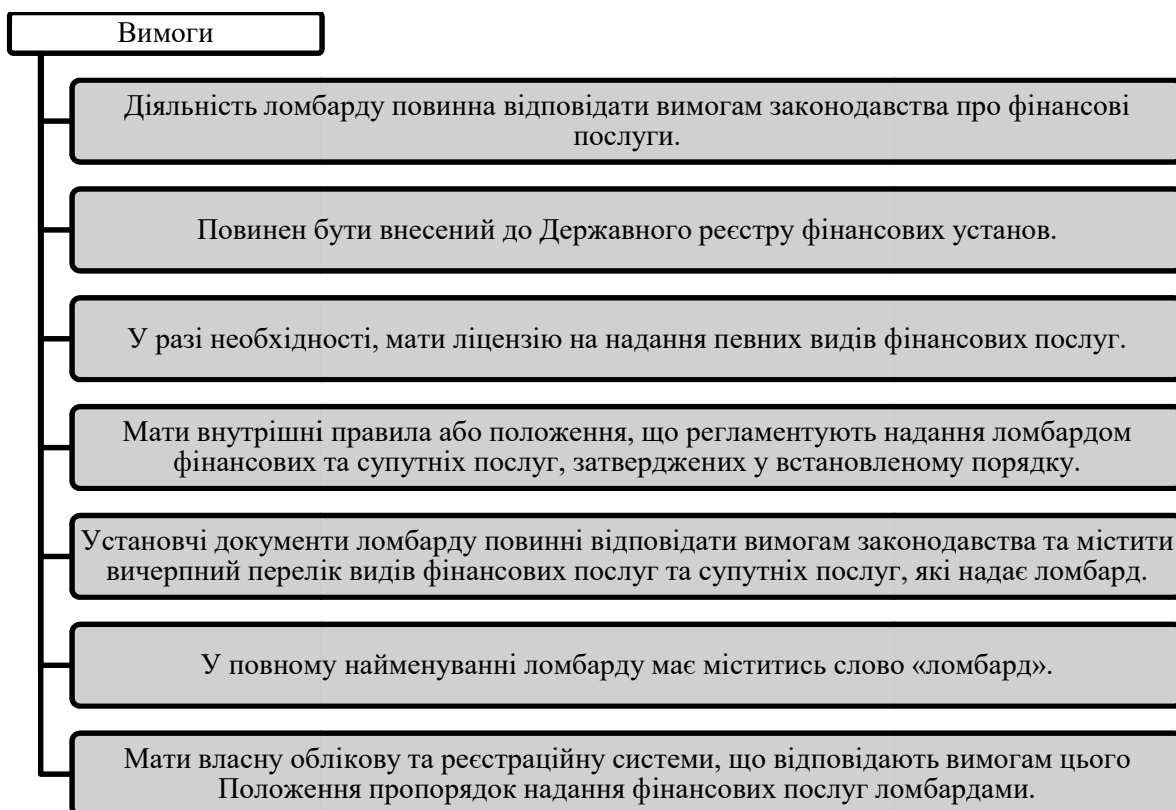

Рис. 2.1 Вимоги до ломбардів [складено за джерелом 43]

Ломбард може надавати фінансові та супутні до них послуги згідно п. 3.1 Положення № 3981[43] (рис. 1.8)

Фінансові послуги ломбарду	Супутні послуги ломбарду
<ul style="list-style-type: none"> • надання фінансових кредитів за рахунок власних коштів; • надання фінансових кредитів за рахунок залучених коштів, якими є кошти, отримані на зворотній основі від фізичних осіб – учасників ломбарду, юридичних осіб, та кошти, отримані від кредитних установ за кредитними договорами. 	<ul style="list-style-type: none"> • оцінка заставленого майна відповідно до чинного законодавства та/або умов договору; • надання посередницьких послуг зі страхування предмета застави на підставі агентського договору зі страховою компанією; • реалізація заставленого майна відповідно до чинного законодавства та/або умов договору.

Рис. 2.2 Послуги, які надаються ломбардами [складено за джерелом 43]

Договір про надання фінансового кредиту та договір застави, що забезпечує зобов'язання за договором фінансового кредиту, можуть бути оформлені як один документ (пп. 3.3.2 Положення № 3981). Цей документ за формою та змістом повинен відповідати вимогам, установленим у розділі 3 Положення № 3981[43]. Договір застави укладається в письмовій формі.

Ведення окремої документації ломбардами нормативними актами не передбачено. У п. 13 Типового статуті ломбарду, затвердженого постановою Ради Міністрів УРСР від 19.06.79 р. № 315 (на сьогодні втратив чинність), йдеться про те, що при прийманні майна на схов ломбард видає охоронні квитанції, при прийманні майна в заставу – заставні білети[54].

Повне товариство «ЛОМБАРД «ПЕРШИЙ» товариство з обмеженою відповідальністю «Мікрофінанс» і Компанія» зареєстровано та розпочало свою діяльність з 12.09.2017 р.

Місцезнаходження органа управління: 69035, м. Запоріжжя, вул. Рекордна, буд. 26г. Основний вид діяльності: КВЕД 64.92 Інші види кредитування.

Мета діяльності ПТ «Ломбард «Перший» ТОВ «Мікрофінанс» і Компанія» – організація підприємницької діяльності, прийняття участі у формуванні та функціонуванні ринку фінансових послуг, задоволення потреб суспільства у матеріальних та не матеріальних благах, отримання прибутку шляхом здійснення дозволених відповідним чинним законодавством України видів послуг, торгівельної та посередницької діяльності.

Діяльність ломбарду регулюється НКДРРФП, але з початком дії Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг регулювання діяльності [31] перейде до Національного банку України, яке відбудеться з 01.07.2020.

Структура підприємства представлено на рис. 2.1. зроблено згідно з штатним розписом. Дана структура забезпечує функціонування всіх відділ та

забезпечує безперервне функціонування ломбарду. Згідно даних ломбарду середня кількість працівників за рік становила 237 осіб.

Ломбард «Перший» має станом на кінець 3 кварталу 2019 року 167 відокремлених відділень по Україні, які надають позики за власних рахунок. Споживачами може стати кожен пересічний громадянин країни просто зайшовши в найближче відділення ломбарду. Кожен відокремлений підрозділ, а саме відділення, занесена до Державного реєстру фінансових установ.

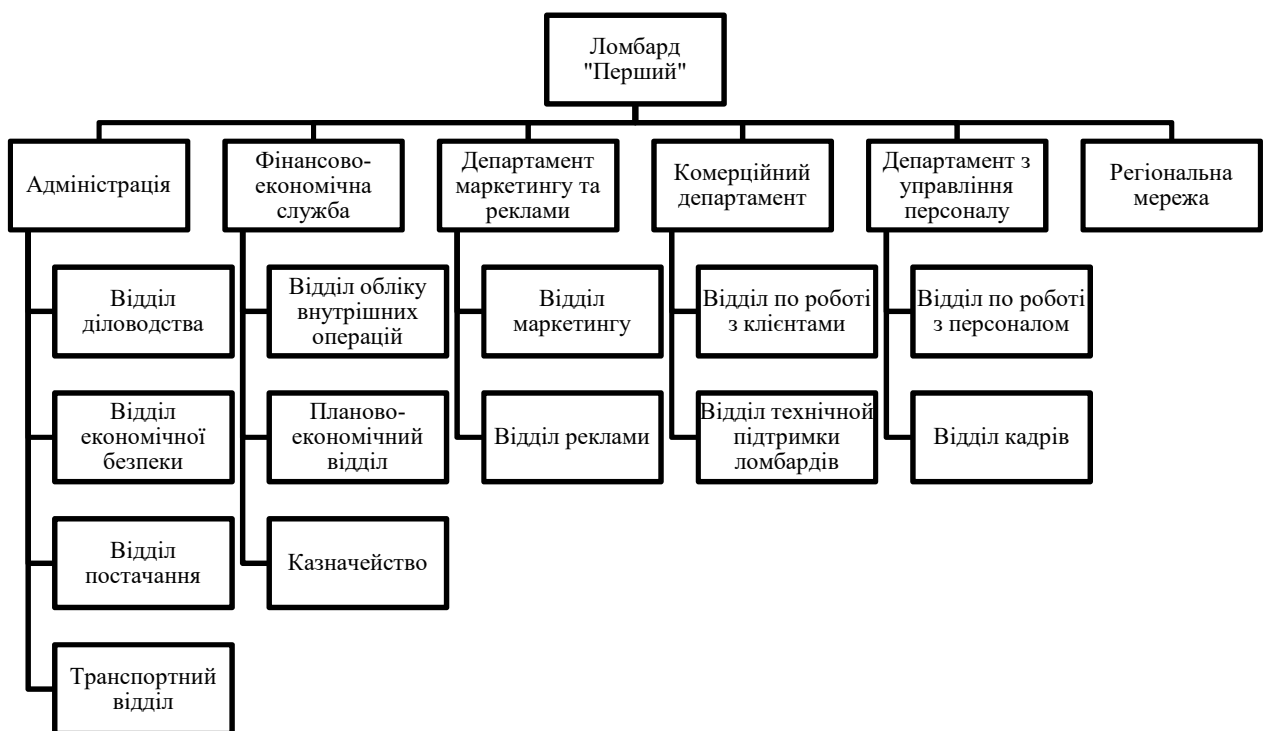

Рис. 2.3 Організаційна структура ПТ «Ломбард «Перший»

ПТ Ломбард «Перший» надає фінансові кредити під заставу майна вказаному на рис. 2.4.

ПТ Ломбард «Перший» при здійсненні своєї діяльності керується Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», ПКУ, а також П(С)БОу, інструкціями, постановами КМУ та наказами НКДРРФП, а також внутрішніми документами. А також здійснює інтеграцію цих законів згідно чинних МСФЗ, МСБО з використанням

тлумачення, розробленого Комітетом з тлумачень міжнародної фінансової звітності.

Кредити надаються під заставу	Не підлягають прийому:
<ul style="list-style-type: none"> • виробів з дорогоцінних металів; • побутової техніки (мобільних телефонів, цифрових фото- та відеокамер, ноутбуків, комп'ютерів та КПК, плазмових панелей тощо). • антикваріату; • дорогоцінні метали у самородках; • сухозлитки • дорогоцінне каміння в обробленому та необробленому стані та вироби з нього; • напівфабрикати ювелірного та зубопротезного виробництва; • музичних інструментів. 	<ul style="list-style-type: none"> • дорогоцінні метали у виробках виробничого та лабораторного призначення (лабораторний посуд, дріт, деталі, пластини тощо); • предмети, що вилучені або щодо продажу яких встановлено особливий порядок (холодна та вогнепальна зброя в оправі тощо).

Рис. 2.4 Майно, яке підлягає та не підлягає заставі

Головним конкурентами ПТ Ломбарду «Перший» на ринку м. Запоріжжя є ПТ «Ломбард «Благо», ПТ «Ломбард «Скарбниця», ПТ «Ломбард «Комод» та ПТ «Ломбард «Партнер».

Фінансова звітність Ломбарду «Перший» складається на основі бухгалтерських записів згідно українського законодавства шляхом трансформації з внесенням коригувань, проведенням перекласифікації статей з метою достовірного представлення інформації згідно вимог МСФЗ.

Структура фінансово-економічної служби, яка забезпечує ведення бухгалтерського обліку та єдності норм ПТ «Ломбард «Перший» представлена на рис. 2.5.

Спираючись на економічну сутність операцій та обставин діяльності, Ломбард «Перший» визначило українську гривню як валюту виміру та представлення. Виходячи з цього, операції в інших валютах, ніж гривня, розглядаються як операції в іноземних валютах. Але вони на підприємстві не проводяться через відсутність зовнішньо-економічної діяльності.

Рис. 2.5 Структура фінансово-економічної служби ПТ «Ломбард
«Перший»

Складання фінансової звітності ПТ «Ломбард «Перший» згідно з МСФЗ вимагає від керівництва здійснення оцінок та припущень, які впливають на подані у фінансовій звітності суми доходів, витрат, активів та зобов'язань, а також розкриття інформації про умовні зобов'язання на кінець звітного періоду. На даний момент ломбард складе звітність згідно П(С)БО та трансформує данні згідно МСФЗ. З початком 2020 буде відбуватися повний перехід ведення бухгалтерського обліку згідно МСФЗ.

На підприємстві згідно Положення НКДРРФП створена власна електронно-облікова та реєстраційна система, яка показує стан кас відокремлених підрозділів на реальний момент часу та забезпечує контроль згідно чинного законодавства. Дані реєструючої системи ломбарду містять всю необхідну інформацію про предмет застави та умови її реалізації (рис. 2.6)

Дані облікової системи ломбарду містять таку інформацію про фізичну особу-споживача послуг:

- прізвище, ім'я, по-батькові фізичної особи;

- дані паспорта (номер, серія, дата видачі, орган, що видав) або іншого документа, що посвідчує особу;
- місце проживання фізичної особи.

Дані реєструючої системи містять:		
Дату та номер договору;	Короткий опис предмета застави;	Вид послуги;
Дату закінчення дії договору;	Суму послуги;	Заборгованість за договором.
Строк дії договору;	Дату звернення стягнення на предмет застави;	Дату надання послуги;

Рис. 2.6 Дані які вносяться при реєстрації нового кредиту фізичної особи

Програмне забезпечення облікової та реєструючої систем Ломбарду «Перший» здійснює обробку даних та узагальнює щоквартальну статистичну інформацію щодо:

- загальної суми наданих фінансових кредитів у розрізі предметів застави, що їх забезпечують (виробів з дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння, побутової техніки, іншого майна);
- загальної суми погашених фінансових кредитів у розрізі способів погашення (погашено грошовими коштами, за рахунок предмета застави);
- загальної суми отриманих процентів за користування фінансовим кредитом у розрізі способів погашення (погашено грошовими коштами, за рахунок предмета застави);
- загальної кількості наданих фінансових кредитів у розрізі предметів застави, що їх забезпечують (виробів з дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння, побутової техніки, іншого майна).

Облікова та реєструюча система ПТ «Ломбард «Перший» ведеться в електронному вигляді шляхом використання відповідного програмного

забезпечення, що забезпечує облік споживачів послуг ломбарду та здійснює реєстрацію їх операцій.

З огляду на характеристику підприємства можемо констатувати, що ломбардна діяльність є доволі специфічна в плані обліку. Адже, операції з кредитування є характерними для банківських установ. А тут йде поєднання звичайного підприємства, фінансової установи, а також подання звітності згідно МСФЗ.

За даними бухгалтерського обліку на кінець 2018 р. ПТ «Ломбард «Перший» мав збиток, який склав 18 881 тис. грн.. Але ломбард тільки розпочав свою діяльність, тому важливим є розглянути основні показники діяльності компанії. Проведено аналіз абсолютної ліквідності ПТ «Ломбард «Перший» на основі даних балансу (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Швидкий аналіз ліквідності ПТ «Ломбарду «Першого»

Ступінь ліквідності	Актив		Пасив	
	Позначення	На початок звітного періоду	Позначення	На початок звітного періоду
1	A1	9 222	П1	8792
2	A2	55 885	П2	62086
3	A3	411	П3	0
4	A4	6033	П4	673
Підсумок	Сума	71551	Сума	71551

З огляду на проведений аналіз показників абсолютної ліквідності можна зробити висновок, що баланс не є абсолютно ліквідним через перевищення короткострокової кредитової заборгованості над дебетовою. Даний показник не є інформативним, тому проводимо аналіз показників ліквідності ПТ «Ломбард «Перший», дані аналіз наведені в табл. 2.2. Дані беремо лише за 2018 рік. Адже, в 2017 році ПТ «Ломбард «Перший» лише розпочало свою діяльність і початкові обороти не можуть в повній мірі характеризувати його платоспроможність.

Таблиця 2.2

Розрахунок коефіцієнтів ліквідності ПТ «Ломбард «Перший»

Показник	Норматив	2018 рік
Коефіцієнт загальної ліквідності	>2	0,924
Коефіцієнт термінової ліквідності	0,6 – 0,8	0,9186
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	>0,2	0,1301

З огляду на зазначені розрахунки можемо робити висновок, що ПТ «Ломбард «Перший» є низько ліквідним. Коефіцієнт загальної ліквідності показує, що ПТ «Ломбард «Перший» є залежним від зовнішнього інвестування і у разі несплати матиме труднощі.

Коефіцієнт термінової ліквідності говорить, що у разі зменшення обсягів надання послуг ПТ «Ломбард «Перший» ледве буде в змозі покрити свої поточні зобов'язання. Значення коефіцієнту абсолютної ліквідності розкриває недостатню забезпеченість ПТ «Ломбард «Перший» грошовими коштами.

З огляду на проведений аналіз можна підтвердити, що ПТ «Ломбард «Перший» знаходиться в стані швидкого росту, що підкріплене великою необхідністю залучення різних позикових коштів для підтримання своєї нормальної діяльності. Це зумвлено його неавнім відкриттям. То дані аналізу не можна враховувати як при звичайній діяльності.

Зазначимо, що коефіцієнти ліквідності не можуть виступати точними індикаторами фінансового стану ПТ «Ломбард «Перший». Вони відображають ліквідність лише на дату складання балансу і не враховують сплату боргів.

Таблиця 2.3

Аналіз фінансової стабільності ПТ «Ломбард «Перший»

Показник	Норматив	2018 рік
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,3-0,6	0,00949
Коефіцієнт заборгованості	>0,5	105,31
Коефіцієнт автономії	>0,5	0,00940
Коефіцієнт маневреності	>0,5	7,96

Розраховані дані показники представлені в таблиці 2.3 за 2018 рік без можливості співставлення. З огляду на проведений аналіз даних показників можна зробити висновок, що ПТ «Ломбард «Перший» є платоспроможним, але фінансово нестійким.

Так коефіцієнт фінансової стабільності менше нормативного значення і свідчить про залежність підприємства від позикових коштів. А з огляду на структуру балансу, то від поточних позикових коштів, що є кризовим явищем. Коефіцієнт заборгованості підтверджує дане явище, адже з огляду на дану тенденцію, то на 1 гривню власного капіталу припадає 105 гривень позикових коштів. Коефіцієнт автономії також є підтвердження даної наведених даних. Ось коефіцієнт маневреності свідчить про мобільність власних коштів, що тобто означає їх швидку оборотність та повернення. Іншими словами для такого типу підприємницької діяльності саме цей показник буде індикатором діяльності пов'язаної з ринком послуг. Стосовно аналізу рентабельності ПТ «Ломбард «Перший», то його немає сенсу проводити, адже за результатами 2018 року мало збиток.

Проаналізувавши результати діяльності ПТ «Ломбард «Перший» за 2018 рік можна свідчити, що воно знаходить в темпі швидкого зростання, що характеризує його як збиточне та фінансово не вигідне положення. Тому важливо розуміти, що показники є не критичними, а розглянути його результати за 2019 рік, коли темпи зростання зменшаться і це витрати ломбарду на відкриття нових відділень не будуть впливати на фінансовий результат діяльності ПТ «Ломбард «Перший».

2.2 Процес розробки та реалізації облікової політики ломбарду

Процес формування облікової політики – це надана на законодавчому рівні можливість суб'єкту господарювання самостійно здійснювати у межах

правового поля облікову діяльність, яка включає сукупність принципів, методів і процедур здійснення первинного спостереження, аналізу, поточного групування, підсумкового узагальнення фактів господарської діяльності, складання та подання фінансової звітності.

Згідно з ЗпБО[3] існує перелік основних принципів ведення обліку, на яких базується і облікова політика.

Однак, за сучасних умов господарювання, облікова політика покликана виконувати не лише власне функції обліку та формування звітності, а й надавати інформацію для виконання інших функцій управління – планування, організації, координації, мотивації, контролю. Адже, облікова політика виступає гарантом ведення обліку і повинна забезпечувати правомірну основу ведення бухгалтерського обліку.

Перед управлінським апаратом ПТ «Ломбард «Перший» та бухгалтерською службою при формуванні облікової політики ставилися ряд завдань, що представлені на рис. 1.5

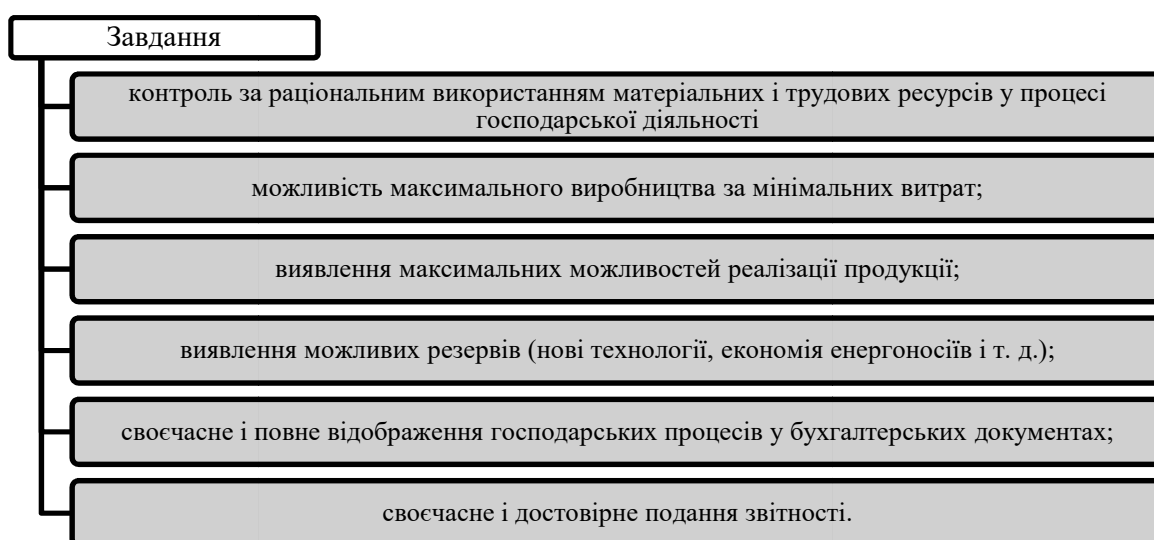

Рис. 2.6 Завдання облікової політики ПТ «Ломбард «Перший»

Зі змістом розпорядчого документу про облікову політику ознайомлюються:

- керівник підприємства, який несе відповідальність за її формування;
- бухгалтер підприємства, за участю якого можна грамотно та всебічно обґрунтувати зміст облікової політики;
- аудитор (оскільки облікова політика є одним з об'єктів дослідження, з вивчення яких розпочинається процес аудиторської перевірки);
- податковий інспектор (адже від багатьох принципів облікової політики залежить порядок формування того чи іншого об'єкта оподаткування).

Облікова політика ПТ «Ломбарду «Перший» містить додакти:

- графік документообороту;
- перелік та форми первинних документів, що використовуються на підприємстві;
- перелік осіб, які складають звітність;
- план проведення інвентаризацій та склад інвентаризаційних комісій;
- перелік посадових осіб з правом розпорядчого підпису;
- строки зберігання первинних документів та реєстрів бухгалтерського обліку в архіві підприємства;
- перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг);
- перелік, склад і порядок розподілу змінних і постійних загальновиробничих витрат.

Основні положення прописані в обліковій політиці ПТ «Ломбард «Перший» та її структура представлена на рис. 2.9.

По структурі документу першим елементом виступають необоротні активи. Основні засоби на ПТ «Ломбард «Перший» відображаються за собівартістю з вирахуванням накопиченого зносу та/або, за наявності, накопичених збитків від зменшення корисності. Така собівартість включає витрати, пов'язані з заміною частини основних засобів, та витрати на позики для довгострокових будівельних проектів, якщо вони відповідають критеріям визнання.

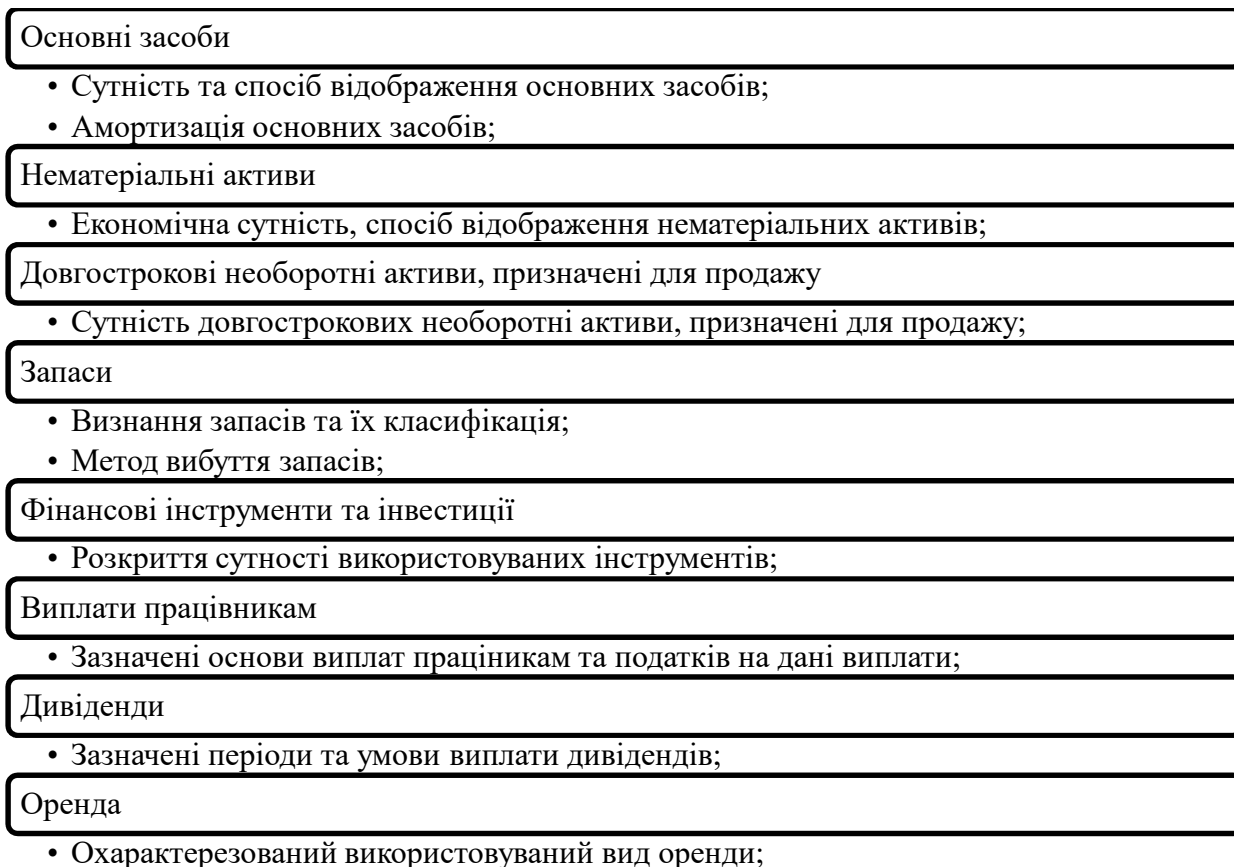

Рис. 2.7 Стисла структура облікової політики ПТ «Ломбард «Перший»

ПТ «Ломбард «Перший» визнає матеріальний об'єкт основним засобом, якщо він утримується з метою використання його у процесі своєї діяльності, надання послуг, або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року та вартість яких більше 6 000 грн.

Об'єкти основних засобів з первісною вартістю до 1 000 грн. списуються на прибутки або збитки, коли стають здатними до використання. Об'єкти основних засобів з первісною вартістю від 1000 до 6 000 грн. списуються на прибутки або збитки в обсязі 50%, коли стають здатними до використання, та 50 % в момент припинення визнання активом.

Первісно ПТ «Ломбард «Перший» оцінює основні засоби за їх собівартістю мінус будь-яка накопичена амортизація та будь-які накопичені збитки від зменшення корисності. Дооцінка, яка входить до складу власного

капіталу, переноситься до нерозподіленого прибутку, коли припиняється визнання відповідного активу. Витрати на позики, пов'язані безпосередньо з будівництвом кваліфікованого активу, включаються до складу витрат.

Бухгалтерський облік витрат на придбання інвентарних об'єктів, їх реконструкцію, модернізацію, технічне переозброєння ведеться на таких рахунках:

– 151 «Капітальне будівництво», який використовуються для акумулювання коштів будівництва об'єктів;

– 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів», який є саме використовуваним рахунком и основою формування суми основних засобів.

Основу основних засобів складають комплекти охоронної сигналізації та вивіски, які встановлюються на відокремлені підрозділи. Основні проведення з основними засобами представлені в табл. 2.4.

Нарахування амортизації починається з дати придбання або, у випадках самостійного будівництва активів, з дати завершення будівництва.

Таблиця 2.4

Проведення господарських операцій з основними засобами

Зміст господарської операції	Дт	Кт	Сума
Отримано камери для охоронної сигналізації	152	631	2000
Отримано роботи з установки, монтажу і налагодження верстата	152	631	3000
Відображено вартість матеріалів, використаних при установці (кабелі і т.д.)	152	20	1000
Оплачено постачальникам вартість камер та монтажу	631	311	5000
Введено верстат в експлуатацію	104	152	6000

Амортизація об'єктів основних засобів на ПТ «Ломбард «Перший» нараховується за прямолінійним методом, виходячи зі строку корисного використання об'єкта (таб. 2.5).

Амортизацію активу починають, коли він стає придатним для використання. Амортизацію активу припиняють на одну з двох дат, яка

відбувається раніше: на дату, з якої актив класифікують як утримуваний для продажу, або на дату, з якої припиняють визнання активу.

Таблиця 2.5

Строки використання основних засобів

Найменування	Строк служби, років
Машини та обладнання	2-5
Електронно-обчислювані машини, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації	2
Транспортні засоби	5
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	4
Інші основні засоби (сейф, рекламна продукція)	12

Процес нарахування зносу є автоматизованим та використовуються програма 1С:Підприємство. Нарахований знос відображається по кредиту рахунку 131 «Знос основних засобів».

Витрати на капітальний ремонт (модернізацію, реконструкцію) додаються до балансової вартості об'єкта основних засобів при умові, що очікується додатковий приток майбутніх економічних вигід, пов'язаних з таким активом, витрати можна достовірно оцінити.

Нарахування зносу обладнання нараховуються проведенням представленими в табл. 2.6

Таблиця 2.6

Проведення господарських операцій зносу основних засобів

Зміст господарської операції	Дт	Кт	Сума
Нарахування зносу адміністративного обладнання	92	131	100
Нарахування зносу обладнання, пов'язаного зі збутом	93	131	100

ПТ «Ломбард «Перший» не визнає в балансовій вартості об'єкта основних засобів витрати на поточне обслуговування, ремонт та технічне обслуговування об'єкта. Ці витрати визнаються в прибутку чи збитку, коли

вони понесені. В балансовій вартості об'єкта основних засобів визнаються такі подальші витрати, які задовольняють критеріям визнання активу.

Нематеріальні активи на ПТ «Ломбард «Перший» оцінюються за собівартістю за вирахуванням будь-якої накопиченої амортизації та будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності. Діапазон термінів корисного використання нематеріальних активів складає від 5 до 10 років.

Нематеріальні активи з обмеженим строком корисного використання амортизуються протягом строку корисного використання із застосуванням прямолінійного методу та оцінюються на предмет наявності ознак можливого зменшення корисності. Строки й метод амортизації нематеріальних активів з обмеженим строком корисного використання аналізуються щонайменше наприкінці кожного фінансового року. Зміна передбачуваних строків чи способу отримання прогнозованих економічних вигод, втілених в активах, відображається як зміна методу або періоду амортизації, залежно від ситуації, й обліковується як зміна облікової оцінки. Витрати на амортизацію нематеріальних активів з обмеженим строком корисного використання визнаються у звіті про прибутки та збитки в категорії витрат відповідно до функцій активу.

Нематеріальні активи, які виникають в результаті договірних або інших юридичних прав, амортизуються протягом терміну чинності цих прав.

Ліцензія на надання інших фінансових послуг з необмеженим терміном обліковується в складі нематеріальних активів.

Доходи або витрати від припинення визнання нематеріального активу оцінюються як різниця між чистою виручкою від вибуття активу та балансовою вартістю активу й визнаються у звіті про прибутки та збитки в момент припинення визнання цього активу.

МСБО (IAS) 36 «Зменшення корисності активів» [55] вимагає від ПТ «Ломбард «Перший» проводити аналіз вартості основних засобів стосовно зменшення їх корисності щоразу, коли події чи зміна обставин вказують, що залишкова вартість активу може бути не відшкодована. У випадку, коли

залишкова вартість активу перевищує суму його очікуваного відшкодування, у звіті про прибутки та збитки визнається збиток від зменшення корисності. При цьому відшкодована вартість активу дорівнює більшій з двох величин: чистій ціні реалізації або вартості використання.

Чиста ціна реалізації – це кошти, що можуть бути отримані від реалізації активу на комерційних засадах, в той час як вартість використання являє собою теперішню вартість очікуваних майбутніх грошових потоків, що будуть отримані в результаті подальшого використання активу та його ліквідації після завершення строку експлуатації. Сума очікуваного відшкодування визначається для кожного активу або, якщо це неможливо, для одиниці, що генерує грошові кошти.

Раніше визнані втрати від зменшення корисності сторнуються, якщо були зміни в оцінках, що використовувалися для визначення вартості відновлення. Проте на суму, що не перевищує балансову вартість, яка могла б бути визначеною, ніякі втрати від знецінення не були визнані в попередніх роках.

Після визнання збитку від зменшення корисності амортизація основних засобів коригується в майбутніх періодах з метою розподілення переглянутої балансової вартості необоротного активу на систематичної основі протягом строку корисного використання.

Потенційного збитку від зменшення корисності активів, ПТ «Ломбард «Перший» не визначило, і тому не оцінює суму очікуваного відшкодування.

ПТ «Ломбард «Перший» класифікує необоротний актив як утримуваний для продажу, якщо його балансова вартість буде в основному відшкодовуватися шляхом операції продажу, а не поточного використання.

Необоротні активи, утримувані для продажу оцінюються і відображаються в бухгалтерському обліку за найменшою з двох величин: балансовою або справедливою вартістю з вирахуванням витрат на операції, пов'язаних з продажем. Амортизація на такі активи не нараховується. Збиток від зменшення корисності при первісному чи подальшому списанні активу до

справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж визнається у звіті про сукупні доходи. Необоротні активи, утримувані для продажу у 2018 році відсутні.

Запаси класифікуються за такими групами: виробничі запаси, товари. Запаси оцінюються за найменшою з двох величин: собівартістю або чистою ціною реалізації.

Чиста ціна реалізації – це розрахункова продажна ціна в ході звичайної діяльності за вирахуванням розрахункових витрат на завершення виробництва та розрахункових витрат, які необхідно понести для реалізації.

Склад собівартості запасів представлений на рис. 2.8:

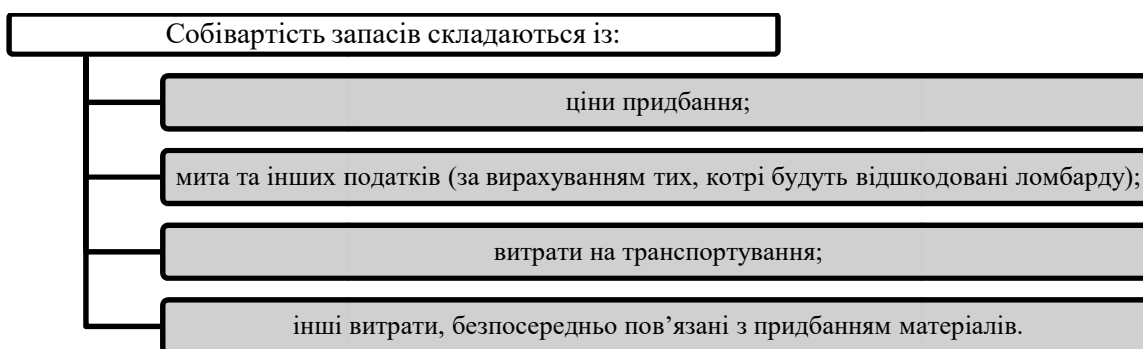

Рис. 2.8 Склад собівартості запасів ПТ «Ломбард «Перший»

Інші затрати включаються у собівартість запасів в частині їх здійснення для забезпечення поточного місцезнаходження і стану запасів.

Не включаються у собівартість запасів і визнаються у якості витрат у періоді виникнення:

- адміністративні накладні витрати, що не сприяють забезпеченню поточного місцезнаходження та стану запасів;
- витрати на реалізацію.

При списанні у разі вибуття ПТ «Ломбард «Перший» оцінює запаси за ідентифікованою вартістю. При продажу запасів їх балансова вартість

визнається у якості витрат в тому періоді, у якому визнається відповідна виручка.

Для обліку запасів використовують рахунки 2 класу, а саме рахунок 20 «Виробничі запаси». Основними видами запасів є матеріали, паливо та інші види виробничих запасів. Придбання та використання запасів відображається проведеннями в табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Проведення господарських операцій з основними засобами

Зміст господарської операції	Дт	Кт	Сума, грн..
Отримано запаси на центральний склад	20	631	300
Використання запасів для потреб адміністрації	92	20	200
Використання запасів для встановлення	152	20	100

Сума будь-якої уцінки запасів до чистої ціни продажу та усі втрати запасів визнаються витратами того періоду, у якому була здійснена уцінка або мали місце втрати.

Сума сторнування часткового списання запасів, яка виникає в результаті збільшення чистої ціни продажу, визнається як зменшення суми запасів, які визнані витратами у тому періоді, у якому відбулося сторнування.

Запаси, що використовуються для створення необоротних активів, включаються до їх балансової вартості і визнаються витратами у складі амортизаційних відрахувань протягом терміну корисного використання таких активів.

ПТ «Ломбард «Перший» визнає резерви на знецінення запасів виходячи із оцінки кількості та вартості неліквідних запасів, проведеної за результатами щорічної інвентаризації. По закінченні звітного періоду сума нарахованого резерву коригується в залежності від результатів інвентаризації.

ПТ «Ломбард «Перший» визнає фінансовий актив або фінансове зобов'язання у балансі, коли воно стає стороною контрактних положень

щодо фінансового інструмента. Операції з придбання або продажу фінансових інструментів визнаються із застосуванням обліку за датою розрахунку. Товариство визнає такі категорії фінансових інструментів:

- дебіторська заборгованість;
- фінансові зобов'язання, оцінені за собівартістю,
- довгострокова заборгованість.

Під час первісного визнання фінансові активи й зобов'язання на ПТ «Ломбард «Перший» спочатку визнаються за справедливою вартістю плюс витрати на проведення операції. Справедливу вартість при первісному визнанні найкращим образом підтверджує ціна операції. Прибуток або збиток при первісному визнанні враховується тільки при виникненні різниці між справедливою вартістю й ціною операції, що можуть підтвердити поточні ринкові операції з такими ж інструментами або методи оцінки, при застосуванні яких використовуються тільки наявні ринкові дані, інструмент.

Після первісного визнання фінансові зобов'язання, кредити й дебіторська заборгованість, а також активи, утримувані до погашення, оцінюються за амортизованою собівартістю. Амортизована собівартість розраховується з використанням методу ефективної процентної ставки, а для фінансових активів визначається за винятком збитків від знецінення, якщо такі є.

Основні фінансові інструменти ПТ «Ломбард «Перший» представлені дебіторською і кредиторською заборгованістю по основній діяльності. Дебіторська заборгованість, визнається як фінансові активи (за виключенням дебіторської заборгованості, за якою не очікується отримання грошових коштів або фінансових інструментів, за розрахунками з операційної оренди та за розрахунками с бюджетом).

ПТ «Ломбард «Перший» виділяє короткострокову (до 1 року) і довгострокову (довше 1 року) дебіторську заборгованість та класифікує в наступних видах:

- дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи та послуги;

- заборгованість бюджету за податком на прибуток;
- інша дебіторська заборгованість.

Дебіторська заборгованість первісно оцінюється за справедливою вартістю. Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками ведуть на рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками».

За кредитом рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» відображається сума фактично одержаних ТМЦ, спожитих робіт і послуг в кореспонденції в кореспонденції з дебетом матеріальних і затратних рахунків. Запис роблять на підставі накладних, рахунків-фактур, товарно-транспортних накладних, актів приймання виконаних робіт і послуг.

За дебетом рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» обліковують сплачені суми для погашення заборгованості постачальникам і підрядникам, а також внесення підприємством попередньої оплати або погашення кредиторської заборгованості. Запис роблять на підставі виписок банку та інших документів, які підтверджують оплату.

Загалом в балансі ПТ «Ломбард «Перший»» представлений дебетовий залишок по рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» .

Якщо є об'єктивне свідчення того, що відбувся збиток від зменшення корисності, балансова вартість активу зменшується на суму таких збитків із застосуванням рахунку резервів. Резерв на покриття збитків від зменшення корисності визначається як різниця між балансовою вартістю та теперішньою вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків.

Визначення суми резерву на покриття збитків від зменшення корисності відбувається на основі аналізу дебіторів та відображає суму, яка, на думку ПТ «Ломбард «Перший»», достатня для покриття понесених збитків. Сума збитків визнається у прибутку чи збитку. Якщо у наступному періоді сума збитку від зменшення корисності зменшується і це зменшення може бути пов'язаним з подією, яка відбувається після визнання зменшення корисності, то попередньо визнаний збиток від зменшення корисності списується за рахунок коригування резервів. Сума сторнування визнається у

прибутку чи збитку. У разі неможливості повернення дебіторської заборгованості вона списується за рахунок створеного резерву на покриття збитків від зменшення корисності. Акумуляування коштів резерву відбувається на рахунку 38 «Резерв сумнівних боргів».

Безнадійні борги списуються протягом того року, коли вони такими визнані.

Довгострокова дебіторська заборгованість за виданими позиками працівникам визнається за амортизованою вартістю у разі, якщо її сума є суттєвою і складає більше 5 % вартості активів, відображених у балансі.

Довгострокова кредиторська заборгованість ПТ «Ломбард «Перший» визнається як фінансові зобов'язання.

Первісно довгострокова заборгованість визнається за справедливою вартістю. У подальшому суми фінансових зобов'язань відображаються за амортизованою вартістю за методом ефективної ставки відсотка, та будь-яка різниця між чистими надходженнями та вартістю погашення визнається у прибутках чи збитках протягом

ПТ «Ломбард «Перший» виділяє короткострокову (до 1 року) і довгострокову (довше 1 року) кредиторську заборгованість, яку класифікує кредиторську заборгованість по наступних видах:

- поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями,
- кредиторська заборгованість за товари роботи та послуги,
- заборгованість перед бюджетом за податком на прибуток,
- інша кредиторська заборгованість.

Фінансові активи та зобов'язання згортаються, якщо ПТ «Ломбард «Перший» має юридичне право здійснювати залік визнаних у балансі сум і має намір або зробити взаємозалік, або реалізувати актив та виконати зобов'язання одночасно.

Бухгалетрські проведення обліку операцій із надання фінансових кредитів представлені в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

Облік операцій з кредитами на ПТ «Ломбард «Перший»

Назва операції	Кореспондуючі рахунки		
	Дебет	Кредит	Сума, грн..
Майно, отримане у заставу	061	-	1000
Надання фінансового кредиту	3771	301	1000
Нарахування суми відсотків за користування фінансовим кредитом	3731	7031	200
Нарахування суми пені за прострочення виконання зобов'язань за фінансовим кредитом	3741	715	50
Повернення фінансового кредиту	301	3771	1000
Погашення нарахованих відсотків за користування фінансовим кредитом	301	3731	200
Сплачена сума нарахованої пені	301	3741	50
Повернення майна, отриманого у заставу	-	061	1000

Депозити, терміном погашення до трьох місяців, розцінюються ПТ «Ломбард «Перший» як еквіваленти грошових коштів. Станом на 31.12.2018 року відсутні.

Забезпечення визнаються, коли в результаті певної події в минулому ПТ «Ломбард «Перший» має юридичні або добровільно взяті на себе зобов'язання, для врегулювання яких з великим ступенем імовірності буде потрібний відтік ресурсів, які втілюють у собі майбутні економічні вигоди, і суму зобов'язання можна достовірно оцінити. Забезпечення оцінюються за поточною вартістю, виходячи з найкращої оцінки керівництвом витрат, необхідних для врегулювання поточних зобов'язань на кінець звітного періоду.

Забезпечення переоцінюються щорічно. Зміни у забезпеченнях, що виникають з плином часу, відображаються у звіті про прибутки та збитки щорічно у складі доходів та витрат. Інші зміни у забезпеченнях, пов'язані зі зміною очікуваного процесу врегулювання зобов'язань або орієнтовної суми зобов'язання, або змінами ставок дисконтування, відображаються як зміна облікової оцінки у періоді, коли такі зміни відбулись, за винятком зобов'язань з вибуття активів, що відображаються у звіті про прибутки та збитки.

ПТ «Ломбард «Перший» визнає короткострокові виплати працівникам як витрати та як зобов'язання після вирахування будь-якої вже сплаченої суми. ПТ «Ломбард «Перший» визнає очікувану вартість короткострокових виплат працівникам як забезпечення відпусток під час надання працівниками послуг, які збільшують їхні права на майбутні виплати відпускних.

Для нарахування заробітної плати використовують рахунок 661 «Розрахунки за виплатами працівників». Рахунок пасивний. По кредиту відображається нарахування заробітної плати, по дебету її видача та утримання з неї.

ПТ «Ломбард «Перший» сплачує поточні внески за державною пенсійною програмою для своїх працівників. Дана система вимагає від роботодавця поточних внесків, які розраховуються як відсоткова частка від загальної суми заробітної плати. У фінансовому звіті про прибутки та збитки ПТ «Ломбард «Перший» ці витрати відносяться до періоду, в якому відповідна сума заробітної плати нараховується працівникові. Проводки з нарахування заробітної плати в табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Проведення господарських операцій зі заробітної плати

Зміст господарської операції	Дт	Кт	Сума, грн.
Нарахована заробітна плата адміністративному персоналу	92	661	20000
Нарахована заробітна плата працівникам регіональної мережі	93	661	10000
Нарахований ЕСВ	92, 93	651	6600
Нарахований ПДФО	661	641	5400
Нарахований військовий збір	661	642	450
Виплачена заробітна плата на карткові рахунки працівників	311	661	24150

Положення облікової політики загалом розкривають принципи ведення обліку та його забезпечення на ПТ «Ломбард «Перший». Але, також, не констатують якісь окремі конкретні методи ведення бухгалтерського характерні саме ломбардній діяльності. Також не прописують особливості

використовуваних планів рахунків, які дійсно відрізняються від звичайних підприємств. Тому важливо керівництву ПТ «Ломбард «Перший» розробити більш повну облікову політику.

2.3 Вплив облікової політики ломбарду на формування та розкриття інформації у фінансовій звітності

Результати фінансової діяльності є важливою інформацією як для зовнішніх так і для внутрішніх користувачів. Вони мають право і повинні бути поінформованими щодо застосованих методів і процедур, оскільки альтернативні їх варіанти суттєво змінюють показники фінансової звітності підприємства. Тому важливим аспектом розгляду діяльності ломбарду є те, як визначенні основи ведення обліку впливають на фінансові результати.

Згідно облікової політики ПТ «Ломбарду «Першого» доходи та витрати визнаються за методом нарахування та визнається в періоді, коли покупцю були надані послуги. Дохід від надання послуг відображається в момент виникнення незалежно від дати надходження коштів і визначається, виходячи із ступеня завершеності операції з надання послуг на дату балансу.

Процентні доходи та витрати визнаються за методом нарахування на момент отримання доходів або здійснення витрат.

У 2018 році 100 % доходу отримано на внутрішньому ринку. Склад доходу, отриманого за рік, що завершився на 31.12.2018 р.:

Таблиця 2.9

Склад доходу ПТ «Ломбард «Перший» у 2018 та 2017 р.

Стаття доходів (тис. грн.)	2018 р.	2017р.
Доходи від реалізації послуг	17 863	-
Інший операційний дохід	38	5
Всього:	17 901	5

Доходи від реалізації послуг маються на увазі дохід від фінансових кредитів та реалізації не викупленого заставного майна. Склад інших операційних доходів ПТ «Ломбард «Перший» представлений на рис. 2.8.

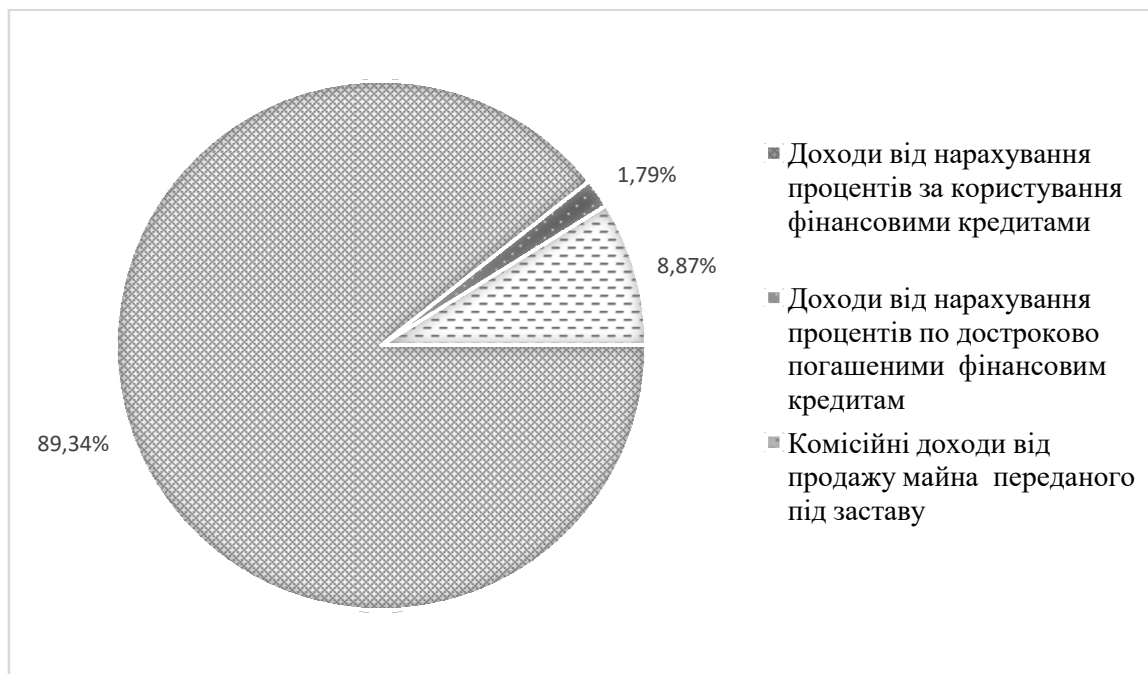

Рис. 2.9 Склад інших операційних доходів ПТ «Ломбард «Перший»

Інший операційний дохід складається з відсотків банку нараховані по залишкам коштів на поточних рахунках та становить 38 тис. грн.

Згідно облікової політики ПТ «Ломбарду «Першого» витрати, понесені у зв'язку з отриманням доходу, визнаються у тому ж періоді, що й відповідні доходи.

Витрати на позики, які безпосередньо відносяться до придбання, будівництва або виробництва кваліфікованого активу, включаються до витрат періоду. Такі витрати на позики капіталізуються як частина собівартості активу, якщо існує ймовірність того, що вони принесуть Товариству майбутні економічні вигоди і що ці витрати можна достовірно оцінити.

Склад витрат за 2018 та 2017 р. представлені в табл. 2.10.

Таблиця 2.10

Склад витрат ПТ «Ломбард «Перший»

Стаття витрат	2018 р.	2017 р.
Адміністративні витрати	33 775	413
Витрати на збут	2 979	38
Інші витрати	28	-
Всього:	36 782	451

Склад адміністративних витрат представлений на рис. 2.10.

Рис. 2.10 Склад адміністративних витрат

Витрати на збут представлені витратами на персонал, ЄСВ та інші витрати

Витрати з податку на прибуток являють собою суму витрат з поточного та відстроченого податків. Поточний податок визначається як сума податків на прибуток, що підлягають сплаті (відшкодуванню) щодо оподаткованого прибутку (збитку) за звітний період. Поточні витрати Товариства за податками розраховуються з використанням податкових ставок, чинних на дату балансу. Відстрочені податки розраховується за балансовим методом та являють собою податкові активи або зобов'язання, що виникають в результаті тимчасових різниць між балансовою вартістю активу чи зобов'язання в балансі та їх податковою базою.

Відстрочені податкові зобов'язання визнаються, як правило, щодо всіх тимчасових різниць, що підлягають оподаткуванню. Відстрочені податкові активи визнаються з урахуванням імовірності наявності в майбутньому оподаткованого прибутку, за рахунок якого можуть бути використані тимчасові різниці, що підлягають вирахуванню. Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кожну звітну дату й зменшується в тій мірі, у якій більше не існує ймовірності того, що буде отриманий оподаткований прибуток, достатній, щоб дозволити використати вигоду від відстроченого податкового активу повністю або частково.

Відстрочений податок розраховується за податковими ставками, які, як очікується, будуть застосовуватися у періоді реалізації відповідних активів або зобов'язань. Товариство визнає поточні та відстрочені податки як витрати або дохід і включає в прибуток або збиток за звітний період, окрім випадків, коли податки виникають від операцій або подій, які визнаються прямо у власному капіталі або від об'єднання бізнесу. Товариство визнає поточні та відстрочені податки у капіталі, якщо податок відноситься до статей, які відображено безпосередньо у власному капіталі в тому самому чи в іншому періоді.

Відстрочені податки станом на 31.12.2018 року не нараховувались, адже витрати з податку на прибуток відсутні. За підсумками 2018 р. збиток склав 18 881 тис. грн.

Згідно облікової політики ПТ «Ломбард «Перший» основні засоби відображаються за собівартістю з вирахуванням накопиченого зносу та/або, за наявності, накопичених збитків від зменшення корисності. Керівництво ПТ «Ломбард «Перший» регулярно виконує процедури для визначення наявності ознак зменшення корисності та перевірки на предмет можливості відшкодування балансової вартості основних засобів, які вважаються єдиним підрозділом, що генерує грошові потоки. Визначення зменшення корисності основних засобів передбачає застосування оцінок, які включають, зокрема, встановлення причини, часу та суми зменшення корисності. Зменшення корисності ґрунтується на великій кількості факторів, як-то: зміна поточного конкурентного середовища, збільшення вартості капіталу, зміни у майбутній доступності фінансування, припинення певного виду діяльності, поточна вартість відшкодування та інші зміни в обставинах, які свідчать про зменшення корисності.

За рік, що закінчився 31 грудня 2018 р., жодних змін у строках корисного використання основних засобів не відбулося.

Дані щодо відображення відповідно до МСФО у звіті про фінансовий стан основних засобів представлені у таблиці 2.11.

Таблиця 2.11

Склад необоротних активів Пт «Ломбард «Перший»

Показник	31.12.2018 р.	31.12.2017 р.
Вартість основних засобів, у тому числі:	6 031	1 649
Балансова вартість	1 144	-
Капітальні інвестиції	4 887	1 649

Запаси оцінюються за найменшою з двох величин: собівартістю або чистою ціною реалізації. Собівартість запасів включає витрати на придбання, витрати на переробку та інші витрати, що забезпечують поточне місцезнаходження і стан запасів.

Дані за 2018 рік представлені в табл. 2.12

Таблиця 2.12

Склад запасів ПТ «Ломабрд «Перший»

Стаття запасів	2018 р.	2017 р.
Сировина та матеріали	132	62
Малоцінні та швидкозношувані предмети	216	204
Товари	63	-
Всього:	411	266

Різні методи ведення бухгалтерського обліку по різному впливають на фінансовий результат. Так, з огляду на проведені дослідження [56] два найпоширеніші елементи облікової політики мають різні впливи на фінансовий результат. Розглянемо його в контексті ПТ «Ломбарді «Першого».

Першим елементом є метод списання запасів. Даний метод визначений як і П(С)БО 9[57] так МСБО 2[58] однаково. Розглянемо результати проведеної оцінки (табл. 2.13)

Таблиця 2.13

Методи списання запасів та їх вплив на фінансовий результат

Метод	Характеристика	Порада до застосування (можливе всюди)	Вплив на величину фінансового результату
Ідентифікаційної собівартості	Ведення обліку за кожним видом запасів та передбачає їх списання у довільному виді	1. Невелика номенклатура запасів; 2. Невелика вартість запасів; 3. Неможливість заміни іншими запасами.	Підприємство може самостійно впливати на прибуток обираючи запаси з різної ціною, яка сформувалася через різні поставки
Середньозваженої собівартості	Передбачає розрахунок середньої ціни запасів	1. Існує неналежна ідентифікація; 2. Створена періодична система обліку.	Прибуток буде відносно занижений порівняно зі справедливим
ФІФО	Передбачає списання запасів у тій послідовності, в якій вони надійшли на підприємство	1. Вигідна для запасів у вигляді продуктів харчування; 2. Вигідна підприємствам, які мають пільги з податку на прибуток.	Прибуток буде дещо завищений порівняно зі справедливим

Так, ПТ «Ломбард «Перший» прийняв для своєї облікової політики метод ФІФО. Аде, на нашу думку, з огляду на проведенне дослідження кражчим вибором був би метод середньозваженої собівартості. Адже, не потрібно було б замислюватися над партією товару. А також кожне відділення отримувало б рівні частки товарів, що б забезпечувало рівномірні нарахування витрат. А з огляду на них, то рівномірну собівартість послуги.

Другим елементом облікової політики є метод амортизації необоротних активів. Згідно ПСБО 7 [59] та МСБО [60] характеристика методів майже не відрізняється. ПТ «Ломбард «Перший» обрав прямолінійний метод. Результати оцінки впливу представлені в табл. 2.14

Таблиця 2. 14

Методи нарахування амортизації основних засобів

Метод	Порада до застосування (можливе всюди)	Вплив на фінансовий результат
Прямолінійний	Капіталомісткі, фундаментальні, не змінюють свого виду з часом, майже відсутнє моральне старіння основні засоби	Рівномірний щорічний вплив на фінансовий результат
Зменшення залишкової вартості (+ прискореного зменшення залишкової вартості)	Швидке моральне старіння об'єкту основних засобів	Доволі великі затрати в перші роки нарахування амортизації, потім різке зменшення цих затрат, що означає що фінансовий результат перших років діяльності буде дуже занижений
Кумулятивний метод	При необхідності списання пропорційно-рівномірно основний засіб	Відносно великі затрати в перші роки нарахування амортизації, потім поступове зменшення цих затрат, що означає рівномірне підвищення суми прибутку
Виробничий метод	При можливості розрахунку виробничої ставки	Залежить від величини виробництва та відображає найреальнішу картину діяльності підприємства

З огляду на дані таблиці, то можна зробити висновок, що прямолінійний метод є оптимальним методом при ломбардній діяльності.

Адже забезпечує рівномірний вплив на витрати по собівартості кожної окремої послуги.

Також ПТ «Ломбард «Перший» оцінює ймовірність погашення дебіторської заборгованості на підставі аналізу конкретної й загальної заборгованості. Якщо фактична сума погашення буде меншою за суму, визначену керівництвом, ПТ «Ломбард «Перший» повинно буде відобразити додаткові витрати за безнадійною заборгованістю.

ПТ «Ломбард «Перший» класифікує дебіторську заборгованість по наступних видах:

- дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи та послуги;
- заборгованість бюджету за податком на прибуток;
- інша дебіторська заборгованість.

Дебіторська заборгованість первісно оцінюється за справедливою вартістю. Склад іншої дебіторської заборгованості представлений в рис. 2.10

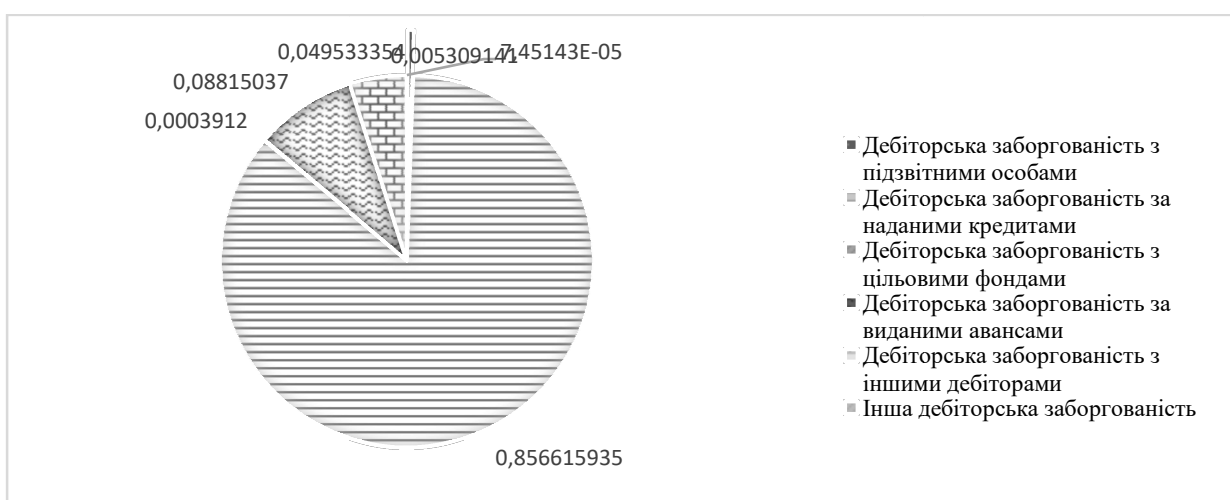

Рис. 2.11 Склад іншої дебіторської заборгованості

Наступною складовою частиною структури фінансових звітів є власний капітал, що складається зі статутного (складеного) капіталу, неоплаченого капіталу та непокритого збитку (табл. 2.15).

Таблиця 2.15

Склад статутного капіталу ПТ «Ломбард «Перший»

Статті власного капіталу	31.12.2018	31.12.2017
Статутний (складений) капітал	20 000	10 000
Неоплачений капітал	-	(6 000)
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	(19 327)	(446)
Усього	673	3 554

Власний капітал Товариства станом на 31.12.2018 р. складає 673 тис. грн., що не відповідає вимогам затвердженим розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг, від 28.08.2003 р. № 41 «Про затвердження Положення про Державний реєстр фінансових установ» [50]. Згідно зазначених вимог власний капітал має становити не менше 1 млн. грн. при діючому хоча б одного підпроділу.

З огляду на розгляд фінансових результатів ПТ «Ломбард «Перший» можна зворити висновок, що прийнята облікова політика не в повній мірі адаптована до потреб саме цього виду діяльності. Є ряд аспектів, які потребують покращення. Загалом можна зробити висновок, що облікова політика ПТ «Ломбарда «Першого» є недосконалою та має ряд важливих нерозкритих аспектів, а, саме:

- не розкритий процес та облік передачі майна, не викупленого в сток;
- не має чіткого розкриття інформації стосовно обліку оренди;
- не має інформації щодо трансформації даних з П(С)БО до МСФЗ;
- не розкритті аспекти нарахування резервів як статутного капіталу, так і резервів сумнівної дебіторської заборгованості.

Таким чином важливо є зазначити те, що облікова політика ПТ «Ломбард «Першого» потребує значних корективів зп для забезпечення правильного ведення бухгалтерського обліку.

3 ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ АУДИТУ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПТ «ЛОМБАРД «ПЕРШИЙ»

3.1 Організація внутрішнього аудиту облікової політики ломбарду

Внутрішній аудит – незалежна експертна діяльність служби внутрішнього аудиту фінансової установи, яка полягає в проведенні перевірок та здійсненні оцінки, як правило, таких елементів:

- системи внутрішнього контролю фінансової установи;
- фінансової і господарської інформації;
- економічності та продуктивності діяльності фінансової установи;
- дотримання законів, актів та інших зовнішніх вимог.

Він створюється для забезпечення внутрішнього контролю, який становить собою сукупність процедур, що здійснюються фінансовою установою і забезпечують [61]:

- дотримання законодавства та внутрішніх регламентуючих документів при здійсненні операцій фінансовою установою;
- достовірність та повноту інформації, яка надається наглядовим і виконавчим органам фінансової установи;
- збереження активів фінансової установи і її клієнтів;
- виконання планів фінансової установи;

Внутрішній аудит фінансової установи проводиться з метою забезпечення внутрішнього контролю, що становить основу правильності ведення господарських операцій.

На ПТ «Ломбард «Перший» існує своє Положення про СВА. Воно містить так розділи:

- завдання та функції служби внутрішнього аудиту;
- статус і роль служби внутрішнього аудиту;

- права та обов'язки керівника та інших працівників служби внутрішнього аудиту;
- вимоги щодо професійної підготовки та професійного досвіду керівника та інших працівників служби внутрішнього аудиту;
- обсяги та напрями роботи внутрішніх аудиторів;
- обов'язки внутрішніх аудиторів із звітування.

Згідно з Положенням ПТ «Ломбарду «Першого» об'єктами внутрішнього аудиту є:

- господарські операції;
- правила і процедури, згідно з якими здійснюються ці операції та їх дотримання;
- ефективність здійснення господарських операцій та оцінка ризиків;
- рівень комп'ютеризації та інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності фінансової установи
- внутрішня та зовнішня бухгалтерська, фінансова та податкова звітність фінансової установи, адекватність відображення в ній результатів господарської діяльності;
- організація бухгалтерського, податкового та управлінського обліку, а також їх відповідність меті та завданням фінансової установи;
- управління трудовими та матеріальними ресурсами фінансової установи;
- інші об'єкти відповідно до завдань внутрішнього аудиту.

Функціями СВА ПТ «Ломбард «Перший» зазначає:

- нагляд за поточною діяльністю фінансової установи;
- контроль за дотриманням законів, нормативно-правових актів органів, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, та рішень органів управління фінансової установи;
- перевірка результатів поточної фінансової діяльності фінансової установи;

- аналіз інформації про діяльність фінансової установи, професійну діяльність її працівників, випадки перевищення повноважень посадовими особами фінансової установи;

- виконання інших передбачених законами функцій, пов'язаних з наглядом та контролем за діяльністю фінансової установи.

До завдань СВА ПТ «Ломбард «Перший» відносяться:

- сприяння розвитку системи внутрішнього контролю ПТ «Ломбард «Перший» та операційних процедур;

- здійснення неупередженої та об'єктивної оцінки фінансової, операційної, інших систем і процедур контролю, оцінки та аналізу виконання посадовими особами і персоналом ПТ «Ломбард «Перший» установчих документів, внутрішніх положень щодо проведення операцій у межах наданих НКЦПФР ліцензій на право провадження професійної діяльності на фондовому ринку;

- впровадження ефективної, достовірної та повної інформаційної системи управління для своєчасного виявлення та усунення недоліків і порушень у здійсненні фінансових операцій;

- надання на схвалення наглядовій раді (вищому органу управління) ПТ «Ломбард «Перший», керівнику ПТ «Ломбард «Перший» пропозицій з оцінки та управління ризиками;

- своєчасне виявлення порушень та недоліків у діяльності структурних підрозділів, опрацювання оптимальних рішень щодо їх ліквідації та усунення причин виникнення цих недоліків в процесі діяльності ПТ «Ломбард «Перший»;

- виявлення в межах своїх повноважень вчинених і запобігання майбутнім порушенням у системі внутрішнього контролю, а також попередження випадків будь-яких ризиків;

- оцінювання розміру, напряму та розподілу ризиків ПТ «Ломбард «Перший»;

- виявлення сфер потенційних збитків для ПТ «Ломбард «Перший», сприятливих умов для шахрайства, зловживань і незаконного присвоєння коштів ПТ «Ломбард «Перший»;
- надання наглядовій раді (вищому органу управління) Компанією, керівнику ПТ «Ломбард «Перший» висновків про результати проведеної перевірки і пропозицій щодо поліпшення діючої системи внутрішнього контролю не рідше ніж один раз на рік;
- проведення внутрішніх перевірок діяльності ПТ «Ломбард «Перший».

СВА (внутрішній аудитор) – це окрема посадова особа, що проводить внутрішній аудит (контроль), яка підпорядковується наглядовій раді (вищому органу управління). До особи, яка бажає бути внутрішнім аудитором в ПТ «Ломбард «Перший» представлений ряд вимог, зокрема деякі визначенні в рис. 3.1.

Внутрішнім аудитором не може бути призначена особа, яка:

має судимість за корисливі злочини і за злочини у сфері господарської діяльності, незняту або непогашену в установленому законом порядку;

за вироком суду, який набрав законної сили, позбавлена права обіймати певні посади та займатись певною діяльністю;

яка є контролером ПТ «Ломбард «Перший» або членом сім'ї контролера.

Рис. 3.1 Ряд виключень при наймі на роботу внутрішнього аудитора

Внутрішній аудитор має право:

- на ознайомлення з усією документацією ПТ «Ломбард «Перший» та здійснення нагляду за діяльністю будь-якого підрозділу ПТ «Ломбард «Перший», а також вимагати письмові пояснення від окремих посадових осіб щодо виявлених недоліків у роботі;

- визначати відповідність дій та операцій, що здійснюються працівниками ПТ «Ломбард «Перший», вимогам законодавства України, у тому числі нормативно-правовим актам НКЦПФР, рішенням ПТ «Ломбард «Перший», які визначають політику та стратегію ПТ «Ломбард «Перший», процедуру прийняття і реалізацію рішень, організацію обліку та звітності;
- перевіряти розрахунково-касові документи, правочини ПТ «Ломбард «Перший», фінансову і статистичну звітність, іншу документацію, а у разі необхідності – наявність готівки, інших цінностей, які знаходяться у ПТ «Ломбард «Перший»;
- перевіряти документи, пов'язані із здійсненням фінансового моніторингу;
- залучати у разі необхідності працівників інших структурних підрозділів ПТ «Ломбард «Перший» для виконання поставлених перед службою внутрішнього аудиту (контролю) завдань (за згодою керівників структурних підрозділів);
- мати безперешкодний доступ до підрозділу, що перевіряється, а також у приміщення, що використовуються для зберігання документів, матеріальних цінностей, отримувати інформацію, яка зберігається на магнітних та інших носіях інформації;
- з дозволу керівника ПТ «Ломбард «Перший» знімати копії з одержаних документів, у тому числі копії файлів, копії будь-яких засобів, що зберігаються в локальних обчислювальних мережах і автономних комп'ютерних системах, а також розшифровувати ці записи;
- при виявленні порушень чинного законодавства, випадків розкрадань, допущених працівниками ПТ «Ломбард «Перший», рекомендувати наглядовій раді або вищому органу управління ПТ «Ломбард «Перший» усунення їх від виконання обов'язків;
- при встановленні фактів зловживання службовим становищем керівника ПТ «Ломбард «Перший» повідомляти про такі випадки наглядову раду або вищий орган управління;

– брати участь у засіданнях органів управління ПТ «Ломбард «Перший» з правом дорадчого голосу під час обговорення питань, які прямо або опосередковано стосуються стану бухгалтерського обліку, внутрішнього аудиту (контролю), зовнішнього аудиту, змін у структурі або розвитку ПТ «Ломбард «Перший».

Обов'язки внутрішнього аудитора:

– проводити перевірки з метою здійснення оцінки адекватності та ефективності системи внутрішнього контролю ПТ «Ломбард «Перший», її відповідності ступеню потенційного ризику, притаманного діяльності ПТ «Ломбард «Перший», а також оцінювати його;

– забезпечувати організацію постійного контролю за дотриманням працівниками ПТ «Ломбард «Перший» встановлених процедур проведення операцій, функцій та повноважень згідно з покладеними на них обов'язками;

– проводити внутрішні перевірки діяльності ПТ «Ломбард «Перший», як суб'єкта первинного фінансового моніторингу на предмет дотримання законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

– проводити розгляд фактів порушень працівниками ПТ «Ломбард «Перший» законодавства, у тому числі нормативно-правових актів НКЦПФР та внутрішніх документів, які регулюють діяльність ПТ «Ломбард «Перший»;

– інформувати виконавчий орган ПТ «Ломбард «Перший» про недопущення дій, результатом яких може стати порушення законодавства, в тому числі нормативно-правових актів НКЦПФР;

– розробляти рекомендації щодо усунення виявлених порушень, покращення системи внутрішнього контролю та здійснювати контроль за їх виконанням.

– забезпечувати схоронність ПТ «Ломбард «Перший» документів на всіх типах носіїв;

– забезпечувати повноту документування кожного факту перевірки, оформлювати письмово висновки, де мають бути відображені усі питання, вивчені під час перевірки, та рекомендації, надані керівництву ПТ «Ломбард «Перший».

Результатом перевірки внутрішнього аудитора є подання даних вищому органу управління (рис. 3.3). Данні дозволяють знайти слабкі сторони діяльності компанії.

Аудиторська перевірка повинна виявляти:

- проблеми контролю і корпоративного управління;
- сфери підвищеного ризику ПТ «Ломбард «Перший»;
- невиправдані витрати ПТ «Ломбард «Перший»;
- неефективне використання інтелектуального потенціалу працівників;
- неповноцінне використання технічних засобів;
- невідповідність кількості працівників обсягам виконуваних робіт.
- будь-які фактори, що негативно впливають на виконання завдань ПТ «Ломбард «Перший».

Рис. 3.2Цілі роботи СВА ПТ «Ломбарду «Першого»

СВА фінансової установи призначена для забезпечення повної реалізації прийнятих облікових оцінок на підприємстві. Забезпечення ефективного функціонування такої служби необхідне для правильного забезпечення функції контролю та максимізації її всіх аспектів.

Дане Положення забезпечує дотримання вимог Розпорядження про проведення внутрішнього аудиту у фінансових установах.

Але дане положення не має ряд недоліків, а саме:

- не містить особливості взаємодії СВА з іншими підрозділами;
- не містить форми та зміст подання висновку про результати внутрішнього аудиту;
- не містить строків подання даного висновку.

Тому за результатами дослідження маємо на меті запропонувати свою форму та приблизний зміст висновку про результати проведення аудиту. Чітких вимог до форми та змісту висновку законодавством не встановлено. На нашу думку висновок повинен складатися з трьох частин, а саме: загальної, аналітичної та заключної.

Загальна частина висновку повинна містити таку інформацію:

- назву документа;
- назву структурного підрозділу (компанії), що перевірявся,
- прізвище, ім'я та по батькові всіх аудиторів, що брали участь у перевірці та залучених працівників;
- період, за який проводилася перевірка;
- склад, перелік документів, які підлягали перевірці;
- посилання на положення внутрішніх та нормативних документів, які були використані під час перевірки;
- дату та місце складання висновку.

Аналітична частина висвітлює сам хід перевірки, зміст виконаної роботи. В цій частині має бути детально описано:

- об'єкт перевірки, його інформаційні джерела;
- методичні прийоми і процедури аудиту при цьому було застосовано;
- зібрані докази;
- помилки, порушення та недоліки, що характеризують проведення відповідних фінансових операцій.

Необхідно також викласти причини, що створили умови для здійснення порушень, та надати свої пропозиції про прийняття заходів щодо їх усунення.

Внутрішній аудитор має підтвердити те, що ним зібрано достатньо якісних доказів, які є підставою для висловлення ним об'єктивної думки.

У заключній частині на підставі проведених робіт має бути чітко сформульовано висновок внутрішнього аудитора (об'єктивна думка) про перевірені ним об'єкти аудиту.

Зміст висновку завжди залежить від конкретних обставин та результатів перевірки.

Висновок із зазначенням дати складання (дата висновку проставляється на день завершення аудиту), підписується посадовою особою служби внутрішнього аудиту (контролю), яка проводила перевірку.

Після цього у висновок не може бути внесено жодних змін.

Вважаємо за доцільне передбачити процедуру, відповідно до якої кожна сторінка висновку повинна бути підписана внутрішнім аудитором, який здійснював перевірку.

3.2 Методика зовнішнього аудиту дотримання облікової політики ломбарду

Аудит облікової політики підприємства відіграє важливу роль для оцінки системи бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю. Грамотно визначена облікова політика дає змогу бухгалтерській службі реалізувати всю повноту функцій бухгалтерського обліку, робить його одним з основних інструментів управління підприємством.

Аудит облікової політики дає змогу скласти уявлення не лише про бухгалтерський облік, а й про професіоналізм бухгалтерської служби та адміністрації підприємства, зацікавленість підприємства в результатах діяльності. Під час аудиту облікової політики формується уявлення про якість організації бухгалтерського обліку; правильність розмежування функцій і повноважень, максимальність зниження можливостей для

зловживань, повноту і раціональність системи бухгалтерського обліку. Тому аудит облікової політики має бути спрямований на вдосконалення й оптимізацію побудови облікового процесу, його узгодженість, та на досягнення стратегічної мети діяльності підприємства.

Мета аудиту облікової політики ломбарду – це встановлення її відповідності чинним нормативним та законодавчим актам, а також вимогам до видів діяльності [62].

Аудиторські перевірки фінансових установ можуть проводитися аудиторськими фірмами або аудиторами, які:

- 1) мають відповідний сертифікат аудитора;
- 2) не мають взаємовідносин щодо права власності з фінансовою установою, діяльність якої перевіряється, не мають заборгованості перед цією установою або іншого конфлікту інтересів;
- 3) внесені до відповідних реєстрів, що ведуться державними органами, які здійснюють регулювання діяльності фінансових установ та ринків фінансових послуг. Порядок ведення реєстру визначається відповідним державним органом, який здійснює регулювання діяльності фінансових установ та ринків фінансових послуг.

Завдання аудиту облікової політики ПТ «Ломбард «Перший»:

- розглянути відповідність положень ведення бухгалтерського обліку до елементів зазначених в обліковій політиці;
- визначити відповідність прийнятої облікової політики вимогам законодавства МСФЗ;
- вивчити порядок дотримання під час розроблення Наказу про облікову політику припущень і вимог, встановлених нормативними документами;
- дослідити повноту розкриття вибраних при формуванні облікової політики способів ведення бухгалтерського обліку, що істотно впливають на оцінку і прийняття рішень користувачами бухгалтерської звітності;

– перевірити наявність посадових інструкцій, наявність та ефективність затвердженої системи документообігу, вибір форми ведення бухгалтерського обліку, встановлений порядок проведення інвентаризації майна та зобов'язань, затверджений робочий план рахунків бухгалтерського обліку.

Джерелами інформації аудиту облікової політики ПТ «Ломбард «Перший» є:

- наказ про облікову політику підприємства;
- робочий план рахунків бухгалтерського обліку;
- перелік затверджених форм первинних документів і форм документів для внутрішньої бухгалтерської звітності;
- затвержені методики обліку окремих показників та інші додатки до наказу про облікову політику підприємства.

Метою ознайомлення з обліковою політикою є вивчення й оцінка основних принципів організації бухгалтерського обліку, методів і процедур обліку, закріплених в обраній підприємством обліковій політиці. При цьому встановлюється склад розпорядчих документів, що визначають облікову політику.

Для оцінки повноти і відповідності положень облікової політики аудитор переконується, що в наказі про облікову політику міститься інформація, яка обґрунтовує:

- вибір підприємством методів і процедур бухгалтерського обліку (варіантність яких передбачена нормативними документами з бухгалтерського обліку і звітності, опис яких відсутній у нормативних актах, варіантність яких випливає зі суперечливості та недосконалості законодавства);
- особливості застосування методів і процедур обліку згідно зі специфікою умов господарювання, галузевої належності та інших умов.

Аналізуючи зміст наказу про облікову політику, аудитор з'ясуває, чи всі його положення є елементами облікової політики та чи всі аспекти облікової політики знайшли в ньому відображення.

Аудитор переконується, що у додатках до облікової політики наведено таку інформацію:

- детальний опис форми бухгалтерського обліку та зв'язки між окремими елементами (реєстри обліку, їх взаємозв'язок, які операції відображаються);
- принципи, на яких будується облікова політика; організація ведення обліку (структура бухгалтерії, графік документообороту);
- методика оцінки та обліку (запасів, зносу, резервів тощо);
- технологія обробки даних у бухгалтерії;
- організація управлінського обліку (об'єкти, звіти, обробка даних, забезпечення менеджерів інформацією);
- організація контролінгу (стратегічне планування, облік, аналіз, прийняття рішень);
- перелік реєстрів синтетичного й аналітичного обліку та інформація, яка в них відображається; організація матеріальної відповідальності; відповідальність за складання звітності (фінансової, статистичної, податкової, управлінської);
- відповідальність за облікову політику головного бухгалтера та керівника;
- порядок використання чистого прибутку.

Невідповідність положень наказу про облікову політику чинним нормативним актам можна виявити в ході анкетування. Однією з причин таких невідповідностей є несвоєчасність внесення корективів у зв'язку зі змінами в нормативних актах. Іноді невідповідності – це наслідки неточності формулювань наказу.

Процес проведення аудиту ефективності облікової політики відбувався в такій послідовності:

– початкова (збір, накопичення, систематизація та обробка інформації про об'єкти дослідження; проведення аналітичних процедур як процедур оцінювання ризиків; оцінювання системи внутрішнього контролю; визначення величини (оцінювання) аудиторського ризику; планування аудиту ефективності);

– контрольна-аналітична (проведення аудиторських та аналітичних процедур; формування аудиторських доказів; документування процесу аудиту ефективності);

– завершальна (оцінювання результатів аудиту ефективності; застосування аналітичних процедур у загальному огляді; формування висновків та підготовка аудиторського звіту за результатами аудиту ефективності; реалізація результатів аудиту ефективності).

Розгляд МСА – 315 «Знання суб'єкта і його середовища. Оцінка ризиків суттєвого викривлення»[63] показує, що аудитор оцінював чи застосовуються в ломбарді такі процедури контролю, як:

- звірки процедур з надання звіту, перевірки та затвердження;
- перевірка арифметичної точності записів;
- нагляд за дотриманням прикладними програмами і середовищем комп'ютерних інформаційних систем;
- ведення та перевірка контрольних рахунків і пробних балансів;
- затвердження та здійснення контролю документів;
- порівняння даних, отриманих з внутрішніх джерел, з зовнішніми джерелами інформації;
- порівняння результатів підрахунку грошових коштів, цінних паперів та заставного майна з бухгалтерськими записами;
- обмеження прямого доступу до активів та записів;
- порівняння і аналіз фінансових результатів.

При виборі об'єктів планування аудиторської перевірки АФ «Капітал» використовувала інформацію, що надходить з різних джерел, а саме:

- переговори з керівниками різних рівнів,

- інформація про зовнішній аудит і контролюючих органів,
- результати аналізу фінансової інформації,
- огляд попередніх аудиторських перевірок.

Програма аудиту являла собою детальний перелік аудиторських процедур для практичної реалізації плану аудиту.

Підготовка, планування та проведення аудиторської перевірки ПТ «Ломбарду «Першого» передбачав наступний список питань, що підлягали висвітленню в аудиторському звіті з перевірки фінансово-господарської діяльності:

- дотримання чинного законодавства по здійснюваних ломбардної організацією операцій ПТ «Ломбарду «Першого»;
- відповідність ведення бухгалтерського обліку законодавчих та нормативних актів ПТ «Ломбарду «Першого»;
- правильність складання фінансової звітності ПТ «Ломбарду «Першого»;
- стан системи внутрішнього контролю ПТ «Ломбарду «Першого»;
- достатність сформованого резерву на можливі втрати по позиках і правильність їх використання ПТ «Ломбарду «Першого»;
- правильність обліку і формування доходів ломбардної організації ПТ «Ломбарду «Першого»;
- своєчасність і правомірність віднесення на рахунки витрат зроблених витрат ПТ «Ломбарду «Першого»;
- виконання рекомендацій попередньої аудиторської перевірки.

За результатами проведеного аудиту АФ «Капітал» зробила висновок про дотримання ПТ «Ломбард «Перший» наступних вимог законодавчих актів:

- ПТ «Ломбард «Перший» своєчасно повідомляє Нацкомфінпослуг про всі зміни, дані про які додавалися до заяви про отриманні ліцензії;

- ПТ «Ломбард «Перший» має власний сайт (Lombardl.com.ua), на якому розміщені внутрішні правила надання фінансових послуг та актуальна інформація відповідно до ст. 12 та 12' Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.01 р. № 2664-14 зі змінами [53];

- ПТ «Ломбард «Перший» дотримується вимог ст. 10 Закону про фінансові послуги щодо прийняття рішень у разі конфлікту інтересів [53];

- ПТ «Ломбард «Перший» дотримано вимоги щодо проведення технічного обстеження приміщень, у яких здійснюється обслуговування клієнтів, та дотримано вимоги щодо розміщення інформації про умови доступності приміщень для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп у місці, доступному для візуального сприйняття клієнтом;

- ПТ «Ломбард «Перший» своєчасно вноситься відповідна інформація до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та до Державного реєстру фінансових установ;

- ПТ «Ломбард «Перший» дотримано вимоги щодо забезпечення зберігання грошових коштів і документів та наявності необхідних засобів безпеки (сейфи для зберігання грошових коштів, охоронна сигналізація, охорона), та дотримання законодавства щодо готівкових розрахунків, встановлених Постановою НБУ від 15.12.04 р. № 637 [64];

- ПТ «Ломбард «Перший» дотримано обмежень щодо суміщення провадження видів господарської діяльності;

- ПТ «Ломбард «Перший» має затверджені внутрішні правила надання фінансових послуг, які відповідають встановленим до таких правил вимогам статті 7 Закону про фінансові послуги [53] та Положення 3981 [43];

- ПТ «Ломбард «Перший» дотримано вимоги щодо заборони залучення фінансових активів від фізичних осіб із зобов'язанням щодо їх наступного повернення, установлених п. 38 Ліцензійних умов № 913 [51];

- ПТ «Ломбард «Перший» дотримано вимоги з наявності у ломбарду окремого нежитлового приміщення (на правах власності або

користування), призначеного для надання фінансових послуг та супутніх послуг ломбарду і спеціального місця зберігання заставленого майна відповідно до вимог п.3 пп. 1 р. VIII Положення № 41 [50].

З огляду на проведений зовнішній аудит формуємо анкету швидкого вхідного тест-контролю на дотримання вимог до діяльності ломбарду при прийнятті замовлення на аудит (табл. 3.1)

Таблиця 2.1

Тест вхідної оцінки бізнесу клієнта ломбардної діяльності

№ п/п	Питання	Правильна відповідь (Так/Ні)
1.	Власний капітал ломбарду перевищу сумму 500 тис.?	Так
2.	Інформація про відокремлені підрозділи знаходиться в відкритому доступі?	Так
3.	Ломбард надає юридичні послуги?	Ні
4.	Існує СВА чи внутрішній аудитор?	Так
5.	Існує власна обліково-реєструюча система?	Так
6.	Існують внутрішні положення надання кредитів?	Так
7.	Створений резервний (страховий) фонд для покриття зобов'язань?	Так
8.	Договір на надання кредиту фізичній особі містить інформацію про відсотки по кредиту та відповідальність сторін?	Так
9.	Фінансові звіти надаються згідно МСФЗ?	Так
10.	Приміщення ломбарду має бути площею не менше ніж 5 квадратних метрів, призначеного для надання фінансових послуг?	Так

Якщо відповіді на наданні питання будуть не правильними, то можна відмовитися від прийняття завдання, адже, діяльність такого ломбарду не відповідає умовам законодавчих актів НКЦПФР.

Зовнішній аудит облікової політики напрямлений для сворення необхідної думки про відповідність обранної облікової політики згідно з завдань покладених на підприємство. Зовнішній аудит допомагає встановити невідповідності, я можливо, не матимуть суттєвий характер, але для майбутніх подій є визначними. Особливостями аудиту ломбардів є їх масштабність, а також особливості надання послуг. Тому для перевірки повинні відноситися с повним розумніям особливостей діяльності.

ВИСНОВКИ

Облікова політика підприємства стала тим важливим інструментом, завдяки якому існує можливість розумного поєднання державного регулювання і власної ініціативи підприємства в питаннях організації та ведення бухгалтерського обліку. Поняття та функції облікової політики розкривають її варіативність та функціональність. З огляду на це, виникає суперечливість в думках вчених на окремі категорії облікової політики. В дослідженні уточнено поняття облікової політики з огляду на специфіку та потреби діяльності ломбардів, а саме як елемент контролю. Під обліковою політикою ми розуміємо систему внутрішнього контролю ведення бухгалтерського обліку для забезпечення реалізації взаємодії зовнішніх та внутрішніх користувачів. Дане визначення на відміну від існуючих робить акцент на обліковій політиці як апарату контролю підприємства, який повинен забезпечувати відповідність чинним нормам та реалізувати більш прямий вплив вищих рівнів нормативного забезпечення та усувати неточності в трактуванні фінансових результатів.

Нормативно-правове забезпечення облікової політики включає в себе регулювання на рівні законодавчих актів основ ведення бухгалтерського обліку та способів ведення фінансової діяльності. Проте, в повній мірі не забезпечує порядок формування та реалізації саме облікової політики. На сьогоднішній день на рівні державного нормативного регулювання відсутні положення та рекомендації, що б забезпечували необхідні вимоги до облікової політики фінансових установ, в т.ч. ломбардів.

Доведено, що при обранні облікової політики, ведені бухгалтерського обліку та формовані фінансової звітності, неможливо не враховувати професійне судження бухгалтера. Саме тому, постає реальна необхідність у формалізації підходів до введення та закріплення в нормативно-правових актах поняття «професійна думка бухгалтера», що забезпечить реалізацію

можливостей професійних бухгалтерів в процесі створення впровадження облікової політики підприємства.

Формування облікової політики проходить декілька етапів, що необхідні для формування якісної, повної, актуальної облікової політики, яка забезпечувала б дотримання всіх принципів ведення бухгалтерського обліку. Яке також має свої різні інтерпретації через неоднорідність думки науковців про облікову політику. З огляду на запропоноване визначення було розкрито доцільність реалізації облікової політики через призму принципів контролю, для підтвердження думки про облікову політику як елемент контролю.

Досліджено особливості діяльності ломбардів, їх характерний бухгалтерський облік та відповідність нормативному забезпеченню. Організація ПТ«Ломбард «Перший» ТОВ «Мікрофінанс» і компанія», як фінансової установи, відповідає всім нормативним законам, його організаційна структура розвинута повністю забезпечує функціонування значної кількості відокремлених підрозділів.

ПТ «Ломбард «Перший» забезпечує безперервне функціонування своїх відокремлених структурних підрозділів, їх стабільне відкриття та підтримку. Створена організаційна структура забезпечує реалізацію всіх поставлених цілей та завдань.

Організація бухгалтерського обліку на ПТ «Ломбард «Перший» відповідає вимогам нормативно-законодавчим актам України. В повній мірі забезпечується відображення всіх фінансово-господарських операцій, що відбуваються в установі. Але з огляду на існуюче Положення про облікову політику можна констатувати, що вона має ряд слабких питань, що потребують висвітлення, саме питання відображення в обліку операцій з оренди, застави та інші.

Оцінка фінансового стану та ліквідності активів ПТ «Ломбард «Перший» перевіряється та підтверджується Звітом незалежного аудитора, в якому розкривається інформація про можливість безперервного функціонування ломбарду в осяжному майбутньому.

В ПТ «Ломбард «Перший» характеризується швидкими темпами нарощування діяльності, що призвело до значних збитків, які перевищили сумарний розмір Статутного капіталу ломбарду. У зв'язку з цим, першочерговими завданнями вищого управлінського персоналу ПТ «Ломбард «Перший» є простеження тенденцій діяльності та встановлення можливостей зменшення темпів нарощування; оцінювання витрат кожного поточного місяця для розуміння забезпечення доходу ломбарду та покриття витрат, які підтримують існуючі відокремлені підрозділи.

Облікова політика ПТ «Ломбард «Перший» містить значну кількість загальних положень з облікового процесу, які розглядаються і згідно як П(С)БО, так і МСФЗ, при цьому не відображає саме особливості обліку в ломбардах та їх вплив на фінансовий результат формування собівартості одиниці послуги. Нами детально розглянуто два елементи обліку, які безперечно впливають на дані аспекти і встановлена необхідність внесення змін до методу списання запасів для забезпечення рівномірності у визнанні витрат по кожному окремому підрозділу ломбарду.

За результатами проведеного аналізу Звітів зовнішнього та внутрішнього аудиту виокремлено проблеми в організації внутрішнього контролю в ломбарді.

Головною причиною є відсутність достатньої кількості внутрішніх аудиторів, які б виконували функції передбачені затвердженим в ломбарді Положенні про СВА. Доведено, що активне функціонування СВА дозволило б уникнути помилок у фінансовій звітності, що були встановлені при проведенні незалежного зовнішнього аудиту аудиторською фірмою «Капітал» та висвітлені в Аудиторському звіті, в якому виказується модифікована думка, а саме: думка із застереженням.

Аналіз змістовності Положення про СВА дозволив виявити низку вузьких місць, насамперед, стосовно документального забезпечення результатів внутрішнього контролю та на цій підставі розробити структуру висновку внутрішнього аудитора з визначенням його змістовності.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Гошовська В. В. Формування організаційно-розпорядчого документа про облікову політику підприємства дорожньо-транспортного комплексу. *Управління проектами, системний аналіз і логістика. Технічна серія*. 2012. Вип. 10. С. 439-444.
2. Кутер М.И. Теория бухгалтерского учета : учебник. 2-е изд. Москва: Финансы и статистика, 2002. 640 с.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-ХІУ. Дата оновлення: 16.11.2018. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 10.09.2019).
4. Загальні вимоги до фінансової звітності: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1, затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. Дата оновлення: 23.07.2019 URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 10.09.2019).
5. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку : підручник. Житомир : ЖІТІ. 2010. 640 с.
6. Каверіна С. Методичні аспекти формування облікової політики підприємства: національний та міжнародний досвід. *Економіка. Фінанси. Право*. 2016. №3/1. С. 8-14.
7. Житний П. Системний аспект облікової політики. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2006. № 1. С. 62-65.
8. Сук П. Облікова політика підприємства. *Бухгалтерія в сільському господарстві*. 2005. № 1. С. 2-4.
9. Ловінська Л.Г. Організація бухгалтерського обліку та фінансового контролю в сучасних умовах господарювання в Україні. Київ : НДФІ, 2006. 240 с.

10. Азмірян А.Н. Великий економічний словник. Мінськ : Інститут нової економіки. 2004. 1, 376 с.
11. Букало Н. Облікова політика, її суть та призначення. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2015. № 1. С. 71-76.
12. Кулик В. А. Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи розвитку: монографія. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2014. 373 с.
13. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку : підручник. Київ : Вид-во «Знання», 2004. 447 с.
14. Давидова Г.М. Облікова політика : навч. посіб. Київ : Знання, 2010. 479 с
15. Дерев'янку С.І. Облікова політика підприємства: суть та значення. *Економічні науки*. URL: www.rusnauka.com/14.NTP_2007/Economics/21477.doc.htm
16. Свірко С.В. Організація бухгалтерського : навч. посіб. Київ : КНЕУ. 2004. 380 с.
17. Андросов А. В. Бухгалтерский учет. Минск : Андросов, 2000. 1024 с.
18. Безруких П. С. Бухгалтерский учет. Минск : Высшая школа, 1999. 563 с.
19. Пушкар М.С. Фінансовий облік : підручник. Тернопіль : Карт-Бланш, 2002. 628 с.
20. Савич В.І. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2004. 276 с.
21. Хом'як Р.Л. Бухгалтерський облік в Україні : навч. посіб. Львів : НУЛП, «Інтелект-Захід», 2003. 820 с.
22. Васільєва Л. М. Сутність облікової політики, її значення і вимоги, які до неї пред'являються. *Ефективна економіка*. 2013. № 6. С. 19-22.
23. Житний П. Проблеми формування облікової політики та шляхи їх вирішення. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2005. №3. С. 19-22.

24. Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки: Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8. Дата оновлення: 01.01.2012. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_020 (дата звернення: 15.10.2019).

25. Учетная политика организации: Положение по бухгалтерскому учету 1. Дата оновлення: 06.10.2008. URL: <http://www.buhgalteria.ru/modules/helpbu/?id=28>

26. О бухгалтерском учете и отчетности: Закон Республики Беларусь от 18.10.1994 г. № 3321-XII. URL: <http://pravo.by/main.aspx?guid=3871&p0=V19403321&p2={NRPA}>

27. Про бухгалтерський облік: Закон Республіки Молдова від 27.04.2007 р № 113 URL: <http://lex.justice.md/ru/324098>. (дата звернення: 15.10.2019).

28. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон Республіки Туркменістан від 27.11.2010 р № 155 URL: <http://www.minfin.gov.tm/downloads/buh/rus/kanunbuhr.zip>.

29. Ягмур К. А. Принципи побудови облікової політики підприємства URL: http://www.rusnauka.com/15_NPN_2009/Economics/46816.doc.htm

30. Бутинець Ф. Ф. Контроль і ревізія : підр. Житомир : ЖІТІ, 2000. 512 с.

31. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.09.2019 № 79-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-20> (дата звернення: 15.12.2019).

32. Про облікову політику: Лист Міністерства фінансів України від 21.12.05 №31-34000-10-5/27793. Дата оновлення: 21.12.2005 URL: http://195.78.68.18/minfin/control/uk/publish/article?art_id=58984&cat_id=34931 (дата звернення: 01.10.2019).

33. Петрова І.П., Піскунова Н.В. Вплив професійного судження бухгалтера на облікову політику підприємства. URL: <http://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/1464>
34. Овдiєнко В. М. Уманська Ю. М. Ключові елементи облікової політики ломбарду. Вектори розвитку науки і бізнесу в глобальному середовищі: тренди та перспективи : матеріали Національної науково-практичної конференції [Тернопіль, 7 листопада 2019 р.]. Тернопіль : ФОП Осадца Ю. В., 2019. 456 с.
35. Пушкар М. С. Теорія і практика формування облікової політики : монографія. Тернопіль : Карт-бланш, 2009. 260 с.
36. Щербина О. С. Роль облікової політики підприємства в сучасних умовах господарювання. URL:<http://dspace.nuft.edu.ua>
37. Овдiєнко В. М. Облікова політика як основа організації бухгалтерського обліку. Збірник наукових праць студентів, аспірантів і молодих вчених Молода наука-2019 : у 5 т.. Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2019. Т.1. 384 с.
38. Лузан Ю. Я. Гаврилюк В. М. Облікова політика підприємства : навч. посіб. Київ : Юр-Агро-Веста, 2009. 328 с.
39. Пушкар М.С. Облікова політика і звітність : навч. посіб. Тернопіль : Карт-бланш, 2003. 141 с.
40. Реслер М. В. Облікова політика – основа методичного забезпечення обліково-аналітичного. *Економічний аналіз*. 2012. Вип. 11, ч. 4. С. 278-280
41. Баланюка І. Ф., Пилипів Н. І., Якубів В. М. Обліково-аналітичне забезпечення господарської діяльності : монографія. Івано-Франківськ. Друкарня Фоліант. 2014. 292 с.
42. Пушкар М.С. Теорія і практика формування облікової політики: монографія. Тернопіль: Карт-бланш, 2010. 260 с.
43. Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами: Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у

сфері ринків фінансових послуг від 26.04.2005 № 3981. Дата оновлення: 10.01.2017 URL:<https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0565-05> (дата звернення: 09.10.2019).

44. Податковий кодекс України: Закон України №2755-VI від 02.12.2010 р. Дата оновлення: 16.05.2019. URL:<http://sfs.gov.ua/nk/> (дата звернення: 09.10.2019).

45. Про заставу: Закон України від 02.10.1992№ 47. Дата оновлення: 21.10.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12> (дата звернення: 09.10.2019).

46. Про підприємництво: Закон України від 07.02.1991 № 698-XII. Дата оновлення: 05.04.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12>(дата звернення: 05.06.2019).

47. Цивільний кодекс України: текст. URL: <http://yurist-online.com/ukr/uslugi/yuristam/kodeks/003.php>(дата звернення: 05.06.2019).

48. Порядок погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі: Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 04.12.2012№ 2531. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE22502.html (дата звернення: 25.10.2019).

49. Порядок складання та подання звітності ломбардами до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг:Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 04.11.2004 № 2740. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1482-04> (дата звернення: 05.11.2019).

50. Положення про Державний реєстр фінансових установ: Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 28.08.2003№ 41. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0797-03> (дата звернення: 05.11.2019).

51. Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів): Постанова Кабінету міністрів України від 07.12.2016 № 913. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/913-2016-%D0%BF> (дата звернення: 05.11.2019).

52. Лист від 28.03.2014 р. № 7/14-3505: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 28.03.2014 р. № 7/14-3505. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v3505858-14> (дата звернення: 05.11.2019).

53. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14> (дата звернення: 05.11.2019).

54. Про затвердження Типового статуту ломбарду: Постанова Ради Міністрів УРСР від 19.06.1979 р. № 315. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/315-79-%D0%BF?lang=uk> (дата звернення: 05.11.2019).

55. Зменшення корисності активів: Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 39. Дата оновлення: 01.01.2012. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_020 (дата звернення: 05.11.2019).

56. Овдієнко В. М., Саєнко О. Р. Вплив деяких елементів облікової політики на фінансові результати діяльності. *Актуальні питання обліку та аналізу: теорія та практика збірник статей молодих вчених* [за ред. А. В. Череп]. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2019, 153 с.

57. Запаси: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9, затв. наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246. Дата оновлення: 13.10.2015. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99> (дата звернення: 28.11.2019).

58. Запаси: Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2. Дата оновлення: 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_021 (дата звернення: 28.11.2019).

59. Основні засоби: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92. Дата оновлення: 29.10.2019. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>(дата звернення: 30.11.2019).

60. Основні засоби: Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16. Дата оновлення: 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014 (дата звернення: 28.11.2019).

61. Порядок проведення внутрішнього аудиту (контролю) у фінансових установах: Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 04.11.2004 № 2740. Дата оновлення: 05.06.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-14> (дата звернення: 05.11.2019).

62. Овдієнко В. М., Проскуріна Н. М. Особливості аудиту облікової політики. *Облікова політика підприємства: сучасний стан, проблеми формування та шляхи вирішення*. Збірник доповідей науково-практичного семінару / [за ред.. Н. М. Проскуріної] Запоріжжя : Друкарський салон «А+». Вип. 10. 2019. 60 с.

63. Міжнародні стандарти аудиту: URL: <https://www.apu.com.ua/2018/> (дата звернення: 12.11.2019).

64. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Національного Банку України від 15.12.2004 №637. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-14> (дата звернення: 05.11.2019).

65. Reijn, H. J. Disclosure of accounting policies. URL: <https://zenodo.org/record/3390754#.Xh5WR8gzZPY>

66. Piotr Prewysz Kwinto, Grażyna Voss. Accounting policies in Polish and international legal regulations. URL: <https://zenodo.org/record/1337705#.Xh5WTMgzZPY>

67. Alireza Azimi Sani. Strategic management accounting: implementation and control. URL: <https://zenodo.org/record/1058577#.Xh7zNsgzZPY>

68. Hooghiemstra Reggy, Karaibrahimoglu Yasemin. Insights into current accounting research in the Netherlands. URL: <https://zenodo.org/record/2534116#.Xh7zEMgzZPY>

69. Shibly Abdullah. Conventional and islamic perspective in accounting: potential for alternative reporting framework. URL: <https://zenodo.org/record/1315773#.Xh7zH8gzZPY>

Додаток А

Звіт про фінансовий стан ПТ «Ломбард «Перший»

Повне товариство «Ломбард «Перший» Товариство з обмеженою відповідальністю «Мікрофінанс» і Компанія»

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН на 31 грудня 2018 року

<i>У тисячах українських гривень</i>	Примітки	31.12.2018	31.12.2017
АКТИВИ			
Нематеріальні активи	6	2	2
Основні засоби	6	6 031	1 649
Разом необоротні активи		6 033	1 651
Оборотні активи			
Виробничі запаси	7	411	266
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	8	2 200	
Інша дебіторська заборгованість	8	53 685	1 088
Грошові кошти та їх еквіваленти	9	9 222	610
Разом оборотні активи		65 518	1 964
Разом активи		71 551	3 615

ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ**Капітал та резерви**

Статутний капітал	10	20 000	10 000
Нерозподілений прибуток (збиток)	10	(19 327)	(446)
Неоплачений капітал	10	-	(6 000)
Разом капітал та резерви		673	3 554

Поточні зобов'язання

Кредиторська заборгованість за товари роботи та послуги	11	7 840	10
Зобов'язання щодо платежів до бюджету	11	121	-
За розрахунками зі страхування	11	194	11
За розрахунками з оплати праці	11	637	40
Поточні забезпечення		1 220	-
Інша кредиторська заборгованість	11	60 866	-
Разом поточні зобов'язання		70 878	61
Разом власний капітал та зобов'язання		71 551	3 615

Підписано та затверджено до випуску від імені ПТ «Ломбард «Перший»
Товариство з обмеженою відповідальністю «Мікрофінанс» і Компанія»

28 лютого 2019 року
Директор

Бобровніков Є.В.

Примітки на сторінках 8 - 27 є невід'ємною частиною наданої звітності.

Додаток Б
Звіт про прибуток чи збиток ПТ «Ломбард «Перший»
Повне товариство «Ломбард «Перший» Товариство з обмеженою відповідальністю
«Мікрофінанс» і Компанія»
ЗВІТ ПРО ПРИБУТОК ЧИ ЗБИТОК ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ КАПІТАЛ за 2018 рік

<i>У тисячах українських гривень</i>	Примітки	31.12.2018	31.12.2017
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3	17 863	-
Інший операційний дохід	3	38	5
Всього доходи		17 901	5
Адміністративні витрати	4	(33 775)	(413)
Витрати збуту	4	(2 979)	(38)
Інші витрати	4	(28)	-
Всього витрати		(36 782)	(451)
Прибуток (збиток) до оподаткування	5	(18 881)	(446)
Витрати з податку на прибуток	5	-	-
Збиток за період		(18 881)	(446)

Підписано та затверджено до випуску від імені ПТ «Ломбард «Перший»
Товариство з обмеженою відповідальністю «Мікрофінанс» і Компанія»

28 лютого 2019 року

Директор

Бобровніков Є.В.

Примітки на сторінках 8 - 27 є невід'ємною частиною наданої звітності.

Додаток В
Звіт про зміни капіталу ПТ «Ломбард «Перший»

Повне товариство «Ломбард «Перший» Товариство з обмеженою відповідальністю «Мікрофінанс» і Компанія»

ЗВІТ ПРО ЗМІНИ КАПІТАЛУ за 2018 рік

<i>У тисячах українських гривень</i>	Примітки	Статутний капітал	Неоплачений капітал	Нерозподілений прибуток (збитки)	Разом
Залишок на 01 січня 2018 року	10	10 000	(6 000)	(446)	3 554
Збитки за період	5	-	-	(18 881)	(18 881)
Погашення заборгованості з капіталу	10		6 000	-	6 000
Внески до капіталу	10	10 000	-	-	10 000
Залишок на 31 грудня 2018 року	10	20 000	-	(19 327)	673

Підписано та затверджено до випуску від імені ПТ «Ломбард «Перший» Товариство з обмеженою відповідальністю «Мікрофінанс» і Компанія»

28 лютого 2019 року

Директор

Бобровніков Є.В.

Примітки на сторінках 8 - 27 є невід'ємною частиною наданої звітності.

Додаток Д
Звіт про руї грошових коштів ПТ «Ломбард «Перший»

**Повне товариство «Ломбард «Перший» Товариство з обмеженою відповідальністю
«Мікрофінанс» і Компанія»**

ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ за 2018 рік

<i>У тисячах українських гривень</i>	Примітки	Рік, що закінчився 31.12.2018	Рік, що закінчився 31.12.2017
Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від продажу продукції		282 262	-
Надходження від повернення авансів		430	-
Інші надходження		134 887	9
Платежі постачальникам		(23 569)	(3 368)
Повернення авансів		(266 928)	-
Виплати працівникам		(7 377)	(17)
Сплачений податок на прибуток		-	-
Інші податки та обов'язкові платежі		(3 745)	(9)
Інші платежі		(123 348)	(5)
Чистий рух коштів від операційної діяльності		(7 388)	(3 390)
Рух коштів від інвестиційної діяльності			
Надходження від отриманих відсотків		-	-
інші надходження		-	-
Витрачення на придбання фінансових інвестицій		-	-
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності		-	-
Рух коштів від фінансової діяльності			
Отримані позики		-	-
Надходження власного капіталу		16 000	4 000
Погашені позики		-	-
Інші платежі		-	-
Чистий рух коштів від фінансової діяльності		16 000	4 000
Чистий рух коштів за період		8 612	610
Залишок коштів на початок року	9	610	-
Залишок коштів на кінець року	9	9 222	610

Підписано та затверджено до випуску від імені ПТ «Ломбард «Перший»
Товариство з обмеженою відповідальністю «Мікрофінанс» і Компанія»

28 лютого 2019 року
Директор

Бобровніков Є.В.

Примітки на сторінках 8 - 27 є невід'ємною частиною наданої звітності.

Додаток Е
Примітки до фінансової звітності «Ломбард «Перший»

**Примітки до фінансової звітності за період,
що закінчився 31 грудня 2018 року**

1. Загальна інформація про Товариство.

Повне товариство «ЛОМБАРД «ПЕРШИЙ» товариство з обмеженою відповідальністю «Мікрофінанс» і Компанія» зареєстровано 12.09.2017 р. Виконавчим комітетом Запорізької міської ради, номер запису 11031020000043404.

Свідоцтво про реєстрацію фінансової установи серія ЛД № 673 від 14.11.2017 р., реєстраційний номер 15103683.

Місцезнаходження органа управління: 69035, м. Запоріжжя, вул. Рекордна, буд. 26г
Основний вид діяльності: КВЕД 64.92 Інші види кредитування.

Мета діяльності ПТ «Ломбард «Перший» ТОВ «Мікрофінанс» і Компанія» – організація підприємницької діяльності, прийняття участі у формуванні та функціонуванні ринку фінансових послуг, задоволення потреб суспільства у матеріальних та не матеріальних благах, отримання прибутку шляхом здійснення дозволених відповідним чинним законодавством України видів послуг, торгівельної та посередницької діяльності.

2. Характеристика звітності

2.1. Основа складання фінансової звітності

Заява про відповідність

Ця фінансова звітність складена у відповідності до МСФЗ та підготовлена з метою подання інформації для періоду, який закінчився 31 грудня 2018 року.

Основа надання фінансової звітності

Основою надання фінансової звітності є чинні міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) та тлумачення, розроблені Комітетом з тлумачень міжнародної фінансової звітності.

Ця фінансова звітність підготовлена на основі історичної собівартості.

Фінансова звітність за Міжнародними стандартами фінансової звітності складається на основі бухгалтерських записів згідно українського законодавства шляхом трансформації з внесенням коригувань, проведенням перекласифікації статей з метою достовірного представлення інформації згідно вимог МСФЗ.

Валюта виміру та представлення

Спираючись на економічну сутність операцій та обставин діяльності, Товариство визначило українську гривню як валюту виміру та представлення. Виходячи з цього, операції в інших валютах, ніж гривня, розглядаються як операції в іноземних валютах.

Фінансова звітність надана у тисячах українських гривень.

2.2. Суттєві облікові судження, оцінки та припущення.

Складання фінансової звітності Товариства згідно з МСФЗ вимагає від керівництва здійснення оцінок та припущень, які впливають на подані у фінансовій звітності суми

Продовження Додатку Е

доходів, витрат, активів та зобов'язань, а також розкриття інформації про умовні зобов'язання на кінець звітного періоду. Однак невизначеність щодо цих припущень і оцінок може призвести до результатів, які можуть вимагати суттєвих коригувань балансової вартості активу або зобов'язання, стосовно яких робляться подібні припущення й оцінки у майбутньому.

Оцінки та припущення

Нижче подані основні припущення, що стосуються майбутнього та інших основних джерел невизначеності оцінок на звітну дату, які несуть у собі значний ризик виникнення необхідності внесення суттєвих коригувань до балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року. Оцінки та припущення Товариства ґрунтувалися на параметрах, доступних у процесі складання фінансової звітності. Однак поточні обставини та припущення щодо перспектив можуть змінитися під впливом ринкових змін або обставин, які не піддаються контролю Товариства. Такі зміни відображаються у припущеннях по мірі їхнього виникнення.

Податки

Українське законодавство й нормативні акти, що регулюють сферу оподаткування та інші аспекти діяльності компаній, включаючи валютний контроль і митне законодавство, продовжують змінюватися. Положення законів і нормативних документів зазвичай є нечіткими й тлумачаться по-різному місцевими, регіональними й державними органами, а також іншими урядовими установами. Випадки розбіжностей у тлумаченні законодавства є непоодинокими. Керівництво вважає, що тлумачення ним положень законодавства, які регулюють діяльність Товариства, є правильним, і що Товариство дотрималось усіх нормативних положень, а всі передбачені законодавством податки були сплачені або нараховані.

Відстрочені податкові активи визнаються для всіх невикористаних податкових збитків, якщо існує ймовірність наявності оподатковуваного прибутку, в рахунок якого можуть бути використані збитки. Суттєві оцінки керівництва необхідні для визначення суми відстрочених податкових активів, які можуть бути визнані, виходячи з імовірних строків і розміру майбутнього оподатковуваного прибутку й стратегії податкового планування в майбутньому.

За рік, що закінчився 31 грудня 2018 р., ставка податку на прибуток підприємств в Україні становила 18%.

Зменшення корисності основних засобів

Керівництво Товариства регулярно виконує процедури для визначення наявності ознак зменшення корисності та перевірки на предмет можливості відшкодування балансової вартості основних засобів, які вважаються єдиним підрозділом, що генерує грошові потоки. Визначення зменшення корисності основних засобів передбачає застосування оцінок, які включають, зокрема, встановлення причини, часу та суми зменшення корисності. Зменшення корисності ґрунтується на великій кількості факторів, як-то: зміна поточного конкурентного середовища, збільшення вартості капіталу, зміни у майбутній доступності фінансування, припинення певного виду діяльності, поточна вартість відшкодування та інші зміни в обставинах, які свідчать про зменшення корисності. Методи, що використовуються для визначення вартості використання, включають методи дисконтування грошових потоків, застосування яких вимагає від Товариства здійснити оцінку майбутніх грошових потоків від групи активів, що генерують грошові потоки, а також обрати прийнятну ставку дисконтування для визначення теперішньої вартості таких грошових потоків. Такі оцінки, включаючи застосовувані методи, можуть мати суттєвий вплив на відшкодувану вартість та, зрештою, на суму зменшення корисності основних засобів.

Продовження Додатку Е

Станом на 31.12.2018 р. керівництво Товариства не виявило жодних ознак зменшення корисності балансової вартості основних засобів.

Строки корисного використання основних засобів

Товариство оцінює залишковий строк корисного використання основних засобів щонайменше на кінець кожного фінансового року. Якщо очікування відрізняються від попередніх оцінок, зміни обліковуються як зміни в облікових оцінках відповідно до МСБО (IAS) 8 "Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки". Такі оцінки можуть мати суттєвий вплив на балансову вартість основних засобів та суму амортизації, визнану у звіті про прибутки та збитки.

За рік, що закінчився 31 грудня 2018 р., жодних змін у строках корисного використання основних засобів не відбулося.

Зменшення корисності торгової та іншої дебіторської заборгованості

Товариство оцінює ймовірність погашення дебіторської заборгованості на підставі аналізу конкретної й загальної заборгованості. При цьому в розрахунок беруться такі фактори, як результати аналізу дебіторської заборгованості за строками погашення, а також фінансовий стан і дані про погашення заборгованості цими клієнтами в минулому. Якщо фактична сума погашення буде меншою за суму, визначену керівництвом, Товариство повинно буде відобразити додаткові витрати за безнадійною заборгованістю.

За рік, що закінчився 31 грудня 2018р., зменшення корисності дебіторської заборгованості не відбулося. За поточною дебіторською заборгованістю резерв не нарахований на підставі аналізу конкретної й загальної заборгованості. При цьому в розрахунок беруться данні бухгалтерського обліку.

2.3. Використання нових стандартів.

МСФЗ 9 “Фінансові інструменти”

МСФЗ 9 “Фінансові інструменти” замінив існуючі інструкції, що містяться в МСБО 39 “Фінансові інструменти: визнання та оцінка”, та містить правила класифікації та оцінки фінансових інструментів, зменшення корисності фінансових активів та обліку хеджування.

Класифікація та оцінка

МСФЗ 9 містить три основні категорії, за якими класифікуються фінансові активи: фінансові активи, оцінені за амортизованою вартістю, за справедливою вартістю з відображенням результату переоцінки в іншому сукупному доході та за справедливою вартістю з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку. Класифікація фінансових активів згідно з МСФЗ 9 загалом базується на моделі бізнесу, в рамках якої здійснюється управління фінансовим активом, та характеристиках руху грошових коштів за цим активом згідно з контрактом. Зазначений стандарт скасовує існуючу згідно з МСБО 39 класифікацію фінансових активів у категорії утримуваних до погашення, кредитів і дебіторської заборгованості та наявних для продажу. Згідно з МСФЗ 9, похідні фінансові інструменти, вбудовані у контракт, основним контрактом якого є фінансовий актив, що належить до сфери застосування цього МСФЗ, не відокремлюються. Натомість відповідні вимоги до класифікації застосовуються до всього гібридного інструмента. Інвестиції у дольові інструменти оцінюються за справедливою вартістю.

У МСФЗ 9 великою мірою зберігаються існуючі вимоги МСБО 39 щодо класифікації фінансових зобов'язань.

Зменшення корисності

МСФЗ 9 замінює модель “понесених збитків”, що використовується в МСБО 39, на модель “очікуваних кредитних збитків”. Нова модель оцінки зменшення корисності

Продовження Додатку Е

застосовується до фінансових активів, що оцінюються за амортизованою вартістю та за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, дебіторською заборгованістю за договорами оренди, деяких зобов'язань з кредитування та договорів фінансової гарантії. Нова модель оцінки зменшення корисності загалом вимагає визнавати очікування кредитних збитків за всіма фінансовими активами, навіть якщо вони є новоствореними або придбаними. Згідно з МСФЗ 9, збитки від зменшення корисності оцінюються або як очікувані кредитні збитки в результаті подій дефолту по фінансовому інструменту, можливих протягом наступних 12 місяців (“кредитні збитки, очікувані протягом 12 місяців”), або як очікувані кредитні збитки в результаті всіх можливих подій дефолту протягом очікуваного строку фінансового інструмента (“кредитні збитки, очікувані протягом всього строку фінансового інструмента”). Величина очікуваних кредитних збитків за фінансовим активом при первісному визнанні дорівнює величині кредитних збитків, очікуваних протягом 12 місяців (крім певних статей торгової кредиторської заборгованості та дебіторської заборгованості за договорами оренди, а також контрактних активів або придбаних чи створених кредитно-знецінених фінансових активів). У випадку значного збільшення кредитного ризику за фінансовим інструментом з моменту первісного визнання, резерв під збитки оцінюється у сумі, що дорівнює величині кредитних збитків, очікуваних протягом всього строку фінансового інструмента.

Оцінка очікуваних кредитних збитків повинна бути неупередженою та ймовірно зваженою, відображати вартість грошей у часі та використовувати обґрунтовану та підтверджену інформацію, отриману без невиправданих затрат або зусиль, щодо минулих подій, поточних умов та прогнозів майбутніх економічних умов. Кредитні збитки згідно з МСФЗ 9 визнаються раніше, ніж згідно з МСБО 39, що призводить до підвищеної волатильності прибутку або збитку. Це також створить тенденцію до збільшення суми резерву на покриття збитків від зменшення корисності, оскільки всі фінансові активи будуть оцінюватись щонайменше на предмет кредитних збитків, очікуваних протягом 12 місяців, а сукупність фінансових активів, до яких застосовується оцінка кредитні збитки, очікувані протягом всього строку фінансового інструмента, ймовірно, буде більшою, ніж сукупність фінансових активів, щодо яких будуть виявлені об'єктивні ознаки зменшення корисності згідно з МСБО 39.

Розкриття інформації

Згідно з МСФЗ 9 вимагаються детальні розкриття інформації, зокрема щодо кредитного ризику та очікуваних кредитних збитків.

Товариство застосувало МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» (МСФЗ 9) з дати переходу на МСФЗ, тобто, з 01.01.2018 р. Вимоги МСФЗ 9 щодо класифікації й оцінки не мали значного впливу на Товариство.

МСФЗ 15 “Виручка за контрактами з клієнтами”

МСФЗ 15 “Виручка за контрактами з клієнтами” встановлює загальну концептуальну основу для визначення того, чи має бути визнаний дохід (виручка), в якому розмірі та коли. Він замінює поточні інструкції щодо визнання доходу, зокрема, ті, що містяться у МСБО 18 “Дохід”, МСБО 11 “Будівельні контракти” та КТМФЗ 13 “Програми лояльності клієнта”.

Надання послуг

Відповідно до МСФЗ 15, загальна величина винагороди за договорами надання послуг буде розподілятися на всі послуги, що надаються, на основі цін їх відособленого продажу. Ціни відокремленого продажу будуть визначатися, виходячи з цін за прейскурантом, за якими Товариство надала б дані послуги окремо.

Товариство проаналізувала вплив МСФЗ 15 на його облікову політику та фінансову звітність. На думку управлінського персоналу Товариства, застосування МСФЗ 15 не має значного впливу на фінансову звітність і не потребує коригування нерозподіленого прибутку станом на 01.01.2018 р.

МСФЗ 16 “Оренда”

МСФЗ 16 “Оренда” запроваджує єдину модель обліку орендарями договорів оренди, яка передбачає їх відображення на балансі орендаря. Відповідно до цієї моделі, орендар повинен визнавати актив у формі права користування, що являє собою право використовувати базовий актив, і зобов'язання з оренди, що являє собою обов'язок здійснювати орендні платежі. Передбачені необов'язкові звільнення від вимог Стандарту щодо короткострокової оренди та оренди об'єктів з низькою вартістю. Правила обліку для орендодавців залишаються аналогічними до існуючих, тобто орендодавці продовжуватимуть класифікувати оренду як фінансовий лізинг або операційну оренду.

МСФЗ 16 замінює діючі вимоги щодо обліку оренди, включаючи ті, що містяться у МСБО 17 “Оренда”, КТМФЗ 4 “Визначення, чи містить угода оренду”, ПКТ-15 “Операційна оренда - заохочення” та ПКТ-27 “Оцінка сутності операцій, які мають юридичну форму угоди про оренду”.

Перехідні положення

Цей стандарт є чинним для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 р. або пізніше. Дозволяється дострокове застосування стандарту для суб'єктів господарювання, які застосовують МСФЗ 15 “Виручка за контрастами з клієнтами” на дату першого застосування МСФЗ 16 або до неї.

Товариство ще не провело кількісну оцінку впливу застосування МСФЗ 16 на показники своїх активів і зобов'язань, відображені у фінансовій звітності. Кількісний ефект буде залежати, зокрема, від того, який метод переходу на новий стандарт буде обраний, якою мірою Товариством будуть використані звільнення практичного характеру і звільнення від визнання, а також від того, які нові договори оренди будуть укладені Товариством. Товариство планує розкрити інформацію про обраний варіант переходу та кількісну інформацію з дати застосування стандарту.

2.4. Суттєві положення облікової політики**Основні засоби**

Основні засоби відображаються за собівартістю з вирахуванням накопиченого зносу та/або, за наявності, накопичених збитків від зменшення корисності. Така собівартість включає витрати, пов'язані з заміною частини основних засобів, та витрати на позики для довгострокових будівельних проектів, якщо вони відповідають критеріям визнання.

Товариство визнає матеріальний об'єкт основним засобом, якщо він утримується з метою використання його у процесі своєї діяльності, надання послуг, або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року та вартість яких більше 6 000 грн.

Об'єкти основних засобів з первісною вартістю до 1 000 грн. списуються на прибутки або збитки, коли стають здатними до використання. Об'єкти основних засобів з первісною вартістю від 1000 до 6 000 грн. списуються на прибутки або збитки в обсязі 50%, коли стають здатними до використання, та 50 % в момент припинення визнання активом.

Первісно Товариство оцінює основні засоби за їх собівартістю мінус будь-яка накопичена амортизація та будь-які накопичені збитки від зменшення корисності. Дооцінка, яка входить до складу власного капіталу, переноситься до нерозподіленого прибутку, коли припиняється визнання відповідного активу. Витрати на позики, пов'язані безпосередньо з будівництвом кваліфікованого активу, включаються до складу витрат.

Продовження Додатку Е

Амортизація об'єктів основних засобів нараховується за прямолінійним методом, виходячи зі строку корисного використання об'єкта. Нарахування амортизації починається з дати придбання або, у випадках самостійного будівництва активів, з дати завершення будівництва і доведення активу до готовності його використання.

Найменування	Строк служби, років
Машини та обладнання	2-5
Електронно-обчислювані машини, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації	2
Транспортні засоби	5
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	4
Інші основні засоби (сейф, рекламна продукція)	12

Амортизацію активу починають, коли він стає придатним для використання. Амортизацію активу припиняють на одну з двох дат, яка відбувається раніше: на дату, з якої актив класифікують як утримуваний для продажу, або на дату, з якої припиняють визнання активу.

Подальші витрати. Товариство не визнає в балансовій вартості об'єкта основних засобів витрати на поточне обслуговування, ремонт та технічне обслуговування об'єкта. Ці витрати визнаються в прибутку чи збитку, коли вони понесені. В балансовій вартості об'єкта основних засобів визнаються такі подальші витрати, які задовольняють критеріям визнання активу.

Витрати на капітальний ремонт (модернізацію, реконструкцію) додаються до балансової вартості об'єкта основних засобів при умові, що очікується додатковий приток майбутніх економічних вигід, пов'язаних з таким активом, витрати можна достовірно оцінити.

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи оцінюються за собівартістю за вирахуванням будь-якої накопиченої амортизації та будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності. Діапазон термінів корисного використання нематеріальних активів складає від 5 до 10 років.

Нематеріальні активи мають обмежений строк корисного використання.

Нематеріальні активи з обмеженим строком корисного використання амортизуються протягом строку корисного використання із застосуванням прямолінійного методу та оцінюються на предмет наявності ознак можливого зменшення корисності. Строки й метод амортизації нематеріальних активів з обмеженим строком корисного використання аналізуються щонайменше наприкінці кожного фінансового року. Зміна передбачуваних строків чи способу отримання прогнозованих економічних вигід, втілених в активах, відображається як зміна методу або періоду амортизації, залежно від ситуації, й обліковується як зміна облікової оцінки. Витрати на амортизацію нематеріальних активів з обмеженим строком корисного використання визнаються у звіті про прибутки та збитки в категорії витрат відповідно до функцій активу.

Нематеріальні активи, які виникають в результаті договірних або інших юридичних прав, амортизуються протягом терміну чинності цих прав.

Ліцензія на надання інших фінансових послуг з необмеженим терміном обліковується в складі нематеріальних активів.

Продовження Додатку Е

Доходи або витрати від припинення визнання нематеріального активу оцінюються як різниця між чистою виручкою від вибуття активу та балансовою вартістю активу й визнаються у звіті про прибутки та збитки в момент припинення визнання цього активу.

Зменшення корисності

МСБО (IAS) 36 "Зменшення корисності активів" вимагає від Товариства проводити аналіз вартості основних засобів стосовно зменшення їх корисності щоразу, коли події чи зміна обставин вказують, що залишкова вартість активу може бути не відшкодована. У випадку, коли залишкова вартість активу перевищує суму його очікуваного відшкодування, у звіті про прибутки та збитки визнається збиток від зменшення корисності. При цьому відшкодовувана вартість активу дорівнює більшій з двох величин: чистій ціні реалізації або вартості використання.

Чиста ціна реалізації – це кошти, що можуть бути отримані від реалізації активу на комерційних засадах, в той час як вартість використання являє собою теперішню вартість очікуваних майбутніх грошових потоків, що будуть отримані в результаті подальшого використання активу та його ліквідації після завершення строку експлуатації. Сума очікуваного відшкодування визначається для кожного активу або, якщо це неможливо, для одиниці, що генерує грошові кошти.

Раніше визнані втрати від зменшення корисності сторнуються, якщо були зміни в оцінках, що використовувалися для визначення вартості відновлення. Проте на суму, що не перевищує балансову вартість, яка могла б бути визначеною, ніякі втрати від знецінення не були визнані в попередніх роках.

Після визнання збитку від зменшення корисності амортизація основних засобів коригується в майбутніх періодах з метою розподілення переглянутої балансової вартості необоротного активу на систематичної основі протягом строку корисного використання

Потенційного збитку від зменшення корисності активів, Товариство не визначило, і тому не оцінює суму очікуваного відшкодування.

Довгострокові необоротні активи, призначені для продажу

Товариство класифікує необоротний актив як утримуваний для продажу, якщо його балансова вартість буде в основному відшкодовуватися шляхом операції продажу, а не поточного використання.

Необоротні активи, утримувані для продажу оцінюються і відображаються в бухгалтерському обліку за найменшою з двох величин: балансовою або справедливою вартістю з вирахуванням витрат на операції, пов'язаних з продажем. Амортизація на такі активи не нараховується. Збиток від зменшення корисності при первісному чи подальшому списанні активу до справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж визнається у звіті про сукупні доходи.

Необоротні активи, утримувані для продажу у звітному періоді відсутні.

Запаси

Запаси класифікуються за такими групами: виробничі запаси, товари.

Запаси оцінюються за найменшою з двох величин: собівартістю або чистою ціною реалізації.

Чиста ціна реалізації – це розрахункова продажна ціна в ході звичайної діяльності за вирахуванням розрахункових витрат на завершення виробництва та розрахункових витрат, які необхідно понести для реалізації.

Собівартість запасів включає витрати на придбання, витрати на переробку та інші витрати, що забезпечують поточне місцезнаходження і стан запасів.

Витрати на придбання запасів складаються із:

Продовження Додатку Е

- ціни придбання;
- мита та інших податків (за вирахуванням тих, котрі будуть відшкодовані Товариству);
- витрати на транспортування;
- інші витрати, безпосередньо пов'язані з придбанням готової продукції та матеріалів.

Інші затрати включаються у собівартість запасів в частині їх здійснення для забезпечення поточного місцезнаходження і стану запасів.

Не включаються у собівартість запасів і визнаються у якості витрат у періоді виникнення:

- адміністративні накладні витрати, що не сприяють забезпеченню поточного місцезнаходження та стану запасів;
- витрати на реалізацію.

При списанні у разі вибуття Товариство оцінює запаси за ідентифікованою вартістю. При продажу запасів їх балансова вартість визнається у якості витрат в тому періоді, у якому визнається відповідна виручка.

Сума будь-якої уцінки запасів до чистої ціни продажу та усі втрати запасів визнаються витратами того періоду, у якому була здійснена уцінка або мали місце втрати.

Сума сторнування часткового списання запасів, яка виникає в результаті збільшення чистої ціни продажу, визнається як зменшення суми запасів, які визнані витратами у тому періоді, у якому відбулося сторнування.

Запаси, що використовуються для створення необоротних активів, включаються до їх балансової вартості і визнаються витратами у складі амортизаційних відрахувань протягом терміну корисного використання таких активів.

Товариство визнає резерви на знецінення запасів виходячи із оцінки кількості та вартості неліквідних запасів, проведеної за результатами щорічної інвентаризації. По закінченні звітного періоду сума нарахованого резерву коригується в залежності від результатів інвентаризації.

Фінансові інструменти та інвестиції

Товариство визнає фінансовий актив або фінансове зобов'язання у балансі, коли воно стає стороною контрактних положень щодо фінансового інструмента. Операції з придбання або продажу фінансових інструментів визнаються із застосуванням обліку за датою розрахунку. Товариство визнає такі категорії фінансових інструментів:

- дебіторська заборгованість;
- фінансові зобов'язання, оцінені за собівартістю,
- довгострокова заборгованість.

Під час первісного визнання фінансові активи й зобов'язання спочатку визнаються за справедливою вартістю плюс витрати на проведення операції. Справедливу вартість при первісному визнанні найкращим образом підтверджує ціна операції. Прибуток або збиток при первісному визнанні враховується тільки при виникненні різниці між справедливою вартістю й ціною операції, що можуть підтвердити поточні ринкові операції з такими ж інструментами або методи оцінки, при застосуванні яких використовуються тільки наявні ринкові дані, інструмент.

Після первісного визнання фінансові зобов'язання, кредити й дебіторська заборгованість, а також активи, утримувані до погашення, оцінюються за амортизованою собівартістю. Амортизована собівартість розраховується з використанням методу ефективної процентної ставки, а для фінансових активів визначається за винятком збитків від знецінення, якщо такі є. Справедлива вартість фінансових зобов'язань розраховується шляхом дисконтування майбутніх грошових потоків за договором по поточній ринковій процентній ставці для аналогічних фінансових інструментів.

Продовження Додатку Е

Основні фінансові інструменти товариства представлені дебіторською і кредиторською заборгованістю по основній діяльності.

Дебіторська заборгованість, визнається як **фінансові активи** (за виключенням дебіторської заборгованості, за якою не очікується отримання грошових коштів або фінансових інструментів, за розрахунками з операційної оренди та за розрахунками с бюджетом).

Товариство виділяє короткострокову (до 1 року) і довгострокову (довше 1 року) дебіторську заборгованість.

Товариство класифікує дебіторську заборгованість по наступних видах:

- дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи та послуги;
- заборгованість бюджету за податком на прибуток;
- інша дебіторська заборгованість.

Дебіторська заборгованість первісно оцінюється за справедливою вартістю.

Якщо є об'єктивне свідчення того, що відбувся збиток від зменшення корисності, балансова вартість активу зменшується на суму таких збитків із застосуванням рахунку резервів. Резерв на покриття збитків від зменшення корисності визначається як різниця між балансовою вартістю та теперішньою вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків.

Визначення суми резерву на покриття збитків від зменшення корисності відбувається на основі аналізу дебіторів та відображає суму, яка, на думку Товариства, достатня для покриття понесених збитків. Сума збитків визнається у прибутку чи збитку. Якщо у наступному періоді сума збитку від зменшення корисності зменшується і це зменшення може бути об'єктивно пов'язаним з подією, яка відбувається після визнання зменшення корисності, то попередньо визнаний збиток від зменшення корисності списується за рахунок коригування резервів. Сума сторнування визнається у прибутку чи збитку. У разі неможливості повернення дебіторської заборгованості вона списується за рахунок створеного резерву на покриття збитків від зменшення корисності.

Безнадійні борги списуються протягом того року, коли вони такими визнані.

Довгострокова дебіторська заборгованість за виданими позиками працівникам визнається за амортизованою вартістю у разі, якщо її сума є суттєвою і складає більше 5 % вартості активів, відображених у балансі.

Довгострокова кредиторська заборгованість визнається як **фінансові зобов'язання**.

Товариство виділяє короткострокову (до 1 року) і довгострокову (довше 1 року) кредиторську заборгованість.

Товариство класифікує кредиторську заборгованість по наступних видах:

- поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями,
- кредиторська заборгованість за товари роботи та послуги,
- заборгованість перед бюджетом за податком на прибуток,
- інша кредиторська заборгованість.

Первісно довгострокова заборгованість визнається за справедливою вартістю. У подальшому суми фінансових зобов'язань відображаються за амортизованою вартістю за методом ефективної ставки відсотка, та будь-яка різниця між чистими надходженнями та вартістю погашення визнається у прибутках чи збитках протягом періоду дії запозичень із використанням ефективної ставки відсотка.

Згортання фінансових активів та зобов'язань

Фінансові активи та зобов'язання згортаються, якщо Товариство має юридичне право здійснювати залік визнаних у балансі сум і має намір або зробити взаємозалік, або реалізувати актив та виконати зобов'язання одночасно.

Продовження Додатку Е

Грошові кошти та їх еквіваленти

З метою складання Звіту про рух грошових коштів до складу грошових коштів та їх еквівалентів включають: готівку в касі, залишки коштів на поточних рахунках.

Депозити, терміном погашення до трьох місяців, розцінюються Товариством як еквіваленти грошових коштів. Станом на 31.12.2018 року відсутні.

Забезпечення

Забезпечення визнаються, коли в результаті певної події в минулому Товариство має юридичні або добровільно взяті на себе зобов'язання, для врегулювання яких з великим ступенем імовірності буде потрібний відтік ресурсів, які втілюють у собі майбутні економічні вигоди, і суму зобов'язання можна достовірно оцінити. Забезпечення оцінюються за поточною вартістю, виходячи з найкращої оцінки керівництвом витрат, необхідних для врегулювання поточних зобов'язань на кінець звітного періоду.

Забезпечення переоцінюються щорічно. Зміни у забезпеченнях, що виникають з плином часу, відображаються у звіті про прибутки та збитки щорічно у складі доходів та витрат. Інші зміни у забезпеченнях, пов'язані зі зміною очікуваного процесу врегулювання зобов'язань або орієнтовної суми зобов'язання, або змінами ставок дисконтування, відображаються як зміна облікової оцінки у періоді, коли такі зміни відбулись, за винятком зобов'язань з вибуття активів, що відображаються у звіті про прибутки та збитки.

Виплати працівникам

Товариство визнає короткострокові виплати працівникам як витрати та як зобов'язання після вирахування будь-якої вже сплаченої суми. Товариство визнає очікувану вартість короткострокових виплат працівникам як забезпечення відпусток під час надання працівниками послуг, які збільшують їхні права на майбутні виплати відпускних.

Зобов'язання по пенсійних та інших виплатах

Державна пенсійна програма

Товариство сплачує поточні внески за державною пенсійною програмою для своїх працівників. Дана система вимагає від роботодавця поточних внесків, які розраховуються як відсоткова частка від загальної суми заробітної плати. У фінансовому звіті про прибутки та збитки ці витрати відносяться до періоду, в якому відповідна сума заробітної плати нараховується працівникові.

Дивіденди

Дивіденди, визначені управлінським персоналом, не вираховуються з величини нерозподіленого прибутку до моменту затвердження їх суми на загальних річних зборах акціонерів.

Умовні зобов'язання та активи

Товариство не визнає умовні активи. Стисла інформація про умовний актив розкривається, коли надходження економічних вигод є ймовірним.

Товариство не визнає умовні зобов'язання у фінансовій звітності за винятком випадків, коли ймовірність вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, не є віддаленою, а також суму цих зобов'язань можна достатньо достовірно оцінити.

Товариство розкриває інформацію про них в примітках до фінансової звітності крім випадків, коли можливість вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, є малоімовірною.

Продовження Додатку Е

Доходи та витрати

Доходи та витрати визнаються за методом нарахування. Доходи визнаються, коли існує впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод Товариства, а сума доходу може бути достовірно визначена.

Дохід за вирахуванням відповідних податків визнається в періоді, коли покупцю були відвантажені товари чи надані послуги. Дохід від надання послуг відображається в момент виникнення незалежно від дати надходження коштів і визначається, виходячи із ступеня завершеності операції з надання послуг на дату балансу.

Товариство отримує доходи від основного та інших видів діяльності. До складу доходів, що пов'язані з основним видом діяльності, належать нараховані проценти за користування фінансовими кредитами.

Процентні доходи та витрати визнаються за методом нарахування на момент отримання доходів або здійснення витрат.

Визнання собівартості реалізованої продукції, товарів, послуг та інших витрат

Витрати, понесені у зв'язку з отриманням доходу, визнаються у тому ж періоді, що й відповідні доходи.

Витрати на позики

Витрати на позики, які безпосередньо відносяться до придбання, будівництва або виробництва кваліфікованого активу, включаються до витрат періоду. Такі витрати на позики капіталізуються як частина собівартості активу, якщо існує ймовірність того, що вони принесуть Товариству майбутні економічні вигоди і що ці витрати можна достовірно оцінити.

Якщо балансова вартість або очікувана остаточна вартість кваліфікованого активу перевищує суму його очікуваного відшкодування або чисту вартість реалізації, тоді балансова вартість списується повністю або частково.

Операції в іноземній валюті

Операції в іноземній валюті обліковуються в українських гривнях за офіційним курсом обміну Національного банку України на дату проведення операцій.

У звітному періоді операції в іноземній валюті не здійснювалися, залишки коштів в іноземній валюті відсутні.

Оренда

Визначення того, чи є угода орендою, або чи містить вона ознаки оренди, ґрунтується на аналізі змісту угоди. При цьому на дату початку угоди потрібно встановити, чи залежить її виконання від використання конкретного активу або активів, і чи переходить право користування активом у результаті цієї угоди.

Фінансова оренда - це оренда, за якою передаються в основному всі ризики та винагороди, пов'язані з правом власності на актив. У звітному періоді операції з фінансової оренди не здійснювалися.

Оренда активів, за якою ризики та винагороди, пов'язані з правом власності на актив, фактично залишаються у орендодавця, класифікується як операційна оренда. Орендні платежі за угодою про операційну оренду визнаються як витрати на прямолінійній основі протягом строку оренди. Дохід від оренди за угодами про операційну оренду Товариство визнає на прямолінійній основі протягом строку оренди. Витрати, включаючи амортизацію, понесені при отриманні доходу від оренди, визнаються як поточні витрати.

Продовження Додатку Е

Податок на прибуток

Витрати з податку на прибуток являють собою суму витрат з поточного та відстроченого податків. Поточний податок визначається як сума податків на прибуток, що підлягають сплаті (відшкодуванню) щодо оподаткованого прибутку (збитку) за звітний період. Поточні витрати Товариства за податками розраховуються з використанням податкових ставок, чинних на дату балансу. Відстрочені податки розраховується за балансовим методом та являють собою податкові активи або зобов'язання, що виникають в результаті тимчасових різниць між балансовою вартістю активу чи зобов'язання в балансі та їх податковою базою.

Відстрочені податкові зобов'язання визнаються, як правило, щодо всіх тимчасових різниць, що підлягають оподаткуванню. Відстрочені податкові активи визнаються з урахуванням імовірності наявності в майбутньому оподатковуваного прибутку, за рахунок якого можуть бути використані тимчасові різниці, що підлягають вирахуванню. Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кожну звітну дату й зменшується в тій мірі, у якій більше не існує ймовірності того, що буде отриманий оподаткований прибуток, достатній, щоб дозволити використати вигоду від відстроченого податкового активу повністю або частково.

Відстрочений податок розраховується за податковими ставками, які, як очікується, будуть застосовуватися у періоді реалізації відповідних активів або зобов'язань. Товариство визнає поточні та відстрочені податки як витрати або дохід і включає в прибуток або збиток за звітний період, окрім випадків, коли податки виникають від операцій або подій, які визнаються прямо у власному капіталі або від об'єднання бізнесу. Товариство визнає поточні та відстрочені податки у капіталі, якщо податок відноситься до статей, які відображено безпосередньо у власному капіталі в тому самому чи в іншому періоді.

Відстрочені податки станом на 31.12.2018 року не нараховувались.

Операції з пов'язаними сторонами

Згідно до МСБО (IAS) 24 "Розкриття інформації про зв'язані сторони", зв'язані сторони включають:

- підприємства, які прямо або непрямо через одного чи більше посередників контролюють або перебувають під контролем, або ж перебувають під спільним контролем разом з підприємством, яке звітує (сюди входять холдингові підприємства, дочірні підприємства, або споріднені дочірні підприємства);
- асоційовані підприємства, – підприємства, на діяльність яких інвестор має суттєвий вплив і які не являються ні дочірніми, ні спільним Товариством інвестора;
- фізичних осіб, які прямо або непрямо володіють суттєвим відсотком голосів у підприємстві, що звітує і в результаті мають суттєвий вплив на це підприємство, а також близьких членів родини кожної такої фізичної особи;
- провідного управлінського персоналу, тобто тих осіб, що мають повноваження та є відповідальними за планування, керування та контроль діяльності Товариства, що звітує, в тому числі директорів та керівників компаній і близьких членів родин таких осіб;
- підприємств, в яких суттєвий відсоток голосів належить, прямо або непрямо, особі, зазначеній в пунктах (в) чи (г), чи ті, на діяльність яких така особа здатна здійснювати суттєвий вплив. Це охоплює підприємства, що належать директорам або головним акціонерам Товариства, яке звітує, і підприємства, що мають члена провідного управлінського персоналу разом з підприємством, яке звітує.

Рішення про те які сторони являються зв'язаними приймають не тільки на основі їх юридичної форми, але і виходячи з характеру стосунків зв'язаних сторін.

Продовження Додатку Е

До зв'язаних сторін Товариства входять підприємства,, що прямо або непрямо, через одне або більше підприємств, контролюють Товариство чи контролюються ним, чи контролюються спільно з Товариством та/або керівництвом Товариства.

Пов'язаною стороною Товариства є

№	Особа	Розмір внеску до статутного капіталу
1	ТОВ «КРЕДИТ ГРУП»	50%
2	ТОВ «МІКРОФІНАНС»	50%

Сегментна інформація

Керівництво здійснює моніторинг операційних результатів діяльності Товариства як одного бізнес-сегменту для цілей прийняття рішень щодо розподілу ресурсів та оцінки результатів її діяльності. Результати діяльності сегменту оцінюються на основі операційного прибутку або збитку, відображеного у фінансовій звітності, складеній згідно з МСФЗ.

Станом на 31 грудня 2018 р. всі необоротні активи Товариства знаходилися в Україні.

Події після звітного періоду

Події після закінчення звітного періоду, що надають додаткову інформацію про фінансовий стан Товариства на кінець звітного періоду (коригуючі події), відображаються у фінансовій звітності.

Події після закінчення звітного періоду, які не є коригуючими подіями, відображаються у Примітках до фінансової звітності, якщо вони є суттєвими.

3. Доходи

У 2018 році 100 % доходу отримано на внутрішньому ринку. Склад доходу, отриманого за рік, що завершився на 31.12.2018 р.:

(тис. грн.)		
Стаття доходів	2018 р.	2017р.
Доходи від реалізації послуг	17 863	-
Інший операційний дохід	38	5
Всього:	17 901	5

Доходи від реалізації послуг

Стаття доходів	2018 р.	2017р.
Доходи від нарахування процентів за користування фінансовими кредитами	15 959	-
Доходи від нарахування процентів по достроково погашеними фінансовим кредитам	319	-
Комісійні доходи від продажу майна переданого під заставу	1 585	-
Всього:	17 863	-

Продовження Додатку Е

Інший операційний дохід

(тис. 123грн.)

Стаття доходів	2018 р.	2017 р.
Відсотки банку нараховані по залишкам коштів на поточних рахунках	38	5
Всього:	38	5

4. Витрати

(тис. грн.)

Стаття витрат	2018 р.	2017 р.
Адміністративні витрати	33 775	413
Витрати на збут	2 979	38
Інші витрати	28	-
Всього:	36 782	451

Адміністративні витрати

(тис. грн.)

Стаття витрат	2018р.	2017 р.
Матеріальні витрати	421	-
Витрати на персонал	7 335	40
Відрахування на соціальні заходи	1 858	9
Амортизація необоротних активів	333	-
Витрати на оренда майна	9 458	-
Витрати на охорону	2 596	-
Витрати на рекламу	1 798	-
Ремонт та технічне обслуговування обладнання	304	-
Послуги банку	668	-
Послуги зв'язку	3 558	-
Інформаційно-консультаційні послуги	230	333
Поточні забезпечення (резерв відпусток та ЄСВ)	1 220	-
Інші витрати	3 996	31
Всього:	33 775	413

Витрати на збут

(тис. грн.)

Стаття витрат	2018 р.	2017 р.
Витрати на персонал	2 176	31
Відрахування на соціальні заходи	495	7
Інші витрати	308	-
Всього:	2 979	38

Інші витрати

(тис. грн.)

Стаття витрат	2018 р.	2017 р.
Інші операційні витрати	6	-
Витрати на персонал	8	-
Відрахування на соціальні заходи	14	-
Всього:	28	-

5. Податок на прибуток

Витрати з податку на прибуток відсутні, за підсумками звітного року збиток склав 18 881 тис. грн.

Продовження Додатку Е

6. Необоротні активи

Зведені дані щодо відображення відповідно до МСФО у звіті про фінансовий стан основних засобів та нематеріальних активів представлені у таблиці.

Нематеріальні активи

(тис. грн.)

Показник	31.12.2018 р.	31.12.2017 р.
Вартість нематеріальних активів, у тому числі:	2	2

Основні засоби

(тис. грн.)

Показник	31.12.2018 р.	31.12.2017 р.
Вартість основних засобів, у тому числі:	6 031	1 649
Балансова вартість	1 144	-
Капітальні інвестиції	4 887	1 649

Загальні зміни у структурі основних засобів за період, що закінчився 31 грудня 2018 року, були наступними:

(тис. грн.)

Показник	Силові машини та обладнання	Інші основні засоби	Всього
Первісна вартість			
01.01.18	689	960	1 649
Надходження	1 754	2 961	4 715
Вибуття	-	-	-
31.12.18	2 443	3 921	6 364
Амортизація та знецінення			
01.01.18	-	-	-
Нараховане	287	46	333
Вибуло	-	-	-
31.12.18	287	46	333
Балансова вартість			
01.01.18	689	960	1 649
31.12.18	2 156	3 875	6 031

7. Запаси

(тис. грн.)

Стаття запасів	2018 р.	2017 р.
Сировина та матеріали	132	62
Малоцінні та швидкозношувані предмети	216	204
Товари	63	-
Всього:	411	266

8. Дебіторська заборгованість.

Продовження Додатку Е

Дебіторська заборгованість

(тис. грн.)

Стаття	31.12.2018	31.12.2017
Дебіторська заборгованість за нарахованими відсотками за наданими фінансовими кредитами	2 200	-
Інша дебіторська заборгованість	53 685	1 088
Всього:	55 885	1 088

Інша дебіторська заборгованість

(тис. грн.)

Інша дебіторська заборгованість	31.12.2018	31.12.2017
Дебіторська заборгованість з підзвітними особами	285	-
Дебіторська заборгованість за наданими кредитами	45 984	-
Дебіторська заборгованість з цільовими фондами	21	-
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	4 732	1 088
Дебіторська заборгованість з іншими дебіторами	2 659	-
Інша дебіторська заборгованість	4	-
Всього:	53 685	1 088

9. Кошти та їх еквіваленти

Станом на відповідну звітну дату грошові кошти Товариства представлені наступним чином.

(тис. грн.)

Звітна дата	Грошові кошти в національній		Разом
	готівка	на поточних рахунках	
Станом на 31.12.2017	-	610	610
Станом на 31.12.2018	3 412	5 810	9 222

10. Власний капітал

Власний капітал складається зі статутного (складеного) капіталу, неоплаченого капіталу та нерозподіленого прибутку (непокритого збитку).

Статті власного капіталу	31.12.2018	31.12.2017
Статутний (складений) капітал	20 000	10 000
Неоплачений капітал	-	(6 000)
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	(19 327)	(446)
Усього	673	3 554

Власний капітал Товариства станом на 31.12.2018 р. складає 673 тис. грн., що не відповідає вимогам п. 2 р. VIII. «Особливості внесення інформації про ломбард до Реєстру», затверджені розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг, від 28.08.2003 р. № 41 "Про затвердження Положення про Державний реєстр фінансових установ".

Згідно зазначених вимог власний капітал має становити не менше 1 млн. грн.

Складений капітал

В 2018 році відбулося збільшення статутного (складеного) капіталу на 10 000 тис. грн.

Продовження Додатку Е

Станом на 31 грудня 2018 року зареєстрований та сплачений складений капітал ПТ «Ломбард «Перший» Товариство з обмеженою відповідальністю «Мікрофінанс» і Компанія» складає 20 (Двадцять) мільйонів грн., а саме :

№	Учасник	Розмір внеску до статутного капіталу	Сума, тис. грн.
1	ТОВ «КРЕДИТ ГРУП»	50%	10 000,0
2	ТОВ «МІКРОФІНАНС»	50%	10 000,0
	Всього	100%	20 000,0

Внески до складеного капіталу з дати реєстрації

№	Засновник	Дата	Платіжний документ	Сума, грн.
1	2	3	4	5
1	2017 рік			
	ТОВ «КРЕДИТ ГРУП»	29.09.2017	1	500 000,00
	ТОВ «КРЕДИТ ГРУП»	14.12.2017	1	500 000,00
	ТОВ «КРЕДИТ ГРУП»	19.12.2017	2	1 000 000,00
1	2	3	4	5
	2018 рік.			
	ТОВ «КРЕДИТ ГРУП»	04.01.2018	5	1 000 000,00
	ТОВ «КРЕДИТ ГРУП»	22.01.2018	6	500 000,00
	ТОВ «КРЕДИТ ГРУП»	05.02.2018	7	500 000,00
	ТОВ «КРЕДИТ ГРУП»	13.02.2018	8	500 000,00
	ТОВ «КРЕДИТ ГРУП»	19.02.2018	9	496 900,00
	ТОВ «КРЕДИТ ГРУП»	28.03.2018	15	3100,00
	ТОВ «КРЕДИТ ГРУП»	05.06.2018	33	2 000 000,00
	ТОВ «КРЕДИТ ГРУП»	11.06.2018	34	1 000 000,00
	ТОВ «КРЕДИТ ГРУП»	15.06.2018	35	1 000 000,00
	ТОВ «КРЕДИТ ГРУП»	20.06.2018	36	1 000 000,00
	Всього ТОВ «КРЕДИТ ГРУП»:			10 000 000,00
	2017 рік			
	ТОВ «МІКРОФІНАНС»	29.09.2017	1	500 000,00
	ТОВ «МІКРОФІНАНС»	14.12.2017	1	500 000,00
	ТОВ «МІКРОФІНАНС»	19.12.2017	2	1 000 000,00
	2018 рік.			
	ТОВ «МІКРОФІНАНС»	04.01.2018	5	1 000 000,00
	ТОВ «МІКРОФІНАНС»	19.01.2018	10	500 000,00
	ТОВ «МІКРОФІНАНС»	05.02.2018	12	500 000,00
	ТОВ «МІКРОФІНАНС»	13.02.2018	13	500 000,00
	ТОВ «МІКРОФІНАНС»	26.02.2018	21	479 100,00
	ТОВ «МІКРОФІНАНС»	26.03.2018	33	20 900,00
	ТОВ «МІКРОФІНАНС»	30.05.2018	104	1 300 000,00
	ТОВ «МІКРОФІНАНС»	04.06.2018	110	100 000,00
	ТОВ «МІКРОФІНАНС»	14.06.2018	149	300 000,00
	ТОВ «МІКРОФІНАНС»	09.10.2018	611	1 000 000,00
	ТОВ «МІКРОФІНАНС»	10.10.2018	616	1 000 000,00
	ТОВ «МІКРОФІНАНС»	11.10.2018	622	1 300 000,00
	Всього ТОВ «МІКРОФІНАНС»:			10 000 000,00
	Разом			20 000 000,00

Статутний капітал станом на 31.12.2018 року сплачено повністю.

Продовження Додатку Е

11. Кредиторська заборгованість**Кредиторська заборгованість за товари роботи та послуги**

(тис. грн.)

Показник	31.12.2018 р.	31.12.2017 р.
Кредиторська заборгованість за товари, роботи	7 840	-

Інша кредиторська заборгованість

(тис. грн.)

Показник	31.12.2018	31.12.2017
Заборгованість з оплати праці	637	40
Заборгованість зі страхування	194	11
Заборгованість перед бюджетом	121	10
Зворотня фінансова допомога від засновників	52 323	-
Розрахунки з підзвітними особами	54	-
Кредиторська заборгованість за отриманими авансами	5 297	-
Інша поточна заборгованість	3 192	-
Поточні забезпечення	1 220	-
Всього:	63 038	61

12. Операції з пов'язаними сторонами

В даній фінансовій звітності пов'язаними вважаються сторони, одна з яких має можливість контролювати іншу або здійснювати суттєвий вплив на прийняття фінансових та операційних рішень іншою стороною, як це визначено в МСБО (IAS) 24 "Розкриття інформації про зв'язаних осіб". Рішення про те, які сторони являються зв'язаними, приймають не тільки на основі їх юридичної форми, але і виходячи з характеру стосунків із пов'язаними сторонами.

До таких сторін належать усі підприємства (особи), які контролюються ПТ «Ломбард «Перший» Товариство з обмеженою відповідальністю «Мікрофінанс» і Компанія», або здійснюють контроль над Товариством. Пов'язаною стороною Товариства є :

№		ЄДРПОУ	Доля у відсотках	Вклад, тис. грн.
1.	ТОВ «КРЕДИТ ГРУП»	41539929	50%	10 000,0
2.	ТОВ «МІКРОФІНАНС»	41539960	50%	10 000,0
	Всього			20 000,0

Операції з пов'язаними сторонами в звітному році стосувалися отримання позики.

№		Дата та № договору	Сума отриманої допомоги	Залишок на 31.12.2018 року, тис. грн.
1.	ТОВ «КРЕДИТ ГРУП»	бн від 010318	4 960,0	4 960,0
		№ 270418 від 27.04.18	20 000,0	20 000,0
		№ 171018 від 17.10.18	14 062,5	14 062,5
	Всього ТОВ «КРЕДИТ ГРУП»		39 022,5	39022,5
2.	ТОВ «МІКРОФІНАНС»	№033018 від 30.03.18	4 000,0	-
		№ 291118 від 29.11.18	13 300,0	13 300,0
	Всього ТОВ «МІКРОФІНАНС»		17 300,0	13 300,0
	Загалом:		56 322,5	52 322,5

Продовження Додатку Е

Ключовий управлінський персонал

Ключовий управлінський персонал Товариства включає Директора та Контролера.

У 2018 році витрати Товариства на винагороду ключовому управлінському персоналу склали виплати у сумі 44 тис. грн. Станом на 31 грудня 2018 р. Товариство має заборгованість за виплатами ключовому управлінському персоналу в сумі 2 тис. грн. (заробітна плата).

13. Операційні ризики, фактичні та умовні зобов'язання

Фактори фінансових ризиків

Операційна діяльність Товариства пов'язана з певними фінансовими ризиками, включаючи вплив змін ринкових цін на ресурси, зміни обмінних курсів валют.

Відсотковий ризик

Товариство не залучає банківські кредити. Тому керівництво вважає, що Товариство не зазнавало суттєвого відсоткового ризику у 2018 році.

Кредитний ризик

Найвищого кредитного ризику Товариство зазнає по дебіторській заборгованості.

Вказаний ризик періодично оцінюється і приймається до уваги. Резерв сумнівних боргів не нараховано внаслідок відсутності заборгованості, яка викликає сумніви щодо її оплати. Керівництво вважає, що у Товариства відсутні ризики збитків по цій заборгованості.

Ризик ліквідності

Задачею Товариства є підтримка балансу між безперервним фінансуванням і гнучкістю у використанні умов кредитів, наданих постачальниками та банками. Товариство проводить аналіз терміновості заборгованості і планує свою ліквідність у залежності від очікуваного терміну виконання зобов'язань. У випадку недостатньої ліквідності Товариство може залучати зовнішні джерела фінансування.

Загальні економічні умови

Товариство функціонує в нестабільному середовищі, що пов'язано із політичною та фінансовою кризою в Україні у 2018 році, збройним конфліктом на сході країни. Незалежно від того, як будуть розвиватись події, тиснути на економіку буде падіння промислового виробництва через втрати на сході країни, супроводжуване значним скороченням споживчого попиту через зниження реальних доходів населення.

В той час як керівництво вважає, що воно вживає всіх необхідних заходів для підтримки економічної стабільності Товариства в умовах, що склалися, подальше погіршення ситуації у зазначених вище галузях може мати негативний вплив на результати діяльності та фінансовий стан Товариства, який неможливо визначити на даний момент.

Податкова система

В даний час в Україні діє ряд законів і нормативних актів відносно різноманітних податків і зборів, які стягуються як державними, так і місцевими органами влади. Податки, які застосовуються, включають податок на додану вартість, податок на прибуток, ряд податків з обороту, нарахування на фонд заробітної плати, а також інші податки і збори. Закони, які регулюють ці податки, часто змінюються, а їх положення часто нечіткі або не розроблені.

Продовження Додатку Е

Перераховані фактори визначають наявність в Україні податкових ризиків значно більших, ніж існують в країнах з більш розвинутою податковою системою.

Керівництво вважає, що діяльність Товариства здійснюється у повній відповідності з діючим законодавством, що регулює його діяльність, і що Товариство нарахувало та сплатило всі відповідні податки. У тих випадках, коли існує невизначеність відносно сум податків до сплати, нарахування проводиться виходячи з оцінки керівництва Товариства на основі аналізу інформації, що є в її розпорядженні.

У даній фінансовій звітності не були створені резерви по потенційних штрафах, пов'язаних з оподаткуванням.

Юридичні зобов'язання

В ході звичайної діяльності протягом 2018 року Товариство не має справ із судовими позовами та претензіями.

Керівництво вважає, що максимальна відповідальність по зобов'язаннях, якщо вони виникнуть як наслідок таких позовів або претензій, не буде мати суттєвого негативного впливу на фінансовий стан або результати майбутніх операцій Товариства.

Страховання

Витрати Товариства на страхування незначні і включають у себе в основному тільки обов'язкові види страхування, передбачені законодавством України. На даний час страхування загальної відповідальності в Україні не поширене.

14. Події після дати балансу

З метою виконання вимог п. 2 р. VIII. «Особливості внесення інформації про ломбард до Реєстру», затверджені розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг, від 28.08.2003 р. № 41 "Про затвердження Положення про Державний реєстр фінансових установ" щодо суми власного капіталу Засновниками прийнято рішення про збільшення статутного капіталу. Для виконання цього рішення згідно вимог чинного законодавства на 28.03.2019 р. призначено Загальні збори з наступним Порядком денним:

1. Про збільшення статутного капіталу Товариства.
2. Про розподіл часток у статутному капіталі Товариства між учасниками.
3. Про затвердження в новій редакції Засновницького договору Товариства.
4. Про внесення змін до відомостей про Товариство, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб підприємців та громадських формувань (ЄДРПОУ).

15. Припущення щодо функціонування Товариства у найближчому майбутньому

У найближчому майбутньому Товариство продовжуватиме зазнавати вплив нестабільної економіки в країні. В результаті виникає суттєва невизначеність, яка може вплинути на майбутні операції, можливість відшкодування вартості активів Товариства та здатність її обслуговувати та виплачувати свої борги по мірі настання строків їх погашення.

Фінансова звітність Товариства підготовлена виходячи із припущення про його функціонування в майбутньому, яке передбачає спроможність Товариства реалізовувати активи та виконувати свої зобов'язання у ході здійснення звичайної діяльності.

Таким чином, фінансова звітність не містить яких-небудь коригувань відображених сум активів, які були б необхідні, якби Товариство було неспроможне продовжувати свою діяльність в майбутньому і якби Товариство реалізовувало свої активи не в ході звичайної діяльності.

Продовження Додатку Е

Підписано та затверджено до випуску від імені ПТ «Ломбард «Перший»
Товариство з обмеженою відповідальністю «Мікрофінанс» і Компанія»

28 лютого 2019 року

Директор ПТ «Ломбард «Перший»
Товариство з обмеженою відповідальністю
«Мікрофінанс» і Компанія»

Бобровніков Є.В

Головний бухгалтер

Гудзенко Н.В.